

התאחדות בני ברק

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בני ברק - אלעד

כ"ז אדר ב' תשע"א

תזריע - החודש

שנה ט"ו גליון תש"ה

תוכן הענינים

לקח טוב.....עמוד ב'
שבת בשבתו.....עמוד ג'
דבש תמרים.....עמוד ד'
בשפתי צדיקים.....עמוד ה'
פרפראות לחכמה.....עמוד ו'
ודרשת וחקרת.....עמוד ז'
פניני התורה.....עמוד ח'
חוקים להורות.....עמוד ט'
הילולא דצדיקא.....עמוד י'
דבר בעתו.....עמוד י"ד
משולחן מלכים.....עמוד כ"ז
דברות קודש.....עמוד כ"ז

ואם פרוח תפרח הצרעת

גנזחי גניח וילולי יליל שכב לו החולה מתפתל ביסורים על מיטת חליו טובי הרופאים הסובבים את מיטתו נלאו למצוא תרופה למחלתו וכבר קבעו כי מצבו נואש וימיו ספורים עלי אדמות כי כנראה הגיע קיצו ותמו שנותיו.

ביום מן הימים הגיע לשם רופא גדול אשר שמו הטוב הלך לפניו כמחולל פלאות, משפחת החולה הבחילו את הרופא אליו אשר תיכף ומיד נתן לו תרופה למכתו באמרו שזהו התרופה הנכונה למחלתו, אולם מה מאוד נכזבה תוחלתו של החולה בראותו שלאחר שלקח את התרופה הורע מצבו פי כמה וכל גופו לקח במחלה.

בצר לו פנה אל הרופא ושאלו בתמיחה לפשר הדבר, ענה לו הרופא: דע לך שמחלתך נשתרשה עמוק בתוך גופך, לכן נתתי לך תרופות חזקות מאוד כדי להוציא את המחלה מפנימיות גופך החוצה לה, עתה לאחר שהיא כבר יצאה מגופך, אתן לך תרופה נוספת שתרפא אותך מבית ומבחוץ.

עפ"י משל זה מבאר החפץ חיים את מאמרו "בפרוח רשעים כמו עשב ויציצו כל פועלי און להשמדם עדי עד", דהנה אנו רואים דרך רשעים צלחה, ומתחילים לפרוח כמו עשו, וכל פועלי און צצים במהירות על פני השדה, עלינו לדעת כי אות היא שהמחלה כבר יצאה על פני הגוף והפנימיות כבר נקיה, לכן יש כעת תקוה כי יקויים בהם גם המשך הכתוב "להשמדם עדי עד".

וכדבר האמור בפרשתן אם פרוח תפרח הצרעת טהור היא, כי סימן היא שכבר יצאה הנגע מפנימיות גופו ונשארה רק מן השפה ולחוץ, וכמו כן הדבר אצל הרשעים אשר הקב"ה משלם לשונאיו על פניו להאבידו, כדי לשלם להם שכר שמוגיע להם באם נשאר בפנימיות לבבם איזה מוצה, וכל השררה הזאת הוא רק סיבה להאבידם מן העולם, ולעומת זאת אצל עם בני ישראל אע"פ שצדיק ורע לו ונגע הצרעת מתרבה ר"ל, אדרבה נגע טהור הוא המבשרת על הרפואה שקרובה לבוא.

ומסופר שפע"א כשישב הרה"ק ר' דוב בעריש מביאלא זי"ע בשב"ק פרשת תזריע אצל שולחנו הטהור בא חסיד אחד והזכיר לפניו חולה הזקוק לרחמים מרובים, שאל אותו הרה"ק: מה אומר הרופא, השיב לו: הרופא אומר שאין כמעט תקוה שיחיה החולה, ענה לו הרה"ק: אם כן בוודאי יחיה ויבריא ברפואה שלימה, כי כן מצינו בפרשתן אצל המצורע אם פרח הנגע בכולו טהור הוא, והוא שאמר דוד המלך ע"ה בתהלים "כי שחה לעפר נפשינו דבקה לארץ בטנינו קומה עזרתה לנו", כלומר בעת שכבר שחה לעפר נפשינו וכמעט ואפסה כל תקוה, דייקא אז "קומה עזרתה לנו".

זמנים	חד"ג	מוצ"ש	יסודי התורה מס' פסחים
ברוקלין	7:05	8:34	יום א' דף מד.
קריית יואל	7:07	8:35	יום ב' דף מד.
מאנסי	7:06	8:34	יום ג' דף מה.
לעיקוואד	7:06	8:35	יום ד' דף מה.
מאנטרעאל	7:07	8:36	יום ה' דף מו.
מעלבירן	6:57	8:26	עש"ק חורף
בוענאס איירעס	6:34	8:01	שב"ק חורף
לאנדאן	7:18	8:47	להכנסת מודעות, ברכות מזל טוב, הנצחת שם, לעילוי נשמות, וכו' יפנו לאפיס כולל עצי חיים בארה"ב: 1-888-732-6347 EXT 4 1-888-REB - MEIR
מאנטשעסטער	7:28	8:58	
אנטווערפן	7:57	9:29	
ווינץ	7:09	8:38	
בני ברק	6:38	8:13	
ירושלים	6:20	8:16	

שבת מברכים - ראש חודש ניסן יהיה ביום שלישי
מולד: יום א' בשעה 12:44, עם 8 חלקים

די פארויכערסטע סמל'ה פאר

כל מיני ישיבות

שקל הקודש
רבי מאיר
בעל הנס
פושקע
חולון

1-888
REB-MEIR
732-6347

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בני ברק

שמחו צדיקים בה' והודו לזכר קדשו

מעומק ליבנו פנימה, קול מברכים נרימה, ונשגור זאת הברכה, באהבה והערכה, קדם פני כבוד מוריננו, ומורה דרכינו, המסור אלינו בכל לב ונפש, לכל אחד מאתנו מטיב בדעת תורתו וחכמתו, בהדרכה ישרה ובמיטב תבונתו, אוהב את הבריות ומקרבן לאביהם שבשמים, בהרבצת תורה ויראת שמים, למענינו לא ישובות יומם ולילתא טוב עין הוא יבורך, מקבל את כ"א במאור פנים ובשבח, מפית בנו רוח חיים בדרשותיו הנלהבים ואמרותיו היקרים, מחזק את לבבינו ללכת בדרכי ישרים, איש האשכולות, פה מפיק מרגליות, רועה נאמן לעדתו, צמוד לליבנו, ומאיר נתיבותינו

מוריננו הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א

לרגל השמחה בביתו נאווה באירוסי בנו הבחור היקר והחשוב פרי צדיק עץ חיים הרב חנני' יו"ט ליפא מייזליש הי"ו

עב"ג המהוללה שתחי' בת האי גברא רבא ויקרא שלשלת היוחסין הרה"צ רבי יצחק דוד האראוויטץ שליט"א
אב"ד ראצפערט-בראזיל

והברכה אחת היא לכבוד אביו הגדול פאר מקדושים, רועה נאמן לעדתו, על ישראל הדרתו

הגאון הצדיק אב"ד דקהל יטב לב ב"פ שליט"א

ושלוחה ברכותינו ברכת הדיוט, יה"ר שבית צדיקים יעמוד, בהדר והוד, ויזכה לראות ולרוות רב תענוג ונחת מכל יוצאי חלציו, עדי נזכה לביאת מלכא משיחא, ומלכינו בראשינו בעגלא ובזמן קריב, אמן.

המברכים באהבה ובהערצה

מרדכי שווארץ
הלל פרידמאן
בשם מתפללי ביהמ"ד
ברח' רמב"ם

אליעזר פאלאטשעק
שלמה זלמן דאסקאל
בשם מתפללי ביהמ"ד
בזכרון מאיר

יקותיאל יצחק בראך
אלימלך דאוידאוויטש
בשם מתפללי ביהמ"ד
הגדול בשיכון

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים
ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

אדם כי יהיה בעור בשרו וכו' והיה בעור בשרו,

ו"ל דראיתי בס' עיר מקלט הטעם שאסור לקוץ בהרתו משום שאין לאדם לבעט ביסורים, רק יאמר שודאי הוא לו לטובה ולכפרת עון עיי"ש, וזה אדם כי יהיה בעור בשרו וכו' ו"היה, בעור בשרו היינו שצריך שיהיה לו שמחה בזה כמ"ש דוד המלך ע"ה כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא וכו', דהינו לקבל הכל באהבה.

(אך פרי תבואה)

☆

החדר

החדש אשר ישועות בו מקיפות,

מקיפות לשון חנוני מקיף, אשר ברחמיו הגדולים הגם שפגמו ר"ל עד הנה, הוא מקיף את הישועות על להבא, על המצות שיעשה בחודש הזה.

(בוצינא דנהורא)

החדש הזה לכם ראש חדשים,

ראש וראשון לכל החדשים בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל, צריכין להכין עצמן לגאולה ע"י קדושת הימים וביעור חמץ והשבתת שאול ואכילת מצה והחירות, ומה יקח חיות שירגיש חיות בלמוד ובדבור ובכל דבר עבודה, ועיקר סגולת עת הזאת הוא להתרחק מהבלי עולם והגוף וממילא יקרב לעבודת השי"ת, ולראות להתקרב לעבודת השי"ת וממילא יתרחק מהבלי עולם ועניני הגוף, והעיקר להכניס עצמו בעומק בלימוד כדי להכין על בוריו.

(בית אהרן)

ובמלאות ימי טהרה לבן או לבת, הרמז בזה דבשכר שמירת טהרת הבית, זוכים ההורים להמשיך קדושה לבניהם שאינם רק זכר או נקבה [שגדר זה ישנו גם בבעלי חיים] אלא מתעלים להיקרא בן או בת

(הרח"ק מהר"ש מבבלזא זי"ע)

בשבת קודש נתקבל תפילתינו לרצון כמו בזמן שביהמ"ק היה קיים

תשב בדמי טהרה, ופרש"י בדמי טהרה לא מפיק ה' מלאות ימי טהרה מפיק ה', כבר ביארנו כי זהו הרמז על זמן הגלות שהשכינה שורה עמנו בגלות ומקבלת תפילתינו ברצון, ובפרט ביום שבת קודש השכינה שורה עמנו, וזה הרמז תשב בדמי טהרה כאשה המטהרה שמוותרת לבעלה, וזהו תש"ב אותיות שבת, הוא בדמי טהרה, אך אל המקדש לא תבא אינם יכולים לבא לשורש הקדושה עד מלאות ימי טהרה הגאולה העתידה ב"ב, וזהו שפירש"י שזו טבילת יום ארוך, הוא זמן ביאת המשיח ב"ב כי אז יתעורר העולם הארוך שאנו מצפים, וזה שפרש"י לא מפיק ה' כמ"ש בצרת"ה ל, בצרת ה' אך במלאות ימי טהרה משיח אז מפיק ה' אחרונה מגלותה ויהיה כולו ארוך האב, וה"ה הזאת רמזו באלהיו ה' נביא כי השם הוי"ה בשתי תיבות הללו אך ה' של הנביא מרוחק תתקרב במהרה, וזהו הנביא ה' נבי"א ויקרב אל יח"ו ויתמלא השם הוי"ה ב"ה.

(תפארת שלמה)

☆

בכל קודש לא תגע ואל המקדש לא תבא,

פירש"י אוהרה לאוכל, ר"ל בכל דבר שבקדושה ותורה ומצוות לא תגע, לא יהיה לך שום נגיעה ופניה, כי בפניות ובגיאות עוד מוסיף כח ליצר, ופרש"י אוהרה לאוכל שלא תאמר אלמוד בשביל האוכל והפרנסה שאחיה עשיר שאקרא רבי, ואל המקדש לא תבא, ר"ל שלא תבא עמך אל המקדש מעט הוא בית הכנסת מחשבת ודאגת האוכל והפרנסה לבלבל אותך בעת התורה ותפילה ודי למבין.

(דברי ישראל)

אשה כי תזריע וכו' וטמאה שבעת ימים,

דהנה אף אם יהיה אדם צדיק צריך להכניע עצמו תמיד להסתכל על החסרונות שבו ולעולם לא יהא מלא ממעשיו, וצריך תמיד לעבוד לו ית"ש במדרגות נקבות וזכרות, דהיינו שצריך לילך תמיד בקדושה ברוממות קל ולהסתכל בשפלותו.

(נועם אלימלך)

☆

אשה כי תזריע וילדה זכר,

י"ל דאם האדם מקבל על עצמו לעשות איזה דבר טוב השי"ת מוזמין לו זה הדבר והבא לטהר מסייעין אותו, והנה זכר הוא בחי' משפיע ולכן יש לו בחי' המשפיע שמשפיע לו זה הטובה כדי שיהיה יכולת בידו לקיים, והוא דבר נכון ודוק.

(אך פרי תבואה)

☆

וידבר ה' אל משה לאמר אשה כי תזריע וכו',

במד' הח"ד אחור וקדם צרתני, י"ל דידוע כי כל מעשי בראשית כמו שנבראו כן יעמדו לעולם בלי השתנות להוסיף או לגרוע

משלימותם, וכמו"כ בעלי רוחני מלאכי עליון זולת האדם שנברא בכדי שישלים עצמו, ויוסף בכל יום שלימותו ומהאי טעמא נקרא האדם הולך, משא"כ במלאכים נקראים עומדים שהמה עומדים בבחי' בריאתם, אבל האדם הוא הולך, אם לא למעלה יורד למטה, כי אי אפשר להיות במעלה ומדריגה אחת, והיינו דאמר הכתוב אחור וקדם צרתני, הכוונה, שהאדם נברא להיות או לאחור או לקדם.

(קרי לודד)

☆

מנהג ישראל תורה

אבותינו ואבות אבותינו האבן זיך געפירט אז

פאר פסח

ליידיגט מען אויס די הייליגע

רבי מאיר בעל הנס פושקעס

לבקשת הרבים

וועלן מיר אראפקומען אפצונעמען דאס געלט

פון אייער יטב לב פושקע

ח בארא פארק ח

ר-משה חיים קאהן הי"ד

718-812-5249

ח וויליאמסבורג ח

ר-יעקב הערש צין הי"ד

347-623-5486

ח מאנסי ח

ר-יואל נפתלי ווייס הי"ד

845-270-2946

ח קרית יואל ח

ר-יואל צבי הירשפעלד הי"ד

845-662-4091

ח לאנדאן ח

ר-יואל פאגעל הי"ד

07984745640

ח מאנטריאל ח

ר-קלמן אליעזר לעווי הי"ד

514-915-6315

געדענקט: אויפן יום טוב פסח הבעל"ט
דארפן מיר נאך שאפן אריבער

א האלב מיליאן דאלער

כדי צו קענען שיקן די גאנצע תמיכה ביז פסח הבעל"ט!

יעדע פרוטה איז אונז קריטיש וויכטיג

פאר א פושקע אדער אויסצוליידיגן א פולע פושקע רופט:

845-782-3091 · 718-387-1213

שבת בשבתו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים
על פרשת השבוע ערובים וסדרים

ע"י השבת ניצל מחבלי משיח ויושפע לנו פרנסה

אשה כי תזריע וילדה זכר. ובמדרש רבה הה"ד אחור וקדם צרתני. ועוד איתא במדרש הה"ד שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו... על פי הידוע אשר משיח בן יוסף עתיד ליהרג ח"ו ורק משיח בן דוד ימשוך עליו חיים כמ"ש חיים שאל ממך כו' (עיין סוכה נב.), וענין הריגת משיח בן יוסף כבר פירשנו (בפרשת ואתחנן מאמר יב) שהוא רומז על קלקול פרנסת ישראל ר"ל, יען שכל עבודת יוסף הצדיק היתה להשפיע פרנסה לעם בני ישראל, כמ"ש ויוסף הוא המשביר (בראשית מב ו), וע"י שבת קודש נמשך פרנסה כמ"ש כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין (זוהר ח"ב דף פח.), וגם ננצל מהריגת משיח בן יוסף, וע"י שבת מחבלי משיח יוצלו לרוחה. וזהו אשה כי תזריע, רומז על משיח בן דוד בחינת מלכות שהוא בחינת אשה. וילדה זכר, רומז על משיח בן יוסף בחינת דכר, היינו, שמשח בן דוד ישפיע חיים למשיח בן יוסף, וע"כ הר"ת של אשה כי תזריע וילדה זכר עולה משיח ב"ן דוד"ד. וזהו אחור וקדם צרתני, רומז על שבת שהי' קודם שנברא העולם וגם לעתיד יהי' יום שכולו שבת. גם תן חלק לשבעה רומז לשבת יום השביעי. וגם לשמונה, שהוא ספירת בינה והיא שמינית מתתא לעילא. גם שלח לחמך על פני המים, מ"ם עולה צ', (רומז) שע"י (הצדיק) יושפע לחם הוא הפרנסה. כי ברוב הימים רומז לש"ק כי הוא מצטרף עם ג' ימים מלפניו ולאחריו ונעשה ברוב הימים שבת. תמצאנו, שע"י שבת קודש ננצל מחבלי משיח ויושפע לנו פרנסה וכ"ט. אמנן: (עשרת ישועה)

ע"י מצות עונג שבת מהפכים הנגע לענג

אדם כי יהיה בעור בשרו וגו' במד"ר כיון ששמעו ישראל פרשת נגעים נתייראו אמר להם משה אל תתייראו אלו לאומה"ע אבל אתם לאכול ולשתות ולשמוח וכו'. ואפ"ל עפ"י מה שביאור האוה"ח וממוצא דבריו נמצינו למדים, כי הנגעים האמרים בענין יש בהם ב' בחינות האחת בחינת החיצונה בהראות נגע בעור הבשר יטמא, וזה לא שייך אלא בישראל, ובבחינה הפנימית נהגת טומאת הנגעים באומות בלבד, כי נפשם משורש הצרעת, ותוכם כברם טמא. והנה ביאור המפרשים מאה"כ והנה הנגע לא הפך את עינו, כי הנה ההבדל בין נגע לענג הוא במקומה של העי"ן, דבנגע העי"ן בסוף התיבה, ובענג בתחלתה, וז"ש והנה הנגע לא הפך את "עינו" שעדיין לא חזר בתשובה עד שיתהפך העי"ן מבסוף התיבה לתחלתה ויעשה מנגע ענג. ובדרך זה נבא אל הביאור דהנה איתא בגמרא אמר רבא הכל מודים בשבת דבעינן נמי לכם שנאמר וקראת לשבת עונג, מבואר מזה כי מצות אכילה ושתייה בשבת, הרי הוא בכלל וקראת לשבת עונג, והנה לפי מה שנתבאר נמצא כי במצות ענג שבת מתהפך מנגע לענג, שהרי מצוה זו נעשית ע"י התענוגים הגשמיים שהיה משתמש בהם עד עתה למלאות תאוותו, ונהפוך הוא כי ממנו יקח לעבוד את ה' להתענג בתענוגים לכבוד שבת מלכתא. ועתה יתבאר המדרש בשעה ששמעו ישראל פרשת נגעים נתייראו, כי ישראל ידעו והבינו כל הבחינות המונחות בפרשה זו חדא בחינתה הפשוטה, והב' בחינת הפנימית ומבחינה זו היו ישראל יראים פן תדבק טומאת הנגעים בפנימיות וכלום תקנה יש להם, ולזאת אמר להם משה

אל תתייראו, אלו לאומה"ע כלומר דבחינתם הפנימית של הנגעים שייכא רק באומה"ע אבל "אתם לאכול ולשתות ולשמוח" פירוש שהנגעים אצלכם הם רק בחיצוניות, ובכחכם להפכם מנגע לענג, בזכות שתענגו את השבת באכילה ושתי' ואז שמחה תהא לכם, שבמדה זו עצמה הייתם מכעיתם לפניו יתברך, תתקרבו אליו, ע"י שתשמשו בה לעבודתו. (דברי יואל)

ע"י השבת ממשיך שפע וחיות בכל הברואים

והסגיר הכהן את הנגע שבעת ימים. נראה לפרש על פי מה דאיתא וקראת לשבת עונג, אין בטובה למעלה מענג ואין ברעה למטה מנגע, והנגעים המה גם כן להטיב לרפאות הנפש והגוף, כדי שיוכל הגוף לקבל להטעימו בענג עבודתו ית"ש, והסגולה לזה הוא השבת קודש יומא דנשמתא, אז תתענג על ה', ומהפך נגע - לענג, כי הנגעים באים על דמאס ביה מאריה ורחיק ביה, כמבואר בזוה"ק והשבת ממשיך שפע וחיות בכל הברואים, כמו שאמרו ז"ל (אוה"ק בראשית) כי על ששת ימים לבד עשה ה' שיתקיים העולם וכל שבת ושבת על ידי ישראל שומרי ש"ק, נתחדש העולם מחדש על ששת ימים כנודע, לכן מהראוי והחיוב אשר בשבת ישתנה גם הצרעת והחולי לטוב, באם הוא חולי לבד יסורין דרחימתא, כמבואר בזוהר הנ"ל. ובזה יש לרמז כי על כן נאמר בתורה שהנגע צריך הסבר שבעת ימים, והלכה הוא דאין רואין נגעים בשבת, וא"כ ממילא בזמן שבעת ימים יעבור עליו יום השבת, ורפואה קרוב לבא. ואמנם אם ראה הכהן אחר שעבר עליו יום השבת כי לא הועיל, מזה מוכרח שהנגע בא לטמא אותו חלילה, ולדבק אותו בשורש הטומאה כי אין שם קדושה, לכן אחר ההסגר פעם אחת, אמרה התורה והסגירו שבעת ימים שנית, לרמז על מה שאמרו ז"ל אילו שמרו שתי שבתות, ואפשר שבשבת השני ישוב לבו לטוב, לקדש ולטהר נגעי וחלאת נפשו ואז ושב ורפא לו.

(יודעי בינה השמטות לפ' בשלח)

לשמור הנשמה בשבת כהלכתה בעולמות העליונים

וראה הכהן אותו ביום השביעי שנית והנה כהה הנגע ולא פשה הנגע בעור וגו', ואפשר לומר עפ"י מאמר חז"ל כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כאנוש מוחלין לו, ע"כ, כי בחינת נשמה הנתן לאדם בשבת נקרא שבת, וצריך האדם לשמור הנשמה בשבת כהלכתו של הנשמה בעולמות העליונים, שהנשמה נכספת רק לדבק בו יתעלה, כך צריך האדם להתנהג ביום השבת, ולא להמשיך על עצמו ח"ו ממשכא דחיוויא, וזהו כל המשמר שבת, היינו הנשמה, כהלכתו רצה לומר כמו הליכה של הנשמה בעולמות העליונים אז על ידי זה מוחלין לו כל עוונותיו, וזהו וראה הכהן הוא השם יתברך הנקרא כהן אותו ביום השביעי שנית, רצה לומר שרואה להאדם ביום השביעי דהוא שבת, והוא משנה את מעשיו ביום השבת להתחיל ולהתנהג כהלכות הנשמה הנקרא שבת, וזהו והנה כהה הנגע ולא פשה הנגע בעור, היינו רצה לומר שאינו ממשיך עליו ממשכא דחיויא, והנגעים שלו נעשים כהה ביום זה, אז ו טהרו הכהן, רצה לומר שמוחל לו עוונותיו, מספחת הוא רצה לומר הואיל שנסתפח את עצמו לדביקות הבורא, וכבס בגדיו וטהר, רצה לומר השם יתברך מכבס עוונותיו הנקרא בגדיו, על דרך בגדי בי נעשה טהור.

(מבשר צדק)

אומרה לאלוקי יעקב

ברגשי הודאה והערכה, נשגד בזה כוס של ברכה, קדם ידידינו הנודע לתפארת
ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, במידה מרובה וגדושה, תורה וגדולה מנת חלקו
כל יודעיו משבחים שמו באהבה, על נדבת לבו נערץ בקהילתנו בתהילה וכבוד
תהי נא ברכותינו לראשו עטרה, על עמדו לימין מוסדותינו ברוח נדיבה ומסורה

הרבני הנגיד הנכבד, רודף צדקה וחסד

מוה"ר יעקב זיסמאן סופר שליט"א

ממנהלי ישיבה גדולה ד'סאטמאר קרית יואל יע"א

לרגל השמחה שבמעונו בעזר קונו וצורו, בנישואי בנו בכורו

החתן היקר החשוב שמו הטוב הולך לפניו, יראת ה' חופפת על פניו

כבוד אברהם נתן נטע הי"ו עב"ג המהוללה שתחי' למד"ט ובעט"מ

רני ושמחי ליעקב, על אשר רחש לבו דבר טוב, לשגד לנו מנחה
גדולה, לרגל הגיעו עת שמחה וגילה, ועל זאת אנו לו אסירי
תודה וברכה, בשער בת רבים נביע לו רגשי הודאה והערכה.

וצרופה ברכותינו המרובה, בכל לשון של חיבה, שיזכה לרוות מידה תענוג ונחת, מתוך אושר
ועושר והרחבת הדעת, וימשיך לעמוד לימין מוסדותינו הקדושה, ויתברך בכל ברכאן דנפישא.

האותמים אמן שה באהבה ובהערצה, אסירי תודה והכרה

עובדי אלקת הקודש בתוככי מוסדות סאטמאר ב"ג

תלמוד תורה יטב לב

חיים אורי ראזנבערג, מנה"ר. צבי יודא ווייס, נפתלי צבי
בראדי, יואל גרינוואלד, חיים הירש, שאול יחזקאל
שווארץ, יוסף מאיר שווארץ, מרדכי מנחם שווארץ, יואל
ווינבערגער, דוד שלמה וואנחאצקער, משה ווייס, משה
יוחנן קליין, שמואל אלטער בנעט, אברהם משה לאנדא,
יעקב מיכאל היילברון, צבי גראס, מנשה ברוך קליין,
מאיר חיים שישא, משה ברוך כץ, משה ראטה, אהרן
וויסהויז, משה אפפעל, נפתלי פאלאטשעק, יואל כץ,
יואל אברהם שווארץ, דוד בנציון ווינבערגער, יואל ווייס,

ישיבת מהרי"ט

חיים משה לעוו, מנה"ר. יודא מנחם ראזנבוים, יצחק
ארוך איזראעל, חיים יצחק הירש, ישראל יודא בערגער,
שניאור זלמן ווייס, חיים עזריאל יאזשעף, מרדכי בנימין
אלטער יאזשעף

ישיבה קטנה דרב"י

יצחק דוד יאקאב. מנה"ר, שניאור גרינבוים, יחזקאל
טויסיג, אברהם ישעי' ווייס, ישראל שלוי גאלדבערגער,
צבי ווייס, נפתלי ראטשילד, יצחק שטערן, יואל שווארץ

דא אנו מצטרפים אברהם, ברגשי ידידות והערצה:

יקותיאל יצחק בראק, יחזקאל ראטשער

דבש תמרים

בגוונים יקרים, מבאר חפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים

ועייז יבושו ויכלמו כל עושי רע
וישובו מדרכם הרעה. (ייטב לב)

אשה כי תזריע וכו'. במדרש איתא
הה"ד אחור וקדם צרתני זכה
אומרים לו אתה קדמת לכל מעשי
בראשית, ואם לאו אומרים לו יתוש
קדמך, וצ"ב, והני"ל עפ"י אמרם ז"ל
בתחלה עלה במחשבה לברוא את
העולם במדה"ד ראה שאין העולם
מתקיים עמד ושיתף מדה"ר למדה"ד
כו' והנה מתחלה לא עלה מקודם
במחשבה לברוא העולם אלא בשביל
ישראל כי כל העולם אינו אלא טפל
להם ורק אח"כ במעשה בריאת
העולם נעשו ישראל מאוחרין לכל
מעשה בראשית, אולם אף אם ניזל
בתר מחשבה שאז דין קדימה
לישראל ג"כ אל"י וקוץ בה כי בתר
משחבה נידון במדה"ד כי מתחלה
עלה במחשבה לברוא העולם במדה"ד
ואך במעשה אישתני למעליותא, והן
הן דברי המדרש זכה אומרים לו
אתה קדמת לכל מעשה בראשית כי
אם זכה בתר מחשבה אזלינן
שקודמך לכל מעשה בראשית אם
לא זכה ע"כ בתר מעשה אזלינן ואז
יתוש קדמך. (קדושת יו"ט)

אשה כי תזריע וכו'. במדרש כיון
ששמעו ישראל פרשת נגעים נתייראו
אמר הקב"ה אלו לאוה"ע אבל אתם
לאכול ולשתות ולשמות, וצ"ב, ונראה
לפרש עפ"י דהר"ק הרבי ר' דוב
בער ממעזריש ז"ע לפרש הכתוב
משוך חסוך ליודעך אל קנא ונוקם,
עפ"י משל למלך, שמרד בו אחד
מעבדיו הנאמנים, וישבו כסאות
למשפט, ונמנו וגמרו להמיתו כדין
מורד במלך, ויען המלך ויאמר, לא כן
הדבר, כי מה בצע כי נהרגהו, אנדלו
ואנשאו למעלה לשבת אצלי והוא
ידע בעצמו שאינו ראוי לכך, ויבוש
ויכלם ובוזה יתחרט על העבר ע"י
הטוב שאמ"ב לו ומעתה תהי יראתו
רצונית, וכמו"כ הדבר במלכותא
דרקיעא, דאם ישפטו למי שעבר
עבירה בעונשים קשים ומרים תהי
היראה הכרחית, משא"כ אם ישפיעו
חסדים ובוזה יבוש ויכלם וישוב
מדרכו הרעה אז תהי היראה
רצונית, וזהו דברי המדרש כיון
ששמעו ישראל פרשת נגעים
נתייראו, אמר הקב"ה אלו לאוה"ע,
דלהם ישפטו ע"י עונשים ויסורים,
אבל אתם לאכול ולשתות ולשמות,

אשה כי תזריע וכו'. במדרש איתא
הה"ד אחור וקדם צרתני זכה
אומרים לו אתה קדמת לכל מעשי
בראשית, ואם לאו אומרים לו יתוש
קדמך, וצ"ב, וי"ל דהנה חכמי
הרופאים אמרו דצרעת בא מתגבורת
מרה שחורה ומרה שחורה בא ע"י
הבדידות והרפואה שלה היא שילך
בין בני אדם, וא"כ מצורע היה לו
לישב בין בני אדם והתורה אמר
בדד ישב אך הענין הוא דהתורה
קדמה לעולם ואינה משגחת על
הטבע, עוד נקדים דהזוהר הקשה
בפסוק כי תזריע דמשמע מהפסוק
דאשה מזרעת תחלה ויולדת זכר
והכא את אומר דהקב"ה גזור וכו'
והני"ל בזה ליישב קושית הזוהר דאלו
ואלו דברי אלוקים חיים דהצדיקים
הדבקים בחי ובתוח"ק הם למעלה מן
הטבע והקב"ה גזור, משא"כ בהמון
ההולכים בחשיכה והבן, ועפ"י
יתבאר המדרש אשה כי תזריע וכו'
וא"כ קשה קושית הזוהר, לכך אמר
הה"ד אחור וקדם וגו' זכה אומרים
לו אתה קדמת וכו' וחקי הטבע
רחוקה ממנו, אבל לא זכה הוא ניתן
תחת הטבע, והיינו יתוש קדמו שהוא
אחר כל המעשים שכבר נשלם
הטבע. (ישמח משה)

התודה והברכה

לידידינו הרבני הנגיד הנכבד והמפואר

מוה"ר **משה כהנא** הי"ו

מראשי קהילתנו הק' בבארא פארק יע"א

לרגל נישואי בנו החתן ני"ו עב"ג הח'
שתח"י למז"ט ובשעט"ו מ

יה"ר שיזכה לראות ולרוות רב תענוג ונחת דקדושה
מכל יוצ"ח וכל טוב סלה

התודה והברכה

לידידינו הרבני הנגיד הנכבד והמפואר

מוה"ר **חיים הלוי העללער** הי"ו

מנכבדי קהילתנו הק' בויליאמסבורג יע"א

לרגל נישואי בנו החתן כמר יואל ני"ו
עב"ג הח' שתח"י למז"ט ובשעט"ו מ

יה"ר שיזכה לראות ולרוות רב תענוג ונחת דקדושה
מכל יוצ"ח וכל טוב סלה

שקל הקודש

... אין דער אלטערהיים איז נישט געווען קיין שום פושקע,
נאר די רבי מאיר בעל הנס פושקע!

(מדר"כ"ק מרן רבינו של"צ"א אצל מנחם הדינקער הראשונה להחזקת כלי קדש המפורארה)

אין פריידן און אין ליידן

ישועת ד'

מיטגוט איד זיך אין א ישועה מן השמים?

בקשו רחמים

זוכט איד געהאלפן צו ווערן מיט א רפואה?

בעידן חדוותא

איד פראוועט א שמחה אין א גוטע שעה?

אין געשעפט

איד ווילט אדוכפיין א געוואונטשענער דיל?

האלט אייך פאר די אויגן
די אור-אלטע סגולה
פון רבי מאיר בעל הנס!

אלקא
דמאיר
עינינו!

צו באקומען

אונזער נייע הערליכע פושקע

הפט אין אפיס:

845.783.7344

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

וביום השמיני ימול בשר ערלתו

חסיד אחד ממקורבי הרה"ק ר' מרדכי מלעכאוויטש זצוק"ל הי' חתן אצל למדן גדול אך לא הלך בדרכי החסידים, והי' מצטער תמיד על שחתנו נתפס לעדת החסידים, ויהי היום ולאותו חסיד נולד בן זכר, כיבד החסיד את רבו הק' במצוות מילה, כי הוא הי' מוהל מומחה, כשהגיע יום השמיני ללידת הילד יום הכנסתו בבריתו של אברהם אבינו השכים בבוקר והלך כדרכו להתפלל בבית הכנסת של רבו הק', וחזרתו המתנגד נמלך להתנקם עכשיו בחתנו וברבו גם יחד, מה עשה, קבץ מהר עשרה אנשים למנין ועשה את הברית מילה מוקדם בבוקר בלי אבי הבן, כשגמרו תפילתם הלכו אבי הבן ורבו הק' ועדת החסידים כדי לערוך את הברית כנהוג, ובבואם אמרו להם שכבר הוא לאחר המעשה, חלשה דעתו של אבי הכי מאוד מזה שלא זכה בעצמו להיות במילת בנו וגם על בזיון רבו הק' אבל את הנעשה אין להשיב וישיבו כולם וילכו לבית הצדיק וערכו שם סעודת מצוה והרה"ק מלעכאוויטש שמח בסעודה זו הרבה יותר מהשמחה בעת שזכה להיות מוהל ויהי הדבר לפלא בעיני החסידים, ואמר להם: הנה מצות מילה היא מצוה גדולה מאוד אבל א"א שלא תתערב בה גם איזה מחשבה של כבוד או גאווה וכדו', ברם, אמרי' בגמ' (קידושין מ.) "חשב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה" הרי מצוה כזאת היא בלא שום צד פניה ונגיעה ונחשב לפני הקב"ה כאילו עשאה באופן משובח ונעלה ביותר ולכן יש לשמוח הרבה יותר, כי מתי תבוא לידי מצוה באופן כזה. הרה"ק הנ"ל היה ידוע כמהדר מאוד במצוה זו ומעולם לא דחה לשום אדם שכיבד אותו להיות מוהל, פע"א וערב שבת חנוכה הי' וכיבדו אותו להיות מוהל בשני כפרים הרחוקים זה מזה, והבטיח לשניהם, ושאלוהו, איך יוכל להזדרז כ"כ כי היום קצר והמלאכה מרובה, והשיב להם, בגמ' אמרו (חולין טז.) "זריזותיה דאברהם קא משמע לן" ואני מפרש: הזריזות של אברהם השמיע לנו, דהיינו שהשריש בקרבינו זריזות זאת, וכך הוה שהשכים בבוקר ונזדרז למצוה והספיק למול את שני הילדים בשני הכפרים, ולבוא באו יום בחזרה לביתו כשהוא עייף ויגע מטורח הדרך - על קברו של אותו צדיק גדל הדס, ואמרו שזהו מפני שדרכו בקודש היתה למול בעצמו את ילדי ישראל ולהכניסם בבריתו של אברהם אבינו, כי בזוה"ק עה"פ "והוא עומד בין ההדסים" כתב שמלאך הברית נקרא הדס.

(לשון חסידים)

פרשת החודש

מעשה שהיה כך היה בעת שנסע אאמו"ר ז"ל בראשונה לקבל פני אותו צדיק (רבינו יחזקאל שרגא הלברשטאם אב"ד דק"ק שינאווא יצ"ו) היה על ש"ק פרשת פרה ולאחר שקרא עונג לשבת ונתפעל מכל התהלוכות ועבודת הקודש של הצדיק אמת זצ"ל הן בתורה ותפילה והן בזה השלחן

אשר לפני ה' חשב אאמו"ר ז"ל שמלא כבר תפקידו לפיכך גמר בדעתו ליקח את הברכה, ביום ראשון למלאכה, וליסע לביתו לחיים ולשלום כדרך כל הבאים להסתופף על שב"ק, ויהי כאשר ניגש אל הצדיק להתברך ממנו בברכת הפרידה כנהוג בתוך הבאים לא הביט און ביעקב ורק כשהציץ מן החרכים להמון המתברכים ראה גם את אאמו"ר עומד ומצפה לישועה תמה ושאל אותו "דו פארסט שוין אהיים", וע"ז השיב לו אחד מהגבאים בלי לשאול מקודם דעת אאמו"ר ז"ל הוא ישבות בכאן עוד בשב"ק הבאה וכאשר שמע כ"ק רבינו הקדוש זצוקללה"ה דבר הגבאי נענה לו ואמר לאאמו"ר "מאוד נכון הדבר שתשאר בכאן על שב"ק פרשת החודש יען אשר בפרשת החודש נעשים "כברי חדשה" ווערט מען א נייער מענטש" דבר זה נכנס ללבו של אאמו"ר ז"ל והסכים להשאר על ש"ק פרשת החודש בצל הקודש בשינאווא.

(שובע שמחות)

החודש הז"ה לכם

לקראת חג הפסח בא פעם חסיד אחד איש כפרי לבית מדרשו של הרה"ק מרוזין זצוק"ל על מנת לעשות את החג במחיצתו, מכיון שהי' עייף ביותר הלך לישון על ספסל בבית המדרש בנתיים העריב היום, החסידים התפללו מנחה ומעריב, ומכיון שלא ראו אותו לא העירו אותו והוא המשיך בשנתו, לאחר התפילה בדק הרה"ק מרוזין את החמץ בדירתו ואח"ז נכנס לביהמ"ד ובדק גם שם ולבסוף אמר, "כל חמירא וחמיעא" אז התעורר הכפרי משנתו וצעק כמתוך השנה, אוי ואבוי לי אומרים כבר "כל נדרי" ואני איחרתי את הסעודה הפסקת, התחילו כל הנוכחים לצחוק, ענה הרה"ק מרוזין ואמר אל תצחקו כי הוא צודק, כי מבואר בספה"ק שכל מה שאפשר לפעול בימים הנוראים ע"י תשובה ותפלה וצדקה אפשר לפעול בחודש ניסן ע"י קיום מצות פסח כהלכתו, וז"ש בפסוק ועבדת את העבודה הזאת בחודש הזה, זאת זה יום כיפור, כמו"ש בזאת יבוא אהרן אל הקודש, ובחוד"ש הז"ה הוא ניסן, כמו"ש החודש הזה לכם וכו' נמצא כי כל נדרי וכל חמירא, עולים בקנה אחד. (נר ישראל)

רא"ש חדשים

הרה"צ ר' יואל טשפער ז"ל שמע פ"א שגוי אחד אמר להשני שהיו עובדים ביחד באסיפת התבואה והפירות מן השדה "אם החודש הזה נתעצל ולא ניגע בעבודתינו, לא יהי לנו כל השנה מה לאכול" וזה הי' בחודש אלול, ונתלהב מזה מאוד בעבודת ה' בחודש הזה, וכמו"כ בחודש ניסן ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה, וכן כתוב ועבדת את העבודה בחודש הזה, ואם כי ראש השנה הוא הראש של השנה, ר"ה הוא בבחי' מחשבה וניסן הוא במעשה וכדכתיב ועבדת את העבודה וכו' והם ב' ראשים סוף מעשה במחשבה תחלה ולכן בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל שכל התגלות החסידים הוא ע"י מעשה בפועל. (בית אברהם)

די העכסטע דרגא פון צדקה פאר

קמחא דפסחא

פאר הונדערטער "היימישע" עניים אנ"ש אין ארה"ק
פארטיילט דורך

מפעל החסד ידי משה

הכונו!

מגבית מיוחדת

צום וואס וועט דורכגעפירט ווערן אין די קומענדיגע טעג

זונטאג פר' מצורע אין וויליאמסבורג מוצש"ק פר' מצורע אין קרית יואל

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים בפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

וביום השמיני ימול בשר ערלתו:

אמרו (שבת קל"ז:) מל ולא פרע: תנו רבנן המל אומר אשר קדשנו במצותיו וצונו על המילה, קשה למה בכל הפרק לא מפרש הגמרא את נוסח הברכה רק כאן אצל "מל ולא פרע", י"ל, הנה הקשה הרשב"א על כמה מצוות כגון מצות תוכחה וכא"א וצדקה למה אין מברכים עליהם, ותירץ בתשו' "בנימין זאב" שמצוות כאלו שגם חסידי אוה"ע מקיימים אותם הגם שהם מקיימים אותם לא מכח ציווי הקב"ה אלא משום שהם מצוות שכליות בכל זאת לא תקנו אנשי כנה"ג ברכה עליהם, לכן בכל הפרק לא פירש נוסח הברכה משום שסבר שאין מברכים על מצות מילה משום שגם הערביים והגעונים מקיימים המילה אבל עכשיו שאמר "מל ולא פרע" וההלכה היא מל ולא פרע כאילו לא מל ממילא המילה של הערביים אינה מילה בכלל א"כ צריך לברך על מצות מילה לכן מפרש נוסח הברכה.

(מקרי דרדקי)

וביום השמיני ימול בשר ערלתו:

איתא (ויק"ר י"ד ז') תן חלק לשבעה אלו ז' ימי נדה וגם לשמונה אלו ח' ימי המילה אמר הקב"ה אם שמרת ימי נדה אני נותן לך בן ואת מולו לשמונה ימים, י"ל ע"פ מה שאמרו (שבועות י"ח:) אמר רבי יוחנן כל הפורש מאשתו סמוך לסתתה הוי"ן לו בנים זכרים דכתיב להבדיל בין הטמא ובין הטהור וסמך ליה אשה כי תזריע וילדה זכר, וז"ש "תן חלק לשבעה" אלו שבעה ימי הנדה תוסף לזה עוד חלק היינו עונה סמוך לסתתה ואז תזכה "וגם לשמונה אלו ח' ימי המילה".

(אפריון)

אדם כי יהיה בעור בשרו:

איתא (ויק"ר ט"ז ד') כיון ששמעו ישראל פרשת נגעים נתייראו א"ל משה אל תתייראו אלו לאו"ה אבל אתם לאכול ולשתות, והוא תמוה, י"ל הנה אמרו (ויק"ר י"ז ד') אין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחלה, ובפר' נגעים כתיב תחילה נגעי אדם ואח"כ כתיב נגעי בגדים ובתים, ואיתא (נדרים י') היושב בתענית נקרא חוטא ק"ץ מנוזר שלא ציער עצמו אלא מיינ וכו' ואם נדרוש סמוכים יש ראייה להיפך כדאיתא (ברכות ס"ג.) נסמכה פר' נזיר לפר' סוטה שכל הראיה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין, לפי"ז י"ל דברי המדרש "כיוון ששמעו פר' נגעים" שנגעי אדם כתוב תחילה "נתייראו" שהקב"ה אינו נוהג עמם ברחמים אלא כדין ופוגע בנפשות תחילה "א"ל להם אל תתייראו" מסדר הפר' שכתוב נגעי תחילה שאין מוקדם ומאוחר בתורה "זה לאוה"ע" אתם הוא נוהג בדין ופוגע בנפשות תחילה אבל אתכם נוהג ברחמים ואינו פוגע בנפשות תחילה והא ראייה "אתם לאכול ולשתות" והמתנה ומצער עצמו מיינ נקרא חוטא ואין דורשים סמוכים של פר' נזיר לסוטה שאין מוקדם ומאוחר בתורה ובאמת נגעי בתים קודמים. (גאולת ישראל)

ושער בנגע הפך לבן:

קשה למה לבן הוא סימן טומאה ואילו בזכ"פ לבן הוא סימן טהרה י"ל אמרו (ערכין ט"ז.) על שבעה דברים נגעים באין וכו' ועל צרות העין, וצד עין אינו נותן צדקה בשמחה ועי"ז מתבייש העני כדאיתא (ב"מ נ"ח:) כל המלכין פני חבירו ברבים כאילו שופך דמים אמר ליה שפיר קא אמרת דחוינא ליה דאזיל סומקא ואתי חוורא, וענשו מדה כנגד מדה שיבוא עליו צרעת לבן לבן הוא סימן טומאה, ולכן הוא מביא שני צפרים לטהרתו כי העופות מכירים בצרי עין כדאיתא (סוטה ל"ח:) ואמר ר' יהושע בן לוי מניין שאפי' עופות מכדיין בצרי העין שנאמר כי חנם מזורה הרשת בעיני כל בעל כנף, וכשחזר בתשובה ומקבל על עצמו להרחיק ממידה זו מביא צפרים.

(פרדס יוסף)

ואיש או אשה כי יהיה בו נגע בראש או בזקן:

קשה הל"ל כי יהיה בהם נגע, י"ל הכת' בא לרמוז על איסור השחתת זקן באיש ועל צניעות האשה בשער ראשה דאיתא בזהר (ג' קכ"ז.) אשה המגלה שערות ראשה גורמת קללה לבעלה, וז"ש "ואיש" שחטא בשער "או אשה" אשה שחטא בשערה "כי יהיה בו הנגע" בשניהם החטא עליו על האיש "בראש" האשה שגילתה שער ראשה "או בזקן" שהוא השחית קצו.

(נפש דוד)

והתגלח:

הפסוק ל"ג רמז שמותר להתגלח בל"ג בעומר כמו שכתוב (א"ח תצ"ג ב') וג' רבתי רמז לשלושת ימי הגבלה שמותר להסתפר, ותיבת "והתגלח" גימטריא תנ"ב כמו ג' תיבות ל"ג ימים בעומר עם הכולל ור"ת תנ"ב ת'סתפר ב'ערב נ' הוא יום החמישים רמז לדעת האר"י ז"ל שאין להסתפר עד ערב שבועות.

(פרדס יוסף)

והצרוע אשר בו הנגע וגו' וטמא טמא יקרא:

איתא (שבת ס"ז.) וטמא טמא יקרא צריך להודיע צערו לרבים ורבים יבקשו עליו רחמים ופירש"י הוא עצמו אומר טמא רחוק מעלי, קשה למה צריך להודיע צערו לרבים יותר מחולה אחר, י"ל, רש"י פירש על הפס' (בראשית כ"א י"ז) "וישמע אלקים את קול הנער" מכאן שתפלת חולים יפה מתפילת אחרים עליו, ואיתא בזהר (חלק ג' נ"ג) מפני מה נקרא מצורע מוסגר מפני שמוסגר תפלתו בשמים, לכן צריך להודיע צערו לרבים ורבים יבקשו עליו רחמים שהוא אינו יכול כיוון שמוסגר תפלתו בשמים.

(מדרש יהונתן)

מפעל "קמחא דפסחא"
 שע"י קהל יטב לב ד'סאטמאר
 קרית יואל - בני ברק

טייערע ברידער

החלצו חושים ושאו ידיכם קודש
 העלפט ארויס מיט א ברייטע שטיצע
 צו באלייכטן אויף יו"ט פסח הבעל"ט
 הונדערטער שטובער פון אנ"ש אין ארה"ק

ווען איר וועט זאגן ביים הייליגן סדר נאכט די ווערטער
כל דכפין ייתי וייכול, כל דצריך ייתי ויפסח
 וועט איהר קענען אינזינען האבן די ארימע משפחות פון ארץ ישראל

אין זכות פון באלייכטן
 אידישע שטובער
 וועט איהר זוכה זיין
 צו א לעכטיגן תמיד
 ונוכה לאכול מן הזבחים
 ומן הפסחים בביאת
 גוא"צ במהרה בימינו אמן

רשט איין איין
א זכות משפחה

מיטן סכום פון
180 דאלער

האט איהר די זכיה
 אויסצואלן דעם יו"ט פסח
 פאר א היימישע משפחה
 מענ"ארי

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

ודרשת והקרת

בענין מילה דוחה שבת

וביום השמיני ימול בשר ערלתו (תזריע יב, ג)

בשבת דדייקא אז איכא תיקון, ואי נימא הכי הדרא קו' לדוכתא אמאי מילה דוחה שבת, הרי אפשר לדחותו עד אחר השבת, וליכא למיחש שמא ימות דשמא ימות לזמן קצר לא חיישי', דהרי מעתה א"א לתרץ דהוי חששא דרבים, דהרי בכל המילות ליכא איסור שבת, א"כ למימר שחיישי' שמא התינוק שיש לו צרעת במילה ימות עד אחר השבת, הרי חשש רחוק הוא ולא חיישי' להכי, א"כ הדרא קושיא לדוכתא אמאי מילה דוחה שבת, הרי אפשר לדחותו עד אחר השבת, אלא על כרחך דבכל מילה אפי' מילה גרידא יש חילול שבת, ועל כרחך קרא דביום אפי' בשבת אתי לכל מילה בשבת להתיר, א"כ שפיר קמשמע מינה דמקלקל חייב, ודבן ועיי"ש באריכות.

☆

ובעצם בישועות יעקב (א"ח ס' ע"כ אות ס') מביא קושיית החת"ס מדנפשיה ותי' דהנה בשבת (דף ק"ג.) מקשי' למה לי' קרא דאפי' במקום בהרת יקוץ הרי הוא דבר שאינו מתכווין ותי' בגמ' דאיירי באומר אבי הבן שמכוין לקצוץ בהרת בנו, ומקשי' עלה בגמ' א"כ אי איכא אחר ניעבד ע"י אחר דהרי אפשר לקיים שניהם, ומסקי' בגמ' דאף באיכא אחר בעי' קרא דמודה ר"ש בפסיק רישא ולא ימות דחייב, א"כ אפי' אינו מתכוין חייב אי לאו קרא דאפי' במקום בהרת וכו'.

והנה לפי מסקנת הש"ס נמצא דכיוון דמודה ר"ש בפסיק רישא ולא ימות דחייב א"כ אפי' באיכא אחר חייב, וא"כ יכול אפי' אבי הבן למולו דממילא בעינן קרא להיתור.

אמנם עדיין קשה דניעבד ע"י אחר דווקא ואז יהי' פסיק רישא דלא ניהא ליה דמותר ואע"פ דבשאר איסורי תורה אמרי' דפסיק רישא דלא ניהא ליה ג"כ אסור מ"מ כיון דמקלקל פטור וא"כ עצם המילה אינו

בכתב סופר בפרשתן מביא קושיא עצומה כתובה בכתבי קודש של אביו מרן בעל החת"ס זי"ע, דבשבת (דף ק"ו.) יליף ר"ש דמקלקל בחבורה חייב מהא דאיצטריך קרא להתיר מילה בשבת משמע מינה דסתם מקלקל חייב.

וקשה דילמא קרא אתיא להתיר בשבת מילה במקום צרעת דאז אין לך תיקון גדול מזה שיחתכו הצרעת, וע"כ בעי' קרא מפורש להתיר בשבת מילה בצרעת, דאז הוי מתקן אבל אה"נ במקלקל בחבורה פטור ואין שום ראי'.

☆

והכתב סופר תי' בדרך פלפול דלכא' הא דמילה דוחה שבת, משום דחיישי' שמא ימות עד יום שלאחריו ע"כ אין ממתנינן עד לאחר השבת, הגם דהרי קי"ל בגיטין (דף כ"ט.) דשמא ימות לזמן קצר לא חיישנן, מ"מ אפ"ל בדוחק כיון דאפשר שימות לא מאחרין.

אמנם הא גופא דלא חיישי' שמא ימות לזמן קצר שייך ביחיד דלא חיישי' שמא ימות דווקא בזמן הקצר, וע"כ שייך לפקפק אמאי מילה דוחה שבת, אבל כיוון דהא דמילה דוחה שבת כולל רבים דהרי כמה וכמה תינוקות מבני ישראל חל יום השמיני שלהם בשבת, וא"כ במקום רבים שייך שפיר לחשוש שמא ימות אפי' לזמן קצר, דבין כל התינוקות שפיר שייך לחשוש שא' מהן ימות בשבת וע"כ מילה דוחה שבת ובכלליות הותרה.

אמנם כ"ז ניהא אי נימא שיש בכל מילה חילול שבת או משום דמקלקל בחבורה חייב או משום תיקון מצווה, וצריכין להגיע להיתרא דקרא ביום אפי' בשבת אבל אי נימא דבכל מילה ליכא חילול שבת דמקלקל הוא פטור, וקרא אתיא רק במילה בצרעת

קרא להתיר מילה גרידא בשבת, ולכן שפיר יליף מינה דמקלקל בחבורה חייב.
אך לדינא פשיטא דמילה בצרעת ג"כ דוחה שבת, ועיין בדבריו, ויש לדון בזה.

☆

ואגב דנקיט בהאי ענינא נציג דבר נחמד מהגאון מאסטרטאווע ז"ל (סי' ל"ט נספגיל זריזין מקדימין) שמביא ד' הרי"ף (נרש פסחים) התמוהין מאוד שכ' וכי תימא זריזין מקדימין למצוות כדכתיב וביום השמיני ימול בשר ערלתו מלמד שכל היום כשר למילה אלא שזריזין מקדימין וכו'.

וכולם כא' ראו כן תמהו דממשמעות דברי הרי"ף משמע דילפי' זריזות דמצווה מקרא דביום השמיני ימול וכו', ולכאור' מגופי' דקרא לא משמע שום זריזות אלא מקרא וישכם אברהם בבוקר כדאיתא בגמ' דידן. ותי' באופן נחמד דממשמעות הקרא משמע שפיר זריזות דמצווה דהרי מביום השמיני דרשי' ביום אפי' בשבת, ולכאור' הרי במילה חוץ מזה שעובר על איסור חובל וכו' עוד עובר גם על איסור מפרק בזה שמקיים המציצה, ולכאור' א"כ הי' צרכין למול רק סמוך לערב דרק המילה יהי' ביום והמציצה יהי' בלילה, דהרי המציצה רק משום סכנתא לבד, וא"כ למה הותר למול כל יום השבת ויעבור גם על איסור מפרק, א"כ על כרחך קמשמע מינה דזריזות דמצווה חשוב כמצווה עצמה, ולכן דחי מילה כל היום כדי לקיים מצוות זריזות וד' הרי"ף מיושבין היטב, ונחמד הוא.

איסור ועיקר האיסור משום דקוצץ בהרת ומתקן הוא, א"כ תיקשי דניעבד ע"י אחר ועל עצם המילה אינו חל איסור כלל דהרי הוי מקלקל ועל קציצת הבהרת הוי דבר שאינו מתכווין, ואי תימא דהוי פסיק רישא, מ"מ הרי הוי פסיק רישא דלא ניהא ליה, וכיוון דעצם המילה באמת קלקול וענין קציצת הבהרת אינו מתכווין לו כלל, א"כ תיקשי אמאי בעי' קרא, אלא על כרחך דמקלקל חייב ושפיר בעי' קרא להתיר מילה בשבת דעצם המילה אסורה, ודו"ק.

☆

ובקנין תורה בשמעתתא בפרשתן תי' בדרך פלפול דהנה בשושנת העמקים לבעל הפרי מגדים ז"ל (כלל ז' נד"ה והא דנמסקנו וכו') מאריך אי עשה דוחה ב' לאווין אי לאו, ומביא דברי הפנ"י בביצה (דף ס:) שכתב בפשיטות דעשה דחי ב' לאווין דמה לי חד לאו מה לי ב' לאווין, ומביא רא' מד' הגמ' בנזיר (מח).
וכתב ע"ז הפמ"ג דהא ניהא דייקא לשיטת ר' ישמעאל בנזיר, משא"כ לשיטת ר' עקיבא שם בנזיר אין עשה דוחה ב' לאווין.

וכן מבואר בארוכה בשו"ת כתב סופר (א"ח סי' קי"ד) ומביא שכן דעת ספר הכריתות דאין עשה דוחה ב' לאווין כמו דאין עשה מנתק ב' לאווין, עיי"ש.
וא"כ אפ"ל דר' שמעון שהוא בעל המימרא שמקלקל בחבורה חייב, נקיט כשיטת רבו ר' עקיבא דאין עשה דוחה ב' לאווין, נמצא דמילה בצרעת לא ידחה שבת דאז איכא שני לאווין, וא"כ על כרחך אתי

חלק מהוצאת הגליון בשבוע זו

נתנדב ע"י

ידידינו הרבני הנגיד הנכבד והמפואר

מוה"ר יעקב זוסמאן סופר הי"ו

חבר הנהלת ישיבה ומתיבתא תו"י ד'סאטמאר קרית יואל יע"א

לרגל נישואי בנו החתן כמר אברהם נתן נטע נ"י עב"ג הח' שתח"י למז"ט ובשעט"מ

יה"ר שיזכה לראות ולרוות רב תענוג ונחת דקדושה מכל יו"ח וכט"ס

בעיצומם של ימי ערבי פסחים כאשר ישראל עם קדושים טרודים בהכנות האחרונות לקראת חג הפתח המתקרב ובא, הגיע לעזינתו כל זעקה ונשברה מאחינו בשרנו ידידים וחסידיים בקרב קהל יטב לב ב"ב אשר הלחין זו הדחק שורר בבתינו ואין הפריטה מצויה בידם לכלכל את ההצאות שך חג הפסח.

ואם כי בעבר ידעו זאת רק בבתי עניים, הרי עתה לדאבונינו השפיע מצב הכלכלה גם על בתי הבע"ה הנכבדים ל"ע, ובעוה"ר הגיע מים עד נפש כי אלו שבשונה העבר זכו להיות מהמסייעים נהפכה בשונה זו לנצרכים ממש ה", ואם לא נבוא בעזרתם לעת עתה לא יכלו לערוך את חג הפסח ח"ו.

לכן החלטנו לערוך

מסיבת

כל דכפיו ייתי ויכול

לטובת קמחא דפסחא ידי חסד שע"י מפעל החסד ידי משה

למען נוכל לשלוח להם סכום שיש בו ממש כדי לסייעם בעריכת חג הפסח כראוי וכיאות

ובכן הגנו בזה בקריאה נרגשת ודחופה אל כל ידידינו ומכירינו רחמנים בני רחמנים לבוא ולהשתתף בנוף ובממון

כל היום מן הבוקר עד הערב

לטובת הקמחא דפסחא ידי חסד

שאנו עורכים ביום א' פרשת טהרה הבעל"ט

משעה 7:00 בבוקר עד 1:00 בצהרים - ומשעה 6:00 עד חצות הלילה

ב"אוהל החסד"

שהוקם להמסיבה על יד ביהמ"ד המפואר דקהל יטב לב דסאטמאר 13 הופער סט.

ומכאן הקריאה יוצאות אל כל אנשי שלומינו אחים לדעה אנא! התעוררו נא להא בעזרת ה' בגבורים, כי איככה נוכל לנשט לחג הפתח כאשר אחינו בני ארה"ק אין ידם משנת לאריכת החג. הבה נתאסף ברוח נדיבה להמציא להם רווחה בעת צר. ובזכות החזקת בתי בני ישראל באה"ק נזכה עוד השתא לאכול שם מן הזבחים ומן הפסחים בביאת גוא"צ ומלכנו מרן שליט"א בראשינו בב"א.

ידידכם המחכה לקבל פניכם בשלום:

חיים אליעזר גראס • יצחק אייזיק וויזעל • דוד שמעון פראמאוויטש •
שלום אליעזר פרענקל גזבר הקהלה • יואל קויפמאן - משמש • ברוך
מרדכי דרעזנער • משה גדלי פאלאטשעק • יואל וואלף שווארטן •
יצחק בער ווירצבערגער • מרדכי יונה וויעדער

הזמנה נרגשת

פניני התורה

פנינים וחידושים בגמרא מס' פסחים
הנלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"

וְרַחֵץ נוטל את ידיו לאכילת הכרפס הטבול במי מלח, ואינו מברך על נטילת ידים

איזה איסור בדבר

ומצאנו מחלוקת הראשונים איזה איסור יש בדבר שיטמאו אוכלין ומשקין של חולין, שלכן הורה רב אשעיא כל שטיבולו במשקה צריך נטילת ידים, ומטעם זה נוטלים ידים לפני אכילת כרפס שטובלים אותו במי מלח [כמבואר בגמרא].

ביאור הדין:

סתם ידים שניות הן

חכמים גזרו על 'סתם ידים' טומאה מדרבנן, - משום "שהידים עסקניות הן" (שבת יד.) - כדין 'שני לטומאה', 'לפסול' תרומה 'ולטמא' קדשים [דהיינו לענין חולין אינו פוסל כלל, דבחולין אין טומאה יותר משני, ורק לענין תרומה - שיש בה קדושה חמור יותר - לכן יש בה שלישי לתרומה, והיא נפסלת לאכילה, אמנם אינו מטמא הלאה] שאין רביעי בתרומה, ולכן נקרא 'שפוסל לתרומה' ולא 'מטמא לתרומה', אבל בקדשים - שקדושתם חמורה ביותר - יכולה הטומאה להגיע עד 'רביעי לטומאה', ולכן נמצא שהשני 'מטמא' קדשים, דהיינו שהשני עושה שלישי, והשלישי מטמא קדשים.

מטמא את המשקין להיות תחילה

כאמור לעיל שגזירת חכמים ש'סתם ידים שניות הן', הם רק לענין תרומה [לפסול] וקדשים [לטמא], אבל מאכלי חולין אינם נטמאים ע"י מגע של סתם ידים [שידיים שניות הן, ואין שלישי לחולין].

אמנם בנוגע למשקה גזרו חכמים "שכל הפוסל את התרומה [דהיינו שני לטומאה, 'שפוסל' את התרומה, ועושהו שלישי לטומאה], מטמא את המשקין להיות תחילה". דהיינו שני לטומאה מטמא משקין אפילו של חולין להיות ראשון לטומאה מדרבנן, ולכן כיון שסתם ידים שניות הן, ופוסלים את התרומה, מטמאת הן את המשקין במגען, ועושה את המשקים ראשון לטומאה, והמשקים חחרים ומטמאים את המאכל ועושים אותו שני, וראשון ושני לטומאה שייכות גם בחולין, לכן הורה רבי אשעיא שיש ליטול ידים לפני אכילת דבר שטיבולו במשקה (כפי המבואר בקצרה ברש"י וברשב"ם).

הנפ"מ בין הטעמים

א. האם צריך לברך על נטילת ידים לפי הטעם של תוס' אין לברך על נטילה זו ברכת 'על נטילת ידים' שכן נטילה זו אינה מצוה אלא הוא פעולת זהירות בלבד שלא יטמאו המשקין והאוכלין, (תוס' שם), משא"כ לטעם הקונטרס שפיר יש לברך ענט"י, כמו שמברכים כשנוטלים ידים קודם אכילת פת.

ב. בימינו שכולם טמאי מתים האם צריכים ליזהר בזה: לפי טעם של תוס' בימינו שכולנו טמאי מתים ברור שאין אנו צריכים ליזהר מלטמאות עצמנו על ידי אכילת חולין טמאים, לכן אין צריכים ליטול ידיו קודם אכילת דבר שטיבולו במשקה (תוס' שם), משא"כ לטעם של רש"י גם כיום יש חיוב ליטול ידיו לפי אכילת דבר שטיבולו במשקה, כמו שמברכים גם היום על נטילת ידיים כשנוטל ידיו לפת.

להלכה:

בשור"ע (אור"ח סימן קנח ס"ד) פסק המחבר וז"ל אם אוכל דבר שטיבולו באחד משבעה משקים שסימנם י"ד שח"ט ד"ם... ולא נתנגב, ואפילו אין ידיו נוגעות במשקה, צריך נטילה בלא ברכה.

וכתב המ"ב (סק"ב) הטעם שאין מברכים "כי יש מקצת הראשונים דסברי שלא הצריכו חכמים נטילת ידים לדבר שטיבולו במשקה, אלא בימיהם שהיו אוכלים בטהרה, משא"כ עכשיו שכולנו טמאי מתים, ולכן לא יברך 'על נטילת ידים' שספק ברכות להקל".

והיינו שהשור"ע הכריע בין השיטות, שצריכים ליטול ידיו גם בזמן הזה (כדעת הקונטרס ורוב ראשונים), אמנם אין לברך (לחוש לדעת תוס' שאין בזה חיוב ברכה).

האם מותר להקל בזה

וכתב המ"ב (שם) והנה המג"א הביא בשם הלחם חמודות דהעולם נוהגים שלא ליטול ויש להם על מה שיסמוכו, היינו על מקצת הראשונים הנ"ל, אבל הרבה אחרונים החמירו מאד בדבר וכתבו דהעיקר כרוב הפוסקים דצריך נטילה מדינא אף בזמן הזה, ועיין בביאור הגר"א שגם דעתו כן, והחמיר מאוד בזה שאף צריך לברך על זה, ולכן אף דהעולם אין נוהגין לברך, על כל פנים אין להקל לאכול בלי נטילה". [וע"ע לקמן].

המנהג בליל הסדר

בשור"ע (אור"ח סימן תע"ג ס"ו) "נוטל ידיו לצורך טיבול ראשון ולא יברך על הנטילה", והיינו כיון שצריכים להטביל הכרפס במי מלח, יש ליטול ידים כדן האוכל דבר שטיבולו במקשה שצריך ליטול ידיו, אך מ"מ אין מברכים על נטילה זו כמו שפסק בסימן קנ"ח ס"ד.

וכתב הט"ז (שם סק"ו) "מכאן יש תוכחת מגולה לאותן שאין נזהרין בכל השנה ליטול קודם שיאכל דבר שטיבולו במשקה, דמה נשתנה הלילה הזה מכל הימים שבשנה, ואם בא לטהר עצמו טפי בלילה זה, הו"ל להזהר עכ"פ בעשרת ימי תשובה שנוהרין בו"ע לאכול פת של ישראל דוקא, אלא ודאי שאין כאן אלא חסרון זהירות, ואין מדקדקין להשוות מידותיהם".

חילוקים בין ליל הסדר לשאר ימות השנה

אמנם מצאנו כמה חילוקים בין פסח לימות השנה

א. נוטלים ידים לכרפס הוא כשאר שינויים שעושין כדי שישאלו התינוקת (חק יעקב שם סק"ח).

ב. בלילה זה עושים כמה דברים זכר לפסח שהיה בזמן המקדש, וכיון שבימים ההם שהיו אוכלים בטהרה, נטלו ידים לדבר שטיבולו במשקה, לכן מנהג אבותינו בידינו, ועושים כל הסדר כפי

שנהגו אבותינו בדורות הראשונים (הנצי"ב בהקדמתו להגדת אמרי שפר)

ג. כל השנה מקילים בנטילה לדבר שטיבולו במשקה, לפי שסומכים על דעת מקצת ראשונים שנטילה זו אינה נוהגת בזמן הזה כיון שכולנו טמאי מתים, והטעם שאין חוששים שכאשר יבנה המקדש יאמרו אשתקד אכלתי בלא נטילה, אף השתא בזמן הבית מותר לאכול בלא נטילה, לפי שמניין לנו שכאשר יבנה המקדש יאכל דבר הטבול במשקה בלא נטילת ידים ויאכל תיכף תרומה או קדשים בלא טבילה בינתיים, אבל בליל פסח שהכל חייבים באכילת דבר הטבול במשקה, וכשיבנה בית המקדש יתחייבו באכילת קרבן פסח, יש לחוש שיאמרו אשתקד אכלתי הכרפס בלא נטילת ידים, ועי"ז יפסול גופו מאכילת קרבן פסח (ויגד משה סימן טז אות א' בשם הגדת זכרון נפלאות).

המנהג שרק הבעה"ב נוטל ידיו

והנה לפי כל הטעמים אלו שמקפידים דווקא בליל הסדר ולא בשאר השנה, א"ש למה דוקא הבעל הבית רוחץ ידיו, ולא שאר המסובין, אבל מעיקר הדין שצריכים לנהוג כן בכל השנה, לכאורה היו כולם צריכים לרחוץ ידיהם לפני אכילת הכרפס, או אפ"ל שלכל המסובים סומכים על הפוסקים שעל פחות מכזית אין צריך נט"י, ועיין לקמן.

*

נטילה בפחות מכזית

עוד רגע אדבר בה, דהנה מהגמרא מבואר שצריכים ליטול ידיו לפני אכילת כרפס, כיון שטובלים הכרפס, וכל שטיבולו במשקה צריך נטילת ידים, והנה כרפס אוכלים פחות מכזית כדי שלא יצטרך לברך ברכת המזון, ומכאן הוכיחו הפוסקים שחיוב נטילת ידים בדבר שטיבולו במשקה הוא אפילו כאשר אוכל פחות מכזית, אמנם במשנה ברורה (סימן קנ"ד ס"ק כ') כתב "ומכל מקום בפחות מכזית נראה לי פשוט שאין להחמיר בזה כלל, דאפילו בפת הרבה אחרונים מקילין". והיינו דלא כפשטות הסוגיא, ובהדפסה שניה הוסיף בשולי הגליון כתב הגה מאת המחבר אמנם מהטור (סימן תעג ותפו) לא משמע כן, עיי"ש. ובטלה דעתי מפני דעתו הרחבה (וע"ש בביה"ל סימן תע"ג ס"ו) ובביה"ל (סימן תעג שם ד"ה פחות מכזית) כתב "מכאן משמע דדבר שטיבולו במשקה צריך נטילה אפילו בפחות מכזית, אף שבפת גמור כתב המחבר בסימן קנח ס"ג בשם י"א דאין צריך נטילה בפחות מכזית, וזהו שלא כמו שכתבנו במשנה ברורה סק"כ, וכבר העירוני זאת בהדפסה שניה בשולי הגליון", ועיי"ש שיש הסוברים שבאמת בפחות מכזית אין צריך נטילה.

קהל יטב לב דיסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בני ברק

ב"ה

בא ברוך ה'

ברגשי חדוה ושמחה, ובאותות כבוד והערכה, הננו מקדמים בברכה את פני רב האי גאון וגדול, מעוז ומגדול, פאר מקדושים, חן וחסד נסוך על פניו, פה מפיק מרגליות במתק שפתיו, שמעו הטוב הולך בכל המדינות סביב, אל כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א מקושר וחביב, שפתותיו נוטפות מור בדרשותיו המלאים זיו ומפיקים אורה, המאור הגדול לממשלת התורה, נאה דורש ונאה מקיים, בהרבצת תורה ויראת שמים,

הגה"צ המפו'

רבי **יוסף בנימין הלוי וואזנער** שליט"א

אב"ד קהילתינו הק' לאנדאן

לכבוד בואו בשערי עירינו

לרגל שמחת נישואי בנו החשוב ני"ו למזל טוב ובשעטו"מ

יהא בואו לברכה, ויוס"ף ה' עליו אלף פעמים ככה, להמשיך ולהרבות בהרבצת התורה ברבי' והמשכה, רבות בשנים יפאר עדת קהילתו כדת וכהלכה, מתוך תענוג ונחת והרווחה, בלי קצבה והערכה, והמקום יהא בעזרו ובסעדו, ויפרח כזית הודו, עדי נושע בביאת משיח צדקינו, ומלכינו מרן רבינו שליט"א בראשינו, במהרה בימינו, אמן.

המקבלים פניו בחדרת כבוד וגברת מזל טוב

הנהלת הקהילה

הלכות ודינים מפסקי הראשונים והאחרונים עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

נערך ונסדר ע"י הרב יחיאל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

הוקים להורותם

דיני קטנים בהלכות פסח

אפיית המצות

זינוויל קלעפשיש ז"ל מווארשא שהכשיר בשעת הדחק, כיון שמעיקר הדין מותר לעשות מצות עבות עד טפח, א"כ העיסה כמו שהוא לפני הרידוד שהנו עד טפח וכשר מעיקר הדין, ונמצא שהרידוד לעשות המצה דקה אינו נחשב לעסק המצה וכשר ע"י קטן, והוא שם העיר על זה ותמצית דבריו דאף הרידוד צריך לשמה כיון דבלא זה היה בא לידי חימוץ אם היה שווה בלא עסק, וגם שהרידוד מקרב את גמר האפיה דמצה דקה נאפית חיש מהר ממצה עבה).

נתינת מים לתוך הקמח - יש טענות שנתפשט לאיזה אנשים שמניחים לקטנים ליתן מים לתוך הקמח, ושלא כדיון הם עושים דנתינת מים לתוך הקמח הוא בכלל לישא וצריך שיהא ע"י גדול ולשם מצוה, ואין יוצאים בזה ידי חובת מצה בליל הסדר (משנ"ב סק"ד וביאורו"ל ד"ה וקטן, ויסודו עפ"י דעת הי"א בה"ל שבת (סי' שכ"ד ס"ג) דנתינת מים בקמח נחשב לגיבול וחייב בשבת).

ניקור המצות - וטוב לזהר לכתחילה שאף הניקור שמנקרין המצות שלא לעשות על ידי קטנים (שועה"ר ב' ומשנ"ב סק"א בשם האחרונים שהסתפקו בזה אי גם זה בענין לשמה, וכתבו דיש מקילים בזה כשצריך למהר בעשייתו, ובחק יעקב ובמשנ"ב שהחמירו בכל הדברים אף בשאר המצוות, משמע דניקור החמירו רק במצות מצוה, ובמסגרת השולחן שבקיצושו"ע סי' ק"י סקט"ו כתב שבוה יש להקל בבן י"ג בלבד אף שאין לו סימני גדלות).

מדידת הקמח, נתינת הקמח - וגם מדידת הקמח ונתינת הקמח לתוך כלי המדידה, אין ראוי שיהא ע"י קטן (פמ"ג א"א סי' תנ"ו סק"ד ועוד אחרונים, ויסודו עפ"י"מ שכתבו הפוסקים שטוב לומר בכל עסק המצוות ואף בעת נתינת הקמח "לשם מצות מצוה", אם כן ראוי שיהא ע"י גדול, אלא דבוה כתב במסגרת השולחן דיש להקל בבן י"ג אף שאין בו סימני גדלות).

שאיבת מים שלנו - יש לזהר לכתחילה שלא לשאוב המים שלנו ע"י קטן, ואף ללישת שאר המצות טוב לזהר בזה (שועה"ר סי' תנ"ה סק"ח, והטעם לפי שמכשירי המצוה הן כהמצוה, וכ"כ הפמ"ג שם כמו במדידת הקמח כנ"ל, ובמסגרת השולחן כתב גם כן בזה שדי בבן י"ג).

קטנים במלאכת אפיית המצות

עסק אפיית המצות צריך שתהא על ידי גדולים בני י"ג שנה ומעלה [ומות מ"ב שנים ומעלה], דבענין שיהא שמירה לשם מצוה וקטן אין בו דעת לכיון לשם מצוה, ואף אם הוא אומר בפירוש שמתכוין לשם מצוה, אין כוונתו ומחשבתו שוה כלום כיון שאין בו דעת (שו"ע סי' ת"ס סעי' א').

ואף אם ישראל גדול בר דעת עומד ומשגיח עליהם שלא תתחמץ העיסה, לא מהני (טור וב"י בשם ראשונים ובשעה"צ ג' הביא עוד ראשונים, והטעם דבע"י לשם מצוה כנ"ל).

ובשעת הדחק כשאי אפשר בענין אחר יש לסמוך בגדול העומד על גביו, והוא מזהירן שיכוונו בעשייתן לשם מצוה, וטוב שהגדול יסייע בידם קצת (מ"א ואחרונים, דיש לסמוך על שיטות הראשונים הסוברים דמתי בגדול עומד על גביו ומזהירן שיכוונו בעשייתן לשם מצוה, דאז אמרי' אדעתא דישאל קעבד, או משום דאין צריך שתהא כוונת העשיה לשם מצוה, ודי רק שיהא שימור מחימוץ וזה סגי אפי' באחר שעומד על גביו, או משום דאפשר לצרף לזה מחשבת העומד, ע"י בשעה"צ ד').

מצות מצוה, ושאר המצות

מעיקר הדין שייך דין זה רק במצות מצוה [דהיינו המצות שיוצאים בה הכיתים בליל פסח], אבל שאר המצות של פסח אפשר לעשות ע"י קטן כשמשגיחים עליהם שלא יהא חשש חימוץ, אך ישראל קדושים הן ונהגו לעשות שימור לשם מצוה בכל המצות (השו"ע איירי רק במצות מצוה אולם החק יעקב ועוד ומובא במשנ"ב סק"ב ד' ישראל קדושים כנ"ל).

מלאכות האפי'

לישה, והעריכה - צריך שיהא דווקא ע"י גדולים, ודווקא כשהביאו סימני גדלות דהיינו שנתמלא זקנם או שהם גדולים בשנים (שועה"ר סי' א', ביאור הלכה ד"ה אין לשיין בשם הפ"מ, ובשו"ת ארץ צבי (ח"ב סי' ל"ה) הן לגבי קטן שרידד המצה [וועלגער], והביא ששמע בשם הרה"ג ר' י

הגעלה וטבילת כלים

קטן או עכו"ם אינם נאמנים על הטבילה, וכן אם אמרו על כלי שהוטבל אינם נאמנים, ואם יהודי גדול ראה ומעיד שהוטבל הכלי הרי היא נאמן. (י"ד סי' ק"כ סעי' י"ד-ט"ו, דקטן אינו נאמן להוציא כלי מחזקת איסור, ואף בכלים שחייב טבילתן מדרבנן אינו נאמן הקטן לפי הרבה פוסקים, ע"י פת"ש ורעק"א סעי' י"ד).

לכן אין לשלוח קטן לטבול כלים, אלא עם גדול הרואה ויכול להעיד שהוטבל הכלי, וכשגדול עומד על גביו יוכל אף הקטן לטבול ולברך, (דרכ"ס ס"ק ק"ה). כמו"כ אשה כשרה להטביל כלים.

אין לשלוח קטן להגעיל הכלים אלא אם כן גדול רואה ומעיד לבעל הכלי שהקטן הגעילם.

ובשולח קטן להגעיל העצה הוא שגדול העומד על ההגעלה יודיע לבעל הכלי בפה או בכתב שהכלי הוגעל כדיו, (וכלים חדשים שהגעלתם אינו אלא חומרא יש להקל להגעילם ע"י קטן, הראה"כ שליט"א).

טבילת כלים - ישראל המהדרים במצוות נוהגים להשתמש בכלים מיוחדים לפסח, ורוכשים כלים חדשים ורבים מהם צריכים טבילה.

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא דצדיקא

הגה"ק רבי שלמה בן רבי דוב צבי הכהן זי"ע מראדאמסק

בעמח"ס "תפארת שלמה" יומא דהילולא כ"ט אדר (תרכ"ו)

כ"ט אדר

רבי שלמה הכהן מראדאמסק ב"ר דוב צבי (תפארת שלמה) - תרכ"ו

כ"ט אדר

רבי שלמה הכהן מראדאמסק ב"ר דוב צבי (תפארת שלמה) - תרכ"ו

א' ניסן

נבד ואביהו בני אהרן - ב"א תמ"ט
רבי משה ב"ר מנחם מענדל מוויטעפסק - תקס"ט

רבי שמואל הלוי קעלין ב"ר נתן נטע (מחצית השקל) - תקס"ו

רבי ישראל מבארנוב ב"ר אליעזר מדזיקוב - תר"ל

ב' ניסן

רבי שלום דוב בער מליובאוויטש ב"ר שמואל - תר"פ

ג' ניסן

רבי אפרים ב"ר צבי (והכנס צבי) - תקל"ב
רבי (צבי) בנימין זאב מזבארניו ב"ר יחיאל מיכל מולאטשוב - תקפ"ב

ד' ניסן

רבי משה הכהן שאטין מפראנקפורט ב"ר שמואל הכהן [מהרש"ך] - תקי"ח
רבי יוחנן מראחמסטריווקא ב"ר מרדכי מטשערנאביל - תרנ"ה

ה' ניסן

רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא ב"ר שמואל (אוהב ישראל) - תקפ"ה

רבי שניאור זלמן מלובלין ב"ר שלמה (תורת חסד) - תרס"ב

רבי צבי אלימלך מבלאזוב ב"ר דוד מדינב (צבי לצדיק) - תרפ"ד

הגה"ק רבי שלמה הכהן מראדאמסק זי"ע [בעל תפארת שלמה] נולד בשנת תקס"ג בעיר וואלשצוי הסמוכה לראדאמסק, לאביו רבי דוב צבי ז"ל שהי' מחסידי הרה"ק מלובלין והיהודי הקדוש זי"ע, כבר בטל ילדותו העידו עליו צדיקי דורו שלגדולות נוצר, ומסופר שפ"א הי' חתונה גדול שבה השתתפו אלפי חסידים, כדי לקבל את פני החוזה הק' מלובלין שבא ליטול חלק בהשמחה, ובין הבאים הי' ר' דוב צבי ובנו, וכשעבר הילד שלמה שאלו החוזה בן מי אתה, נענה הילד בן רבי דוב צבי מוואלשצוי, ויאמר החוזה להביא לפניו את ר' דוב צבי ואמר לפניו, שים על בנך עינא פקחא, כי לנר גדול יהי' ברבות הימים.

ואכן מקטן זה נתחווה נר גדול, וכאשר שמעו הטוב הלך למרחקים ונתפרסם לגאון וצדיק נפלא, החליטו ק"ק ראדאמסק לקבלו עליהם כרב ואב"ד בעירם, אכן כאשר הציעו בקשתם אליו, דחה אותם ולא רצה לקבל עליו את משרת הרבנות, עד שהרה"ק ר' ישכר בער מראדישיץ זי"ע צוה עליו שיקבל עליו את עול הרבנות, וברכו שבזכות זה יהי' לו זרעא חי"א וקיימא, כי עד אז הי' לו צער גידול בנים, אז הסכים לקבל עליו את עול הרבנות, ושימש שם ברבנות ל"ב שנה עד יום פטירתו ביום כ"ט אדר תרכ"ז שאז נסתלק לחיי העוה"ב.

ספרו הקדוש תפארת שלמה נתקבל בכל תפוצות ישראל כאחד מספרי היסוד בדרכי החסידות המקובל מפי מרן הבעש"ט הק' זי"ע, וכספר המעורר את הלב לעבודתו ית"ש, - הספה"ק נדפס ע"י בניו הק' זי"ע, אחר פטירתו, - צדיקי הדורות הפליאו את הספה"ק וכמו שכותב הרה"ק מצאנו זי"ע בהסכמתו, הנני מסכים להדפיס דבריו היקרים כי יהי' תועלת לעולם ובפרט לנאמני רוח הנהיגים אחרי דרך החסידות, בניו של התפ"ש היו פ"א בצאנו ביומא דהילולא של אביהם, כשיצא הרה"ק מצאנו מהמקוה אמרו לו שהיום ההילולא של אביהם, והראו לו את הספר תפארת שלמה על המעודים שיצא אז לאור טרם שיצא על התורה, וכשהסתכל הד"ח בהספר אמר: "הא א האט ער זיך באהלטין פון אונז מיר האבין נישט געוויסט אז ער איז אזוי גרויס", אז הלך עוד פעם במקוה, וצוה להכין סעודה (אוצר ישראל).

הרה"ק רמ"מ מווארקא זי"ע אמר שמצא בספה"ק תפארת שלמה ג' דברים שאם לא גילם התפא"ש בספרו הק' לא היינו יודעים מזה עד ביאת הגואל, מרן רביה"ק זי"ע הי' גם לומד ועיין הרבה בהספה"ק הזה והי' מזכירו הרבה פעמים בד"ת אף שהי' מהצדיקים בדורות האחרונים, ואירע הרבה פעמים כשהי' נוסע לדרך לקח עמו את התפא"ש לעיין בו על אם הדרך.

ושנא את הרבנות

אף גם כשכבר הנהיג עדה לאלפים הי' בורח מן הכבוד, והחשיב את עצמו כחסיד, ונסע לצדיקי הדור, כידוע שנסע על חג השבועות להרה"ק מצאנו זי"ע, באותו שנה שנסע לצאנו על שבועות, כבר באו אליו על שבועות הרבה חסידים, והוא הרי רצה לנסוע לצאנו ולא ידע מה לעשות, יעץ לו הרה"ק ר' ארון קראקא זי"ע (בן המאור ושמש זי"ע) שישע יחד עם החסידים, וכן עשה

(י"ג אורות ח"א)

פ"א כשהי' בצאנו, הי' המדובר ביניהם מענין גילוי אליהו, ואמר הרה"ק מצאנו זי"ע שגילוי צדיקים עדיף מגילוי אליהו,

כשאמר הרה"ק מצאנו את דברים נחרד מאד התפארת שלמה, כשיצא אמר הת"ש להגבאי שלו, ביזט א מבין אויף דעם אלטיטשקן (בפולין היו מכנים לצדיק זקן בלשון חיבה "אלטיטשקן"), זה זמן כבר הייתי משתוקק שאזכה לראות את הרבי ר' אלימלך, ועתה כאשר אמר הרה"ק דברים אלו, הראה לי את הרבי ר' אלימלך (כידוע שהת"ש הי' מאד דבוק בהר"א והי' מרבה לנסוע לליזענסק על הציון הק' וגם השתדל לחיוק האהול), (י"ג אורות ח"א).

פ"א ביקר אצל הרה"ק ר' יחזקאל מקאמזר זי"ע, והתנצל לפניו באשר החלו אז לנסוע אליו לקבל ברכותיו וזהו מבלבל אותו ומטרידו הרבה מעבודתו ובפרט בביטול שיעורי לימוד

בחצרים, ומוכרת דברים קטנים, ומזה יש לו קצת מה לאכול, אמר הת"ש ראו אשתו נותנת לו לאכול, ראית מה שאירע לנו מחוה שנתנה לאדם הראשון לאכול, אח"כ ברכו ואמר לו כתיב "וחצרות ודי זהב", ושלחו, ואחר זמן קצר מצאה אשתו מציאה גדולה באיזה חצר, ומזה נתעשר והי' לו כבר מה לאכול ולעשות החתונה מתוך הרחבת הדעת (אוצר ישראל ועוד).

מנהגו הי' שבשמחת תורה אחר שגמרו לקרות וזאת הברכה וקידשו על היין ואכלו לעקיד, הושיב בית דין ועברו לפניו כל הבחורים שהיו צריכם לעמוד לצבא, וכל בחור שעבר מישש את ידו של הבחור ושאל להבית דין מה עמו ענו "ער קען נישט זיין קיין זעלנער" והוא הוסיף ואמר "איך בין אויך מסכים" וכן עברו כל הבחורים, ונפטרו מהצבא (שיח זקנים).

גודל קדושתו

על כל מעלותיו ומדרגותיו הי' ידוע לקדוש וטהור וצדיק יסוד עולם, מסופר שהרה"ק ר' חיים דוד דאקטאר זי"ע, שהי' מגדולי תלמידי הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע, לא נסע אל שאר צדיקי דורו אחר פטירת רבו הק, ולעת זקנותו נסע אל הרה"ק הת"ש וכששאלוהו על זאת, השיב שרבו מסר לו סימנין להכיר מי הוא הקדוש בקדושת היסוד אשר יקרב אליו, ובו מצא אלו הסימנים, וע"כ נסע אליו (אוצר ישראל).

דבר פלא ראו בכתב יד קדשו, שבכל מקום שנמצא כתב-ידו, לא כהה הדיו ולא נשתנה מראיתו עד היום הזה, והרואה את הכתב יאמר שהיום נכתב והיום נחתם, וכמה וכמה מכתבים ישנם, אשר גוף המכתב כתבו אחרים, ורק החתימה היא שלו, והנה כל הכתב כבר כלה ונשחת ואין רישומו ניכר, וחתימת ידו בתוקפה עומדת, בלי שינוי ובלי קפיצת הדיו, ואמרו, שזה מעיד על עוצם קדושתו וטהרתו, וצדקתו עומדת לעד, ונרמז הדבר במגלת-אסתר "כי הכתב אשר נכתב בשם המלך ונחתום בטבעת המלך, אין להשיב", כתב הנכתב בקדושה, בשם מלכו של עולם, או נחתם בקדושה, אין להשיבו, ותמיד הוא חיוקיים.

ויעל שלמה

בכ"ג אדר שנת תרכ"ז נסתלק הרה"ק בעל חידושי הרי"ם זי"ע, אבל היות שהי' קשור עם החידושי הרי"ם בעבודות אהבה, לא רצו לגלות לו כי נסתלק, אבל באמצע השבוע אמר, כי בוודאי יקראו לו למעלה להתפלל תפלת קבלת שבת לכבוד האורח החשוב, ואמר לחתנו הרה"צ ר' ליפמאן ליטמאנאוויטש זצ"ל, הנך רואה, זקני כבר לבן, ומקובלני מרבתי הגדולים, כי בשעה שישתלק צדיק הדור, יקראו גם לי לקבל שבת לפניו בעולם האמת.

מסופר, שהרה"ק בעל המאור ושמש זי"ע בא בחלום לבנו הרה"ק ר' ארון זי"ע ואמר לו באם יסע מהר להתפארת שלמה זי"ע אזי יזכה עוד לראות פניו הקדושים, ואכן ר' ארון נסע לראדאמסק, והגיע ביום חמישי אור ליום כ"ט אדר תרכ"ו, ונכנס תיכף לקבל שלום, אמר לו הת"ש "ארון נושא את נושאי" ולא הבינו פירוש הדברים, אבל למחר נתגלה פירושו כי הוא (ר' ארון) נושא את אורו הק, בחצות הלילה נטל את ספר הזה"ק והתחיל ללמוד, ואחר כמה רגעים הניח ראשו על ידיו ונסתלק ביום כ"ט אדר תרכ"ו, ומנוח"כ שם בראדאמסק.

תורתו, וברצונו למנוע א"ע מזה לגמרי ושלא להניח לבא אליו, השיבו הרה"ק מקאזמיר הלא ת"ח אתה ומדוע לא יעמוד לפניך הגמ' בסוטה, היכי דמי שוטה, כגון דקא טבעה איתתא בנהרא (שרואה אשה טובעת בנהר) ואמר לאו אורח ארעא לאיסתכולי בה ואצילה (ואינו רוצה להצילה, שאמר שאינו מסתכל על נשים), וכי גם אתה תרצה להיות כזה חלילה, כי הלא אם יבואו אליך לדרוש אלקים, אולי תוכל להציל נפשות ישראל בעצתך או בתפלתך ולא תוכל להתעלם (דברי תורה).

לפעמים צעק על החסידים, סעו לביתכם, עבירה הוא מה שאתם באים אצלי, ועד כדי כך הי' שפל בעיניו שהי' אומר על עצמו שמימיו לא עשה כלום בעוה"ז, פ"א נכנס לביהמדר"ר ואמר יהודים תרחמו אפשר רוצה מישוהו כוס תה, עכשיו הביאו נשמה בעלמא דקשוט ולא מצאו בו כלום, רק שפעם אחת הושיט לאדם כוס תה, אני יודע כי עוד לא עשיתי כלום בזה העולם, אפשר רוצה מאן דהו כוס תה ועי"ז יהי' גם לי טובה.

נעים זמירות ישראל

ידוע הי' לבעל תפלה ובעל מנגן נפלא, ודרכו הי' להתפלל בעצמו לפני התיבה בימים הנוראים, ובקולו הנעים קול שאגת ארי, אשר נשמע קולו בכל הביהמדר"ר, עשה התעוררות גדול מאד, כל תפלותיו הי' בבכיות ודמעות הרבה מאוד עד אשר עורר לבבות בני ישראל לתשובה, ובפרט כשהגיע לתיבת התפלה "הבן יקיר לי אפרים, אם ילד שעשועים, כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד על כן המו מעי לו, רחם ארחמנו נאם ד", זלגו עיניו דמעות ואמר זאת בהתלהבות עצומה, ובהגיע אל דברי נחמות אז עורר שמחה גדולה בלב כל השומעים, - גם בימות החול הי' דרכו להתפלל בקול רם, ובפרט כשהגיע אל הפסוק "ביום ההוא יהי' ד' אחד ושמו אחד" הרים קולו מאוד, ואמר זאת בהתלהבות עצומה, - וצדיקי דורו אשר נסע עליהם, בכל פעם באו אצלם כיבדו אותו להתפלל לפני התיבה, ואהבו לשמוע אל קול תפלתו, כשהי' בצאנו על חג השבועות ביקשו הרה"ק להתפלל לפני התיבה, אמר לו הת"ש כי אצלינו אין אומרים יוצרות, ובצאנו הקפידו מאד לומר היוצרות, אמר הרה"ק שמוותר על היוצרות, ואכן התפלל לפני העמוד, ואמר לו הרה"ק מצאנו "זינגטס אהבת עולם עס זאל אונז דאס הארץ הערקוויקן", והעמוד הי' רחוק מן הכותל, ומקום הרה"ק מצאנו הי' תחת העמוד אצל הכותל, ומעת שהתחיל להתפלל לפני העמוד, יצא הרה"ק מצאנו ממקומו, והפך פניו והסתכל בפניו במשך כל התפילה.

פועל ישועות

כוחו הגדול לפעול ישועות בקרב ישראל הי' מפורסם מאד, בפרט להשפיע פרנסה הי' רב חילי עד שהרה"ק מצאנו אמר עליו "שהמפתח של פרנסה היא בידו", אבל כל מופתיו וכל רוח הקודש לו הלביש בפתגמים ובבדיחותא, למען לא ירגישו כלל במופת, פ"א נכנס אליו אחד עם קויטל, והי' כתוב שם שהוא איש עני ל"ע ואין לו מה לאכול, ומה גם שעשה עכשיו שידוך ואין לו מעות לצורך הנשואין, אמר לו הת"ש בשאלה מה אתה עני, הלא עני חשוב כמת, ותלך מכאן כי אני כהן, והלך האיש בלב נשבר, אח"כ שלח אחריו הת"ש, ואמר לו הלא אתה מת מצוה, וכהן מותר לטמא למת מצוה, ושאלו מאין יש לך לקנות אוכל, אמר האיש כי אשתו הולכת

טייערע ברודער

ווען איר גרייט זיך צו זאגן פסח ביינאכט

כל
דכפין
ייתי ויכול...

טראכט
פון זיך
אליינס!

אונזערע אייגענע ברודער
אנ"ש אין ארה"ק

האבן נישט ווער עס זאל זיי פארזארגן מיט די צרכי החג
צו וועמען זאלן זיי זיך ווענדן אויב נישט צו אנ"ש?!

קומט אין די באסן
צו די מסיבת

כל דכפין ייתי ויכול

ל טובת קמחא דפסחא - ידי חסד

שע"י מפעל ידי משה

אלקא דמאיר עננו

זונטאג פר' טהרה אינעם "אוהל החסד" אויף 13 הופפער סט.

לקט אמרי קודש מפיו צדיקו וקדושי עליון בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

דבר בעתו

שבת החודש - ר"ח ניסן

איזה דחק ח"ו יש בשרש קדושת השבת הארץ פנים חדשות להמתיק את הכל שיהיה כלא היה, וזהו שבת היא מלזעוק רומז לענין הראשון שבכח קדושת השבת שלא יהיה מעיקרא שום דחק וזעקה, ורפואה קרובה לבא רומז על כח קדושת השבת בענין ההארת פנים חדשות להמתיק הכל, וזאת מרמז לנו ג"כ האר"י הקדוש זצ"ל בפיוט צווחין אף עקתין בטלין ושביתין ברם אנפין חדתין, שיש בקדושת השבת ענין פנים חדשות להמתיק את הכל ובפרט בשבת קודש זה שקורין בו פרשת החדש, בוודאי נשפע בו כח הקדושה הנ"ל, כי המאמר החדש הזה לכם נאמר לישראל בהיותם עוד במצרים, אשר שמו מורה על כל ענין מיצר ודחק, ונאמר להם החדש הזה לכם שיהיה הארת החידוש על כל הדחקים אשר הם בתוכם, כי הוא זה עצם ענין חידוש הלבנה כשהיא בתכלית ההתכנסות היא מתחדשת להאיר שהוא בחינת אנפין חדתין, וכל ש"ק הוא זכר ליציאת מצרים, ובפרט ש"ק זה בוודאי יאיר לנו השי"ת התחדשות הזה בכל העינים בגאולה וישועה ורפואה קרובה לבוא.

(אמרי אמת)

ובראשית דברינו לפני שנתחיל לבאר גודל מעלת הימים האלו צריכים לדעת ולהבין שהדבר תלוי בדינו, וכפי ההכנה שאדם עושה מלמטה כך נשפע עליו מלמעלה, והעיקר הוא שעל כל הדברים צריך להיות ההכנה ומי שטרח בער"ש יאכל בשבת, והתורה מורה לנו דרך הישרה שיכין א"ע בתשובה שלימה על כל מעשיו הראשונים להתקדש ולהטהר כדי שיהי' כלי מוכשר ויהי' בקרבו קדוש להכניס המאכל של מצה במקום קדוש וכו' וכל המצוות הנוהגים בלילה זאת צריך הכנה על זה מר"ח וכו' והוא ג"כ תועלת לאדם ע"י שמכין את עצמו בהכנה דרבה בתשובה ומעש"ט שיהי' הגוף טהור ומוכן להכניס הקדושה בתוכו ע"י אכילת מצה.

(תפארת שלמה)

וע"י הכנת הימים בהכשר הכלים והעצמות במעשה ודיבור ומחשבה ע"י נוכל לקבל קדושת הימים ימי פסח לפי ערך כל אחד ואחד לשלימות העבודה הזאת בחודש הזה ולקדושת הסדר שהוא סדר כל השנה.

(בית אהרן)

בפרט בעת שמתחילין ליכנס בזה החודש ניסן ואנו קוראין בשבת שלפניו פרשת החודש הזה לכם, וכל ברכאן של קדושת ימי חודש ניסן בשבת זו תליין, ועל ידי קריאת פרשת החודש בשבת הזה שהוא לעורר מרדם ישנים, כדי להכין עצמנו בקדושה ובטהרה בכל הכוונות הראיות לליל התקדש החג נוכל לזכות להרגיש האור הגדול מקדושת היו"ט הבעל"ט.

(ישמח ישראל)

וההכנה של פסח היא פרשת החודש.

(חידושי הרי"ם)

ובשבת זו יכול כל אדם מישראל להתחיל מחדש ולהתחדש לגמרי ומה שעבר אין והעיקר מכאן ולהלאה, ובפרשת החודש בא ניצוץ אור חדש שיוכל להיות כברי' חדשה ממש.

(שפתי צדיק)

ועיקר עבודה לשמים היא ע"י עסק התורה וע"י התורה הקדושה יכול האדם לבוא לכל המדריגות.

(נועם אלימלך)

ובפרט שבשבת זו יורד שפע קודש מלמעלה על הלומד תורה, ומסופר מהיהודי הקדוש שאמר שבשבת זו יש בו התחדשות בשפע בדברי תורה.

(פרי צדיק)

וידוע מאמר הרה"ק מלובלין זי"ע על אמרם ז"ל (ביצה ט"ז) וביום השביעי וינפש כיון ששבת ווי אבדה נפש, ולכאורה היה יותר מתאים לומר זאת במוצאי שבת ולא בליל שב"ק, אלא הענין הוא שידע שיבוא מוצאי שב"ק שיאבד את הנפש היתירה של שבת, ע"כ ישמור ויחוס על הזמן היקר של שבת שלא יבזבז לבטלה.

(בית אברהם)

שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבא (שבת יב) היינו שמכח קדושת השבת אין שום דחק וזעקה בעולם, רק אדרבה נשפע כל מיני ברכות ורפואות וישועות, ואף אם יש לאדם

של ר"ח מקודם אף לבלתי מוכנים דיין וכו', וע"כ יום המשכת הקדושה הוא יום הנכבד שממנו מתסעפת קדושה לכל ימי החודש.

(שם משמאל)

◆◆◆

ואפי' פחות שבישראל ואפילו בשפל המצב מאוד וחיתו לשאול הגיע יש בכוחו להתחיל בחדש בחילוף כח שלא הי' בו טרם התעורר.

(שם משמאל)

◆◆◆

וע"כ ראוי ונכון לאיש המשכיל לראות ולהשגיח על עצמו שיום הר"ח יהי אצלו בתיקונו בעבודת השי"ת ואזי יהי נכון לבו בטוח בכל החודש כולו, ואפילו אם שעה אחת ביום ר"ח בתיקונו אזי יהי בוודאי אצלו כל החודש בבחינת ר"ח.

(אהבת שלום)

◆◆◆

ובכן מה נוסף עוד לדבר הלא כל זה היא בכל ר"ח וק"ץ מה מאוד גדלה מעלת ר"ח ניסן שראשון היא לכל חדשי השנה, ונוסף עליהם החודש הזה שההארתו נותן כח להתעוררות על כל חדשי השנה.

(חידושי הרי"ם)

◆◆◆

כי בראש חודש ניסן מתחדש השפע על כל השנה

(קדושת לוי)

◆◆◆

החודש הזה לכם ראש חדשים שכל חודש יש לו קדושה מיוחדת ויום ראשון נקרא ראש חודש שהוא ראש של כל החודש וכו' והיא כולל כל קדושת החודש, וניסן כולל כל קדושת י"ב החדשים ונקרא ר"ח שלו ראש חדשים.

(פרי צדיק)

◆◆◆

ומר"ח צריך להשיג ולהרגיש קדושת המועד שיבוא בחודש זה והוא ר"ח לרגלים שממנו מסתעף כל קדושת הרגלים.

(פרי צדיק)

◆◆◆

ועוד מצאנו בספרי הקודש שביום זה נתגלה אור גדול ונורא מאורו של מלך המשיח ובכל שנה ושנה שמתקרב יותר לגאולה מרגישין בו אור יותר מאור זה של ישועה אמיתית של ישראל, וכלל ר"ח היא הרגשת אור של עתיד ובר"ח ניסן שהיא ראש לכל החדשים שבו יהי עיקר התחלת וראשית התחדשות אורן לעתיד בו היא תוקף השגת אור זה בכל דור ודור, בפרט בדורות הללו עקבתא דמשיחא יוכלו להשיג הארה גדולה מאורו של משיח בר"ח ניסן.

(מחשבות דריון)

◆◆◆

ובנוהג שבעולם כשמכניסין אורח הגון צריכין להכין א"ע במטה כסא ושולחן ומדור לפי כבודו, כמו כן אנחנו אלה פה היום בהזמנא תליא מילתא, וחל עלינו לקדש לב ורוח נכון לקבל טהרת הקודש ליום מועד.

(מנחם ציון)

◆◆◆

ומובן מאליי שבמה שאדם מרוחק ביותר משערי הקדושה צריך ביותר להכין עצמו וביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש חסרון מהקדושה וחכמים שפטו על רובא דעלמא אשר במחשך מעשיהם בכל משך השנה וריכם זמנם טובא להכנה הלזו ועל כן פסקו שצריכים להתחיל ל' יום מקודם ומאז יתחילו בתוספת קדושה.

(מנחם ציון)

◆◆◆

ואל יאמר אדם בלבו דכיון שימים אלו מסוגלים להתקדש ולהטהר מכל סיג ופגם ומובא בספרים הקדושים שהאור נשפע מלמעלה בדרך דילוג וקפיצה, ובפסח בא הקדושה לאדם בפעם אחת כלשון פסח.

(עבודת ישראל)

◆◆◆

וצריך כל אדם לטהר עצמו כדי שיוכל לקבל אור הבהיר, למשל שהחמה אע"פ שהיא זורחת ביותר צריכין החלונות להיות פתוחים שאם יהיו סתומים לא תוכל החמה לזרוח להבית.

(עבודת ישראל)

◆◆◆

עתה אחרי אשר הראנו אלקים את כל זאת צריך לדעת שהעיקר הוא ביום הראשון של חודש ניסן שבו תלוי כל החודש ניסן, כי יום הראשון של ניסן הוא כנגד החודש ניסן עצמו, ויום הראשון הוא נגד כל החודש הראשון.

(אגרא דכלה)

◆◆◆

ובאמת בכל ר"ח יש לה מעלות נשגבות, ובראש חודש לרוב ההארה הנפלאה מחסדי המקום ב"ה המופיע על עמו ישראל זוכים שורש נשמתנו לעלות למעלה למעלה, והקב"ה כביכול מגביה אותנו עד שזה לראשו כביכול, ונקרא ובראשי חדשיכם תריץ ראשין, כי ראש הבן והאב שווין, וע"כ תקריבו עולה לה' שתקרבו עצמיכם לעלות לה' הטוב להיות לנחת רוח לפניו ולקבל משם כל בחי' שפע ברכה וקדושה רבה.

(באר מים חיים)

◆◆◆

ומעלה יתירה יש בר"ח מכל שאר הימים שאפילו לא הכין עצמו כלל פתאום בא יבוא עליו הארה גדולה משמים ור"ח אינו בא אלא בתחילת החודש, מורה שאין אור ר"ח לעומת המעש"ט של כל החודש, אלא להיפוך שיתרון אור

גם ברו"ך יהי'

ברגשי הודאה והערכה, נשגר בזה כוס של ברכה, קדם ידידינו היקר הנכבד והנעלה, נחמד למטה ואהוב למעלה, ברו"ך הוא מפי עליון, מטיב לזול בגוף ובממון, ומרדכ"י היהודי רצוי לכל מכיריו, לבו ער וחם לכל דבר שבקדושה, ובמיוחד עומד תמיד הכן לטובת כוללינו בנהורא נפישא, ה"ה

הרבני הנגיד הנכבד, רודף צדקה וחסד

מוה"ר **ברוך מרדכי אבערלענדער** הי"ד

אב"י במאנטריאל יע"א

בעל אכסניא של תורה למען שליחי כוללינו הק'

לרגל שמחתו באירוסים בתו המהוללה שתחי'
למזל טוב ובשעטו"מ

יה"ר שתזכו לראות ולרוות רב תענוג ונחת מכל יוצאי חלציתם, ותזכו להמשיך במעשי צדקה וחסד לאורך כל ימי חייכם, ואלקא דמאיר יענכם, להניח ברכה אל תוך בתיכם.

המברכים ביקרא דאורייתא

הנהלת הכולל

שיר המעלות לדו"ד

בברכת התורה, ובאותות הודאה והוקרה, נשגר בזאת השורה, ברכת מזלא טבא בשפה ברורה, קדם ידידינו היקר הנכבד והנעלה, מופלג בכל מידה ומעלה, רודף צדקה וחסד לפרט ולכלל, ובמיוחד תומך נלהב להחזקת הכולל, ויהי דו"ד בכל דרכיו משכיל, כה"ן שיפה דעתו, בפי ישרים תהילתו, כבוד שמו מפארים, בהילולים ותוארים

הרבני הנגיד המפואר, מוכתר בכל תואר

מזה"ר דוד כהנא הי"ד

אב"י בעזאב"י וויליאמסבורג יע"א

לרגל שמחתו בנישואי בתו המהוללה שתחי' למז"ט ובשעתו"מ

והנה כי כן יבורך גבר ירא ה' חותנו ידידינו החשוב האי גברא יקרא, גריס באורייתא תדירא, מפארי קהילתו המעטירה, קובע עתים לתורה בתוככי כוללנו המפוארה

הרה"ח ר' חנני' יו"ט ליפא ראטה שליט"א

זכות החזקת תורה, ישפיע עליו שמחה ואורה, ויזכה לראות ולרוות מכל יוצאי חלציו רב תענוג ונחת, תורה וגדולה במקום אחת, וימשיך במעשי הצדקה והחסד לפרט ולכלל, ובשכר זאת יתברך בשפע והצלחה משמי מעל, ובזכות החזקת כוללנו הק' יזכה לרוב אונים ואמיץ כח, ולחג פסח כשר ושמח.

חזותמים למען שמו בהודאה והערכה

הנהלת הכולל

שבת מברכים חודש ניסן

המגיד הק' מקאזניץ היה רגיל לספר ג' סיפורים אלו

בכל שבת מברכין חודש ניסן

באומרו שסיפורים אלו מסוגל להשפיע לבני ישראל צרכי פסח בהרחבה

(א)

יהודי אחד עשה לפני חג הפסח חבית יין שרף, ונסע עמה למכירת היין, ולצורך כך היה צריך לעבור את גבולות הערים, כשעבר את הגבול תפסו אותו שומרי הגבול ולקחו ממנו החבית, כי היה אסור מחוקי המדינה לסחור עם יי"ש ללא רשות מיוחדת, היהודי בצר לו נסע תיכף להרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע ובכה מאוד על מר מצבו שלקחו ממנו את החבית שהיה מקור פרנסתו, אמר לו הרה"א שילך ויאמר לשומרי הגבול, שיטעמו מהחבית ויווכחו לראות כי בתוך החבית לא נמצא רק מים בלבד ולא יי"ש, וכן עשה היהודי, וכן לפלא היה כשטעמו שומרי הגבול מן החבית ראו שהיא מלאה מים והחזירו לו את החבית, היהודי שב להרה"א ושוב בכה על מצבו על שהחבית נהפכה להיות מים, אמר לו הרה"א שיטעם עכשיו הוא מן החבית ויראה שהיא מלאה יי"ש, וכך היה שהחבית חזרה להיות יי"ש.

(ב)

למלך אחד נאבדה ממנו טבעתו, והוציא צו שרוצה הוא שיחפשו את הטבעת, ומי שקיבל על עצמו את חיפוש הטבעת נתן לו המלך הרבה מעות כדי שיתאפשר לו לחפש אחר האבידה, בעיירה אחת שבממלכת המלך הזה היה גר איש יהודי עני ואביון, שלא היה בידו מאומה להכין את צרכי הפסח הקרב ובא, אמרה לו אשתו, הנה אתה רואה שהמלך נותן מעות למי שרוצה לחפש את טבעתו, לך איפוא גם אתה ותאמר שאתה ג"כ רוצה לחפש את טבעתו היקרה של המלך, ובממון שיביא לך המלך ידא לנו במה להכין את צרכי החג, נראתה בעיניו עצת אשתו והלך אל המלך והציע את עצמו לחיפוש האבידה, ואכן קיבל את הממון, נסע מיד לעיירתו והכין את כל צרכי החג, לה"סדר", אחד מיועציו של המלך היה כומר שונא ישראל וכראותו את היהודי מהין לקחת ממנו של המלך עבור חיפוש האבידה לא היה יכול לסבול זאת, איך רימה היהודי את המלך והוציא ממנו ממון, הלך הכומר בליל חג הפסח מתחת חלון ביתו של היהודי וראה איך שאוכל ושותה ואינו עוסק כלל בחיפוש הטבעת, מיהר אל המלך ואמר לו: יבוא המלך עמי ואראה לו מה עשה היהודי עם המעות, הלך המלך עמו, וראו את היהודי יושב כמלך בגדוד, כשעמד המלך מתחת חלון ביתו אמרו אז אצלו את החרוז של "דיינו" ושמו של הכומר ג"כ היה "דיינו", ואמר המלך הנה עכשיו עושה היהודי חקירה מי גנב טבעת המלך, וכולם אומרים "דיינו", הבין המלך שהכומר הוא הגנב הנוכל, וצוה המלך לאסור את הכומר ולהכותו עד שיודה ואכן נדע הדבר שהוא שלח ידו בטבעת המלך.

(ג)

יהודי אחד עבד אצל פריץ, פעם התפאר הפריץ לפניו שאלולא היה נותן לו פרנסה היה גווע מרעב ח"ו, היהודי ענה לפריץ: הלא יש אלוקים בשמים הזן ומפרנס לכל, ואתה הנך רק השליח, כששמע הפריץ את דיבוריו של היהודי חרה לו מאוד ונטל ממנו את פרנסתו, היה זה לפני חג הפסח והיהודי העני לא היה בידו איך להכין צרכי החג, לאותו פריץ היה קוף שהיה חביב עליו מאוד, פעם נכנס הפריץ לנקות את אוצר מטבעות הזהב שלו, וכשראה הקוף איך מנקה הפריץ את המטבעות עם הרוק שבפיו, עשה גם הוא כמעשהו, אלא שהקוף בלע את המטבעות, עד שהתמלא כריסו במטבעות זהב ונפל פגר מת, הפריץ שלא ידע על סיבת המוות החליט לזרוק את הנבילה לבית היהודי, כשראה היהודי את הנבילה בביתו הבחין שנבקע בטנה ומטבעות זהב נוצצים מתוכה, נטלם והוציאם להוצאות החג, בליל פסח שלח הפריץ לקרוא להיהודי ובירר אצלו מנין לו כל זה, סיפר לו היהודי את כל המעשה, או אז הודה הפריץ כי ה' הוא הזן לכל.

מה נשתנה ?

וואס איז דער "קמחא דפסחא ידי
משה" אנדערש דאס יאר פון אלע
אנדערע יאר'ן ?

- די נידעריגע מצב הכלכלה
אין א"י...
- דאס וואוקס פון די נצרכים
ליידער וועלכע דארפן
באקומען דורך אונזערע
קמחא דפסחא...

..... אחים לדעה

צו וועמען זאלן מיר זיך ווענדן אויב נישט צו אייך?!

געדענקט!!!

מיטן סכום פון \$ 180

האט איר די זכיה צו מחיה זיין א היימישע משפחה אויף פסח

מה נשתנה
הלילה הזה
מכל הלילות

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — קסא — בלתי מוגה

**ביקור גומלין של הגאון רבי אליקים שלעזינגער שליט"א, ראש ישיבה הרמה בלאנדאן
והגאון רבי אהרן דוד דוננער שליט"א רב דקהל "עדת ישראל" וחבר ביד"צ דקה"ח לאנדאן
והרה"ג רבי יצחק באב"ד שליט"א, הרב מטארטיקאוו לאנדאן**

ובאמצע השיחה הגיע

**הגאון רבי משה חיים אפרים פאדווא שליט"א, גאב"ד לאנדאן
והגה"צ רבי נפתלי אלימלך לייזער שליט"א רב דביהמ"ד פשעווארסק לאנדאן
בנו של כ"ק אדמו"ר מפשעווארסק שליט"א**

באכסניית כ"ק מרן רבינו שליט"א בלאנדאן

יום ד' פרשת תולדות תשע"א לפ"ק

יכיל בקרבו:

גודל הסגולה של טהרת המקוה בכל יום – ענין נסיעות לצדיקים והליכה לקברים – דו"ד בענין אילנות
שצמחו בין הקברים אי מותר לקוצצם מחמת בזיון הקברים – אי עץ עושה פרי שאסור באכילה האם
נקראת עץ מאכל לענין קציצה – בענין הקפידות על צוואות ריה"ח בשמות חתן וחמיו – עצתו של הייט"ל
לכתוב בשטר התנאים הנוסח 'עומד מצד עצמו' – בחומרת השמות בכלה וחמורתה ולעשות נישואין בימי
אג"ה לחודש ועוד ענינים

הרב מטארטיקאוו: דער רבי זי"ע (מרן רבינו בעל דברי יואל
ז"ל) האט געלייגט דעם שטיין ווען מ'האט געבויט די מקוה
שנת תשי"ט, דער רבי איז דעמאלטס דא געווען, ס'איז שוין
געווען א מקוה נאר מ'האט עס איבער געבויט.

הגרא"ד דוננער: דער רבי איז דעמאלטס געגאנגען אין
מקוה ביי רבי משולם (ה"ה כ"ק הגה"צ רבי משולם אשכנזי ז"ל
אדמו"ר מסטאניסלאוו-אלעסק בעיר לאנדאן) וואו ער איז
איינגעשטאנען, און שבת אינדערפרי, איז די מקוה געווען
קאלט, און די רעביצין האט געזאגט אז זי לאזט נישט דעם
רבי'ן גיין אין מקוה ווייל ס'איז קאלט. האט דער רבי

רבינו קיבל פניהם בכבוד ובברכה

ר"מ ישיבה הרמה פלפל עם רבינו שליט"א בענין שדרש אתמול
במסיבת ההכתרה לרב דקהילתינו בלאנדאן בענין מה עדיף
ריבוי חכמות או ריבוי האיכות.

*

הגרא"ד דוננער סיפר לפני הרבנים שליט"א: צוויי
אזויגער ביינאכט איז דער רבי נאך געווען ביי אונז, און
געלייגט א שטיין אויף אונזער מקוה (אחרי שרבינו שליט"א קיבל
את קהל אנשי שלומינו בפ"פ עד השעות המאוחרות של הלילה הלך להניח
אבן הפינה להוספת בנין למקוה טהרה בעיר).

הקפדה אז ער גייט, האט ער עס מסתיר געווען, אז דער מהר"ם שיק זאל מיינען אז ער גייט נישט, וועגן דעם איז ער געגאנגען זייער פריה אין מקוה.¹

ר"מ ישיבה הרמה: ס'שטייט אין לקט יושר (עמ קמ"ח) - א תלמיד פונעם תרומת הדשן - אז ער האט געפרעגט פאר'ן תרומת הדשן, ווי אזוי העלפט די טבילה, מ'דארף דאך האבן הערב שמש, האט ער אים געענטפערט, ס'איז א גוטע קשיא, אבער וואס זאל איך טוהן, אז נאכן מקוה דאוונט זיך בעסער.... אזוי האט ער אים געענטפערט.²

הרב מטאריטיקאוו: ווען ס'איז לתוספת קדושה [הטבילה שטובלים בכל יום] דארף מען דען האבן הערב שמש?

ר"מ ישיבה הרמה: ווען ס'איז לטהרה דארף מען האבן הערב שמש.

געזאגט אז אן קיין מקוה איז נישט שייך, איז דער רבי געגאנגען א מהלך רב צופים, ס'איז א האלבע שעה - דריי פערטל שעה צו גיין, ס'האט געגאסן א רעגן.

ר"מ ישיבה הרמה: כ'געדענק אז אין האמבורג האט מען געהאקט די אייז אינדערפרי א יעדן טאג, מ'האט געהאט א שמעקעלע און מ'האט געהאקט די אייז.

רבינו: אין האמבורג זענען געווען אידן וואס זענען געגאנגען אין מקוה א יעדן טאג?

ר"מ ישיבה הרמה: ס'איז געווען פון איין משפחה וואס זענען געגאנגען, זיי זענען געווען פיר ברודער'ס.

הגרא"ד דוננער: ס'איז אויך געווען א מקוה דארטן?

ר"מ ישיבה הרמה: ניין, דאס נישט... (והיראים הלכו לטבול בנהר).

ר' יצחק לעווינשטיין ע"ה איז געגאנגען א יעדן טאג.

הגרא"ד דוננער: ער איז געווען א דייטשער איד, דער ראש הקהל דא (בעיה"ב לאנדאן יע"א), ער איז געגאנגען בסוף ימיו אין מקוה א יעדן טאג פאר'ן דאווענען.

רבינו: מ'זאגט אז דער מהר"ם שיק - ער איז דאך געווען א תלמיד פונעם חתם סופר, פון אשכנזישער חדר - האט געהאט א איידעם וואס האט געהייסן רבי יעקב פראגער (בעל מח"ס שו"ת שאילת יעקב) - שפעטער איז ער געווען דער רב אין אדא, און ער האט געזעהן אז דער שווער קוקט אזוי אויף אים בפנים זועפות, אז ער האט עפעס אויף אים, אבער ער האט נישט געוואוסט וואס. ביז ער האט זיך גענומען די מיה און געפרעגט, כ'זעה אז דער שווער האט א שווער הארץ אויף מיר, וואס איז די סיבה? האט דער מהר"ם שיק געזאגט, 'איך קוק דיר נאך, און איך זעה דיר נישט גיין אין מקוה שבת אינדערפרי, האט דער אדא'ער רב געזאגט אז באמת גייט ער יא, נאר ער האט מורא געהאט פונעם מהר"ם שיק אז ער וועט האבן אויף אים א

¹ עיין בס' אלף כתב שהגאון מהר"ם שיק זצ"ל אמר לחתנו הנ"ל שמורו ורבו החתם סופר איז געווען א גרויסער מקוה גייער, ע"ש.

וכעין זה מובא בתולדות שמואל, שהגאון מאונסדארף ז"ל אמר שמקנא בחסידים בשני דברים באש ובמים, במים מזה שהולכים למקוה בכל עת, ובאש מזה שעושים תורה ומצוות בהתלהבות רשפי אש.

² עיין בלקט יושר (ש) וזה לשונו: ואמרתי לו מה טבילה זו, והא טבול יום בעי הערב שמש [אם אירע קרי לאחד כלילה מותר לטבול באותו לילה, אבל עדיין אינו טהור עד שיעריב שמשו וכו'], ואמר מכל מקום הוא מתפלל באימה וביראה יותר ממני שאינו טובל, כי עתה יש לו גוף נקי, ועי"ש שמצא קצת ראיה לדבריו מסוגיא דמתן תורה (שבת פו.) דאמרי תרווייהו נתנה תורה לטבול יום, ומסיק הגמרא ראיה קאמינא [ופירש רש"י שם דלא כתיב הערב שמש אלא לענין קדשים], ש"מ דטבול יום עדיף משאר טמאים לתורה, מסתמא ה"ה לענין תפילה, עיין שם.

וה"י אחיר עמר

מיט בלוי \$ 180 האט איר די זכות צו אויפרעכטן איין משפחה אויף יו"ט פסח

זייט איין משתתף בגוף ובממון
דעם קומענדיגן זונטאג הבעל"ט
אינעם "אוהל החסד" אין וויליאמסבורג

רבינו: שטייט דאך (ייטב לב ס"פ בשלה) אז ל"ב מ'הור ב'רא (תהלים נא, יב) איז ראשי תיבות טב"ל (וע"ע בייטב פנים ל"ג מידות אור ד').³

3

לחיבת הקודש נעתיק כאן מתוך דברות קודש שהשמייע מרן שליט"א בעת רעווא דרעוין בשבוע שעל"ט בענין סגולת המקוה וותודה"ק: ...וב"ק מרן אאמו"ר זללה"ה בברך משה (פ הקת עמוד קצו) הוסיף כי כדבר הזה י"ל גם לגבי ענין מחילת עונות, כי בשלהי מס' יומא (דף פה:) מבואר בדברי חז"ל כמה חילוקי כפרה, וישנם עונות אשר אין מועיל בהם תשובה לבדה אלא בצירוף יסורים ומיתה. אכן בזכות שמקיימים ישראל חוקים בלא טעם, גם הקב"ה מתנהג לעומתם מדה כנגד מדה לקבל תשובתם הדלה ולמחול על כל עוונותיהם מבלי טעם. ובזה ביאר שם מאמר המשנה (יומא פה:) מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, כי כתב הרמב"ם (הלכות מקואות פ"א ה"ב) הטבילה מן הטומאות מכלל החוקים הוא, שאין הטומאה טיט או צואה שתעבור במים, אלא גזירת הכתוב הוא. ובכן מה מקוה מטהר את הטמאים שבני ישראל מקיימים מצות הטהרה במקוה שהוא חוק בלי טעם, אף הקב"ה מטהר את ישראל ומחול על כל עוונותיהם מבלי טעם, עכ"ד.

ועל פי דרכינו נראה לומר בטעם הדבר שהתשובה צריך טבילה, כמו שהוכיח המגן אברהם (או"ח סי' תר"ו ס"ק ה') דהנה איתא במדרש (ילקוט יחזקאל רמז שח) כי הסבירא נותנת שלא תועיל תשובה לנפש החוטאת, ורק ממדת טובו וחסדו של הקב"ה ידו פתוחה לקבל שבים, והוא כחך בלי טעם. ולכן התשובה צריכה טבילה שגם הוא חק בלי טעם, ובזכות שמקיימים טבילה במקוה שהוא חק בלי טעם, מדה כנגד מדה גם הקב"ה מקבל התשובה כחך בלי טעם. והנה הטעם שנהגו חסידים ואנשי מעשה לטבול בכל יום לפני התפלה, וכן המנהג לטבול ביום ראש השנה לפני תקיעת שופר, אף שכבר טבלו בבוקר לפני התפלה, כי הטבילה במקוה מועלת לקבלת התשובה, שבזכות שמקיימים החוקים הקב"ה מחול על כל עוונותינו.

דהנה באמרי נועם בפרשתן הביא בשם אביו הרה"ק רבי אליעזר מדויקוב זללה"ה ויהי ביום השמיני קרא משה, ראשי תיבות במקו"ה. ויש לפרש הרמז בזה, דהנה המשכן היתה לכפר עון העגל. אמנם מעשה העגל הוא חטא דעבודה זרה שאינו מועיל תשובה לבדו להתכפר, אולם מובן דהנה לדורות צוה ה' על מצות פרה אדומה לכפר על מעשה העגל, כי מצות פרה אדומה הוא חק, ובקיום החוקים מבלי טעם מתכפר גם עון דעבודה זרה מבלי טעם, אמנם הרי אמרו חז"ל

ר"מ ישיבה הרמה: ס'שטייט אין חיי אדם אז דורך די טבילה ערב שבת קען א מענטש שפירן די נשמה יתירה, אזוי שרייבט ער אין די הקדמה אין זכרו תורת משה (שהו"ל) ההוי אדם על הל' שבת. [וכן מובא מהאריז"ל בפרי עין חיים (שער השבת פ"ג)].

רבינו כיבד את הרבנים שליט"א לברך על הפירות

רבינו: כ'האב געהערט אז דער מהר"ם שיק האט געזאגט - ער האט דאך קודם געוואוינט אין יערגן, אין אויבערלאנד, און נאכדעם איז ער געקומען קיין חוסט וואס איז אין מארמאראש, און דארט האט ער געטראפן חסידים - האט ער געזאגט, אז מיט דריי זאכן איז ער מקנא די חסידים, איינס אז זיי גייען אין מקוה, צווייטנס, זיי דאווענען מיט התלהבות, דריטנס, אז זיי פארן צו א רבי, העטן אונז געפארן צו אונזער רבי - דער חתם סופר - וואלט מען שענער אויסגעזעהן.

הגרא"ד דונער: אזוי, הייסט דאס אז מ'איז נישט געפארן?

רבינו: ניין, מ'איז נישט געפארן.

ר"מ ישיבה הרמה: הרב קאפעלמאן (הגאון הישיש ראש ישיבת לוצערן שליט"א) איז געווען דא פאר א יאר אין ווינמער, האט ער געזאגט אז זיי האבן געלערנט ביי רבי שמעון שקאפ (בעמח"ס שערי יושר) א וועג פון א האלבע שעה פון

(גיט"ס). שמונה פרשיות נאמרו ביום שהוקם המשכן ואחד מהם פרשת פרה אדומה, וכתב רש"י ל' בשם הירושלמי, באחד בניסן הוקם המשכן ושני לו נשרפה הפרה. ולפי זה הרי ביום שהוקם המשכן עדיין לא היה להם מצות פרה אדומה שהוא חק בלי טעם, ובכן י"ל שביום שהוקם המשכן מתכפר עון העגל בזכות טבילה במקוה שגם הוא חק בלי טעם. ולזה ויהי ביום השמיני קרא משה, ראשי תיבות במקו"ה. להורות שהלכו אז לטבול במקוה, וקבלו עליהם לשמור חקי התורה מבלי טעם, ובה נתכפר להם מעשה העגל - ועוד האריך רבינו בסגולת המקוה וטהרתה, ולבאר ע"י הפסוקים של הקריאה לפרשת פרה (הדברות קודש במלואם מודפס בגליונו זה).

ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך

אל תקרא מה אלא מא"ה

מיט בלויז \$ 100 האט איר די זכות צו שיקן אלע ירקות פאר א משפחה אויף פסח

זייט אייך משתתף בגוף ובמעון

דעם קומענדיגן זונטאג הבעל"ט

אינעם "אוהל החסד" אין וויליאמסבורג

רבינו: ס'האט זיך יעצט געמאכט די שאלה (בבית החיים בעיר סיגעט), ווען ס'איז דא ביימער - פירות ביימער - צווישן די קברים, אויב מ'מעג עפעס טוהן וועגן דעם [שהרי אמרו חז"ל במס' ב"ק (דף צא:) וכן במס' בבא בתרא (דף כו.) דאסור לקצוץ עץ עושה פרי, אמר רב 'דיקלא דמען קבא אסור למיקצציה', וכן חובא בצואת רבי יהודה החסיד (פימן מ"ה)].

ר"מ ישיבה הרמה: כ'האב געזעהן אין מנחת אלעזר (שו"ת מנח"א ח"ג סי' י"ג - שהביא קבלה זו מאבותיו הקדושים זי"ע) אז ווען עס קומט אזא שאלה וועגן סכנתא [כמבואר בגמרא בב"ק שם, אמר רבי חנינא 'לא שכיב שיבחת ברי אלא דקץ תאינתא בלא זמנה'] זאל מען נישט פסק'ענען אויך נישט.

נאר דא איז דא אזא זאך, די שאלה איז וועגן די ווארצלען.

רבינו: זיי [השרשים] גייען אריין אפילו אין די קברים.

ר"מ ישיבה הרמה: איז דאך פשט אזוי, מיר ווייסן דאך נישט וואס איז די הרגשה פון די עצמות לגבי די אלע אנדערע זאכן, וואס מ'וועט דארטן מאכן אפשר וועט מען אריינגיין אין א סכנה,⁴ כ'זוייס נישט צי מ'וועט אריין גיין, אבער טאמער יא, וועט מען דארפן מאכן פון דעם בוים וואס איז יעצט א צומח, אז די ווארצלען זאלן אויסשטארבן, וועט מען מאכן אז ס'זאל ווערן א דומם, איז וואס ווייסן מיר?, מ'האט דאך געמאכט א שינוי אין דעם עצם קבר, ווייל אויב ס'איז דא א קבר, און מן השמים איז עס געוואקסן, און קיינער האט עס נישט געמאכט, נאר ס'איז אזוי געוואקסן, פארטיג, מיר דארפן זעהן זיי נישט צו

ראדיק, און מ'איז קיינמאל נישט געפארן צום הפץ חיים, ס'איז געווען א וועג פון א האלבע שעה.

הגרא"ד דוננער: ס'איז אינטערסאנט, די גמרא זאגט דאך (עירובין יג:) ראיתי את רבי מאיר מאחורי... [דאיתא בגמרא (שם) אמר רבי האי דמחדדנא מחבראי דחזיתיה לרבי מאיר מאחוריה, ואילו חזיתיה מקמיה הוה מחדדנא טפי דכתיב והיו עיניך רואות את מורידך. הרי שראיית פני צדיק מועל ללימוד התורה וקניניה].

מיר האט געזאגט דער מאטערסדארפער רב, אז אין פרעשבורג אליינס ביים יארצייט פונעם חתם סופר איז נישט געווען קיין מנין אויפן ציון.

רבינו: אזוי?, דאס מיינט צו זאגן אז היינט צוטאג, גייען מער מענטשן צי זיין ציון ווי אין אמאליגע צייטן...

כ'בין שוין אויך געווען אין פרעשבורג, און ווען כ'בין געווען אויפן ציון פונעם חתם סופר, בין איך אויך געגאנגען אויפן נייעם בית החיים וואו דער כתב סופר ליגט.

אין קראקא ביים ציון פון דער רמ"א איז יא געווען א עולם ל"ג בעומר (ביומא דהילולא דיליה).

הגרא"ד דוננער: דער רבי איז אמאל געווען ביים רמ"א'ס שוהל?

רבינו: יא.

הגרא"ד דוננער: און מ'האט געדאוונט נוסח אשכנז?

רבינו: יא, אזוי ווי מ'פירט זיך דארט.

ודיברו אודות מקום קבורת החתם סופר זי"ע שלפני כמה שנים היה מוטל בסכנה מפני שהשלטונות דשם רצו לעשות שם מעבר למסילת הברזל.

*

ונסתובבה השיחה אודות בתי החיים באיראפע אשר הונחו הרבה שנים וכעת עוסקים בתיקונם ומצאו שם אילנות של פירות סמוך להקברים

4

בעין זה מובא בריקאנטי סו"פ שופטים שהוא עפ"מ"ש בגמ' שכל עשב ועשב יש לו מזל ומשטר ברקיע, וכשקוצו יש סכנה משום שר העליון הממונה על האילן, ובמילי דחסידותא להרה"ק מבאטשאטש הביא עוד בשם האר"י ז"ל שיש נפשות מגולגלים באילנות ובורעים עד זמן שנקצב עליהם מן השמים שיקבלו עונשם, ובקציה גורם שלא יושלם תיקונם, עיי"ש בדבריו.

נעמט אין אכט!

מיט \$ 54 שפארט איהר איין די בושה פאר די משפחות אין בני ברק

אז זייערע קינדער זאלן נישט פרעגן פארוואס פעלט פלייש אויף יו"ט ?

זייט אייך משתתף בגוף ובזמן

דעם קומענדיגן זונטאג הבעל"ט

אינעם "אוהל החסד" אין וויליאמסבורג

ר"מ ישיבה הרמה: איך פאר דאך אויף פוילן כמעט מדי שבוע בשבוע (הגאון הגדול רבי אליקים שליט"א ר"מ ישיבה הרמה בלאנדאן ידוע בגודל מפעלותיו בהצלת קברי ישראל לאלפים ע"י וועד הרבנים אדמת קודש באיראפע), און אונז ווייסן מיר נישט וואס מוט זיך דארט אינעווייניג אין די קברים, שב ואל תעשה.

רבינו: עס זענען דא דארט אויך ביימער וואס מ'האט בידים איינגעפלאנצט - די גוים האבן עס איינגעפלאנצט - שפעטער ווען ס'איז שוין געווען דארטן די קברים האבן די גוים עס איינגעפלאנצט.

כאן נכנס הגאון רבי משה חיים אפרים פאדווא שליט"א

גאב"ד לאנדאן

ורבינו כיבדו לשבת וחזר לפניו על השאלה

ואמר: מ'רעדט יעצט דא אז אין אייראפע מאכט זיך שאלות, וועגן די בתי חיים דארטן, וואס די גוים האבן זיך געדרייט דארטן, און זיי האבן איינגעפלאנצט 'פירות ביימער', איבעראל האבן זיי איינגעפלאנצט, אפילו צווישן די שורות אויך, און די שרשים גייען אריין אין די קברים, מ'זעהט ווי זיי גייען אריין אונטער די מציבות, און די שאלה איז צי מ'מעג עפעס טוהן וועגן דעם.

ר"מ ישיבה הרמה: ביי די שאלה פון איסור הנאה איז דאך אויך אזוי, אויב מ'וועט קומען זאגן אז מ'קען נישט נהנה זיין, ווייל ס'איז א איסור בהנאה, אבער עס שטייט אז עפעס הנאה קען מען יא האבן, מ'קען עס פארקויפן און די געלט וועט מען געבן פאר קברים, אזוי שטייט אין די פוסקים (עי' שו"ע יו"ד סי' שס"ח ובנו"כ שם) איז עס דאך עפעס ווערד, אפילו מ'קען עס נישט עסן, אבער ס'האט דאך א השתמשות, קומט אויס אז די היתר פון איסור בהנאה איז אין א ספק.

רבינו: דער תבואות השדה (הגאון רבי אליעזר פאללאק ז"ל אבד"ק באניאחד - שו"ת פרי השדה ח"א סי' צ"ח) האט אזא מין אויפטוה אז אזוי ווי די פירות זענען איסור בהנאה, איז עס שוין נישט

משעפען, אבער אז מ'וועט מאכן פון די צומח א דומם איז מען דאך משנה דעם קבר, און ווער ווייסט וואס מ'מאכט אן, כ'זוייס נישט, נאר סתם כ'האב געהערט רעדן וועגן דעם.

רבינו: איר גייט מיטן חסידישן גאנג...

ר"מ ישיבה הרמה: דער רבי האט דערמאנט א חסידישן רמב"ן (פ' יתרו)...⁵ אבער ס'איז א רמב"ן.

ס'ווערט דאך אפשר א מציאות [של דומם] דארף מען וויסן אויב מ'מעג משנה זיין, דער שבט הלוי (כ"הגאון הגדול גאב"ד זכרון מאיר שליט"א - בשו"ת שבה"ל ח"ב סי' ר"ח) מאכט עס גאר לייכט,⁶ און איך ווייס נישט, ס'מאכט דאך א שינוי אין קבר.

רבינו: ביי זאכן וואס האט צוטוהן מיט א סכנה, זאגט מען (שו"ת מנח"א הנ"ל) איז דא א סכנה פאר ווער ס'פסק'נט אויך [עי' בשו"ת דברי יואל (יו"ד סי' צ"ב אות ח')] שמביא קבלה בזה מאביו מרן הגה"ק בעל קדושת יו"ט ז"ל].

5

מרן רבינו שליט"א בדרשתו במעמד ההכתרה לרב דקהילתנו בלאנדאן הזכיר דברי הרמב"ן בפר' יתרו שכתב לבאר הטעם דעשה דוחה ל"ת, שעשה שורשו אהבה, ול"ת שורשו יראה, ועבודה מאהבה חשובה יותר מעבודה מיראה, ולכן עשה דוחה ל"ת.

6

עיי"ש מזה שכתב בתשובה להרה"צ רבי ישעי' גראס שליט"א אדמו"ר מקערעסטיר-בערבעשט מח"ס זכרון ישעי', וז"ל: אשר נשתתח על קברות אבותיו הק', וראה על קברו של זקינו הגה"ק הייטב לב זי"ע ושאר הקדושים אשר בארץ, כי גדל שם אילן אשר שרשיו מתפשטים עמוק עד למטה מהקברות, וגורמים בזיון עצום להנפטרם ונפשו בשאלתו אם מותר לקצוץ וכו'. ומסיים, וז"ל: ונידון דין עכ"פ פשוט להלכה כפי מסקנת הרה"צ דנרבאטור שליט"א, ואפי' יעשו על ידי גוי, טוב שיהי' ישראל עומד ע"ג להשיגה שלא יבוא לידי ולוול קבר קדושים ובראשם קדוש ה' הייטב לב זי"ע, עכ"ל.

ועיין בגליונותיו (פר' תצוה תשע"א) בשיחה של כ"ק מרן שליט"א עם הגאון בעל שבט הלוי שליט"א שנסאו ונתנו בענין זה באריכות.

נעמט אין אכט!

מיט \$ 26 שפארט איהר איין די בושה פאר די משפחות אין בני ברק
אז זייערע קינדער זאלן נישט פרעגן פארוואס שפארט מען זיך אויף די וויין אינעם ל"ל הסדר ?

זייט אייך משתתף בגוף ובזמן

דעם קומענדיגן זונטאג הבעל"ט

אינעם "אוהל החסד" אין וויליאמסבורג

מאכל, און מ'נעמט אן אז אינו ראוי מדרבנן הייסט אינו ראוי מן התורה (עיין בס' לקח טוב (כלל ד') באריכות).

הגרא"ד דוננער: ווען מ'וואלט געוואוסט וואס עס איז די איסור אראפ נעמען א פירות בוים, קען עס ווען זיין א סברא, אבער אויב די קפידא איז געווען אז מ'נעמט אראפ פירות וואס מ'וואלט געקענט נהנה זיין, איז עס א גוטע מענה.

רבינו: ער זאגט אז ס'איז נישט קיין 'עץ מאכל'.

גאב"ד לאנדאן: בפשטות אויב ס'איז נישט ראוי לאכילה פאר א דבר הראוי, הייסט עס נישט קיין השחתה. **הגרא"ד דוננער:** מ'רעדט נישט וועגן השחתה, נאר וועגן די קפידא, צי עס איז דא א קפידא.

רבינו: די שאלה איז צי א זאך וואס די הלכה לאזט נישט עסן, צי עס הייסט נישט עץ מאכל.

הגרא"ד דוננער: יא, ס'איז דא זאכן וואס מ'קען נישט עסן ווייל די זאך איז זייער און ביטער, און ס'איז דא זאכן וואס די הלכה לאזט נישט עסן.

גאב"ד לאנדאן: מדינא דגמרא (במס' ב"ק צב:) איז נישטא קיין איסור, אבער אלץ רבי יהודה החסיד.

ר"מ ישיבה הרמה: מען איז מדייק פון די גמרא אז אפילו די איסור איז נישטא, בלייבט אבער א סכנתא, כ'האב געהאט די שאלה אויב א חולה וואס מען עסן א איסור צי עס איז מטמם, צי יעדע מאל וואס איז נישטא קיין איסור איז נישטא קיין טמם. אבער אין חתם סופר ווייזט אויס נישט אזוי, ער רעדט וועגן א שומה, אז אפילו ער איז פטור מכל המצוות, און ער מעג עסן מאכלות אסורות, אבער ס'איז מטמם בכל אופן.

הגרא"ד דוננער: ביי א שומה איז דא א איסור להאכילו, מ'טאר נישט מאכיל זיין פאר א שומה א איסור, איז וועגן דעם בלייבט עס א איסור פאר אים אויך.

קיין עץ מאכל, און ס'איז דא וואס זאגן אז ווען ס'איז נישטא קיין איסור איז שוין נישטא קיין סכנה.⁷

הגרא"ד דוננער: די סברא איז דער גאנצער 'עץ מאכל' איז דאך נאר אז מ'קען עסן, און אז מ'קען נישט עסן, איז נישט. ווען ס'איז דא ווערים אין די פירות איז דא אזא שאלה (עי' בשו"ת תשורת ש"י מהדר"ת (סי' קס"ה), ובשו"ת מקדשי השם ח"ב (סי' ס"ו)).

א' הנוכחים: פארוואס איז עס אסור בהנאה?

רבינו: ווייל עס וואקסט פונעם קבר.

ר"מ ישיבה הרמה: אויב מ'קען עס פארקויפן, און די דמים זאל גיין פאר קברים, איז דאך יא שייך א השתמשות מיט דעם.

רבינו: ער (תבואות השדה הנ"ל) טראכט אזוי אריין, אז עס נישט קיין איסור דאורייתא, ס'איז נאר אסור מדרבנן,⁸ און דאך, אפילו ס'איז נאר אסור מדרבנן איז עס נישט קיין עץ

7

ועי' עוד בשו"ת מהר"ם שיק (יו"ד סי' שני"ה), ובשו"ת דובב מישורים (ח"א סי' ק"ו), ובשו"ת מנחת יצחק (ח"ב סי' ק"ג).

8

מקור איסור הנאה מקבר מבואר בגמרא (סנהדרין מז:), וז"ל הטור (יו"ד סי' שס"ד): קבר אסור בהנאה, ודוקא קבר של בנין אבל קרקע עולם של הקבר [כגון החופר כוך בסלע שהוא קרקע שלא נחלש] אינו נאסר, וכתב הר"ר ישעי' שהעפר שמכסין בו המת בתוך הקבר אסור בהנאה דתלוש ולבסוף חיברו וחשוב כתלוש, והרא"ש חולק עליו ובקבר בנין לכו"ע אסור מן התורה, ועי' בשו"ת רעק"א (ס' מ"ה) דאפי' להר"ר ישעי' יש לומר דדוקא כשיעור כסוי פני המת, שזהו לכבוד המת אסור בהנאה, אבל מה שהוא למעלה מזה, יש לומר דעושים רק שיהי' הקרקע שזה ולא יפול הנופל, י"ל דהך עפר אינו אסור בהנאה, אולם מדברי הט"ז (או"ח סי' תקכ"ו ס"ט) ומדברי המג"א (שם סק"י) משמע דהכל הוי צורך המת, עיי"ש. והאחרונים תמחו על מה שכתב הרמ"א סי' שס"ח ס"א. שמוות ליהנות מהעשבים שע"ג הקברות, הלא העשבים הם יונקים גם מהקרקע שנתנו על הקבר, ושפיר הם יונקים מאיסורי הנאה, עיי"ש.

וה"י אחיך עמר

מיט בלויז \$ 180 האט איר די זכות צו אויפרעכטן איין משפחה אויף יו"ט פסח

זייט אייך משתתף בגוף ובמעט

דעם קומענדיגן זונטאג הבעל"ט

אינעם "אוהל החסד" אין וויליאמסבורג

ר"מ ישיבה הרמה אמר שיש מאד לזוהר במה שבעיניו ראה אצל שכנו שקצין עקב מעין ולא עלתה לו יפה

רבינו: אזוי, א צווייג? האט מען אפגעשניטן פון א עץ מאכל.

גאב"ד לאנדאן: וועגן שניידן א צווייג איז דא א תשובה אין דובב מישרים (ח"א סי' ק"ז), צי עס איז א איסור גמור, צי עס איז נאר א איסור פון חצי שיעור.

רבינו: לטובת דעם בויס מעג מען אפשניידן א צווייג. (כן מפורש בשו"ת מקובצת ב"ק דף צ"ב, וכן פסק בשו"ת חקרי לב מהרד"ת חו"ד סימן י"א).

הגרא"ד דוננער: וועגן סכך פאר סוכות איז אלעמאל דא דער פראבלעם, צי מ'מעג.

הגרא"ד דוננער: כ'האב געהערט לעצטנס א מורא'דיגע מעשה פון א יונגערמאן, פאר פיר יאר צוריק איז ער געווען ביי איינעם אויף הבדלה, און האט געזעהן אז נאכ'ן אויסלעשן די הבדלה, צינדט ער עס נאכאמאל אן, און פארלעשט עס נאכאמאל, פרעגט ער, מאי האי, וואס איז דאס? זאגט ער אים, ס'איז ביי אונז א סגולה, ס'זאל נישט זיין קיין פייער אין שטוב,⁹ די מעשה איז געווען פאר פיר יאר. דעם מוצאי יום כיפור - וואס איז געווען שבת - האט ער געמאכט הבדלה, און ער איז געווען פארמאטערט, האט ער נישט נאכאמאל אנגעצינדן די הבדלה ליכט און

ר"מ ישיבה הרמה: ווייסט מען דען וואס איז סכנתא, ס'איז דאך א זאך וואס מ'ווייסט נישט, און אפילו די וואס האלטן אז הערמה דאורייתא איז מותר, פון דעסוועגן שטייט ביי סכנתא ביי א עץ זאל מען נישט מאכן א הערמה, ווייל סכנתא האט אנדערע גדרים.

א' הנוכחים: טאמער דער בויס וואקסט נישט ממש אויפן קבר, איז עס שוין נישט אסור בהנאה.

הגרא"ד דוננער: די שרשים גייען דאך זיכער אריין אין קבר, און אויב די גאנצע ערד וואס איז למעלה מן המת איז אסור בהנאה, און דארט גייט דאך אריין די שרשים, איז עס ווייטער אסור.

רבינו: דאס - לגבי איסור הנאה - קען אריינגיין אין דעם דין פון 'זה וזה גורם' [היינו עפר שלמעלה מן הקבר שאסור בהנאה, וגם עפר שמסביבות הקבר שמוותר בהנאה, גורמים ביחד להאילנות שיוציא פירות]

הגרא"ד דוננער: ס'איז זיכער זה וזה גורם.

רבינו: יא, ווייל ס'איז דאך דא שרשים אויך פון די אנדערע זייט, און אפילו אין די אנדערע זייט איז אויך דא קברים, איז אבער דא ערגעץ אינצווישן א פלאץ וואס איז נישט אונטער א קבר.

א' הנוכחים: אבער וויבאלד דער גוי האט עס איינגעפלאנצט, קען מען הייסן פאר'ן גוי זאל אוועק נעמען זיין בויס, ס'איז דאך נישט אונזער בויס.

הגרא"ד דוננער: דאס איז דער פסק, אבער ס'איז נישט אזוי פשוט, ס'איז שווער צו זאגן לומדות אין א סכנה. דאס יא, איידער מ'קויפט אפ די דירה קען מען זאגן פאר'ן גוי.

רבינו: יא, ווען מ'האט עס נאכנישט אפגעקויפט.

הגרא"ד דוננער: אה, מ'זאגט פאר'ן גוי, אז מ'קען נישט קויפן ביז ווען ער נעמט אראפ זיינע ביימער, דאס זענען אלע מקיל.

9

בס' אלף כתב (אות תת"ט) מובא שם סגולה זו בשם הגאון רבי זלמן באניהטא ז"ל ראב"ד דפרעשבורג שהי' מזהיר להדליק עוד פעם את נר ההבדלה וינצל עי"ז משריפות, והוא בדוק ומנוסה.

וכן בס' קרבן עני בתולדות המחבר מובא שם שפעם אחת בזמן שהיה שריפה בשכונתו אמר לבני משפחתו שאינו מתיירא מהדליקה כי הוא נוהג כנ"ל והיה פלא שאכן נשקע האש סמוך לביתו בלי שום היזק, עיי"ש.

ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך

אל תקרא מה אלא מא"ה

מיט בלוז \$ 100 האט איר די זכות צו שיקן אלע ירקות פאר א משפחה אויף פסח

זייט אייך משתתף בגוף ובעמון

דעם קומענדיגן זונטאג הבעל"ט

אינעם "אוהל החסד" אין וויליאמסבורג

שיק האט עס שוין ארויס געזאגט פון מויל, האט ער שוין נישט געוואלט.

פשוט פון דעם איז, אז ווען מ'זאגט נישט קען אפשר זיין... אבער אז מ'זאגט איז שוין א שאלה.

דער חתם סופר איז אויך געווען א איידעם בזיווג ראשון ביי איינעם וואס האט געהייסן 'משה' (הגאון רבי משה יערוויטץ ז"ל אב"ד פרוסניץ).

הגרא"ד דוננער: דער חתם סופר האט אויך געהאט א איידעם רבי משה לעהמאן, אבער ער האט געהאט נאך א נאמען [רבי משה טוביה].¹¹

א' הנרכחים: דעם נאמען 'טוביה' האט מען צוגעלייגט. **רבינו:** אזוי, דער איידעם האט געהייסן קודם 'משה' אליינס.

והמשיך רבינו: אין ניו יארק איז געווען א שאלה פון כלה וחמותה וואס האבן געהאט פונקט דעם זעלבן נאמען, האט

פארלאשן, און אינמיטן וואך האט ער געהאט א שריפה ביי זיך אין שטוב...

ר"מ ישיבה הרמה: אפשר ווייל ער האט אזוי געמאכט [במשך הד' שנים]...

רבינו: ס'איז אזוי ווי דער חתם סופר זאגט (שו"ת אה"ע סי' קמ"ז) 'מאן דלא קפיד לא קפדינן בהדי'.¹⁰

ר"מ ישיבה הרמה [בצחות]: ביי די זאכן פון קפידות איז בעסער נישט אנצוהייבן...

רבינו: מ'זאגט נאך אז דער חתם סופר האט אריין גערופן דעם מהר"ם שיק ווען ער איז געווען א בחור, און ער האט אים מציע געווען אז ער וויל אים נעמען פאר א איידעם, האט דער מהר"ם שיק געזאגט 'איך הייס דאך משה' [כשמו של מרן החתם סופר], נאכדעם האט ער זיך מיישב געווען, אז דער רבי האט מיר עס אנגעטראגן האט ער דאך אויך געוואוסט פון דעם [שמי הוא כשמו, ועכ"ז הציע לי את השידוך]. איז ער צוריק געגאנגען צום חתם סופר און געזאגט אז דער רבי זאל אים מוחל זיין, אז דער רבי האט עס מציע געווען, האט דאך דער רבי אויך געוואוסט פון דעם, במילא האב איך גארנישט געזאגט... אבער דער חתם סופר האט עס נישט מקבל געווען, ווייל דער מהר"ם

11

ע"י בפתחי תשובה (אבה"ז סי' ב' ס"ק ז') כתב בשם ס' כרם שלמה שבהיות הרב האי גאון רשכבה"ג מהרמ"ם (החתם סופר) אב"ד בכאן דרעזניץ עשה הלכה למעשה לשנות שם החתן מפני שהיה שמו כשם חותנו.

ובאגרות סופרים בכתב רבי שמעון סופר (סי' כ"ד בהערה) כתב שהחתם סופר קודם שנתקשרו בתו מרת שמחה עם חתנו רבי משה לעהמאן, ציוה לבנו רבי שמעון לאמור לו, שיוסיף לעצמו שם על שמו משה, ומאז הי' נקרא "משה טוביה".

ועצה זו כ' גם בשו"ת צמח צדק בשם הרה"ק הבעל התניא זצ"ל, ובשו"ת מהר"ם בריסק (ה"א סי' קכ"ט) מביא כן בשם הרה"ק משינאווא זצ"ל, וע"ע בשו"ת לבושי מרדכי (מהדו"ת או"ח סי' ק"ה).

אגב יש לציין שבס' חכמת אדם (כל קב"ג סי' י"ג) מחדש שקפידת רבי יהודה החסיד היינו דווקא כשהם משולשים דהיינו א' ששמו ראובן וחתנו שמו ראובן לא יקח עוד חתן ששמו ראובן, ובתשו' אבני צדק (או"ח סי' כ"ח ואע"ז סי' ד') מסכים בעצם לדבריו, אמנם בהגהות מהרש"ם מביא בשם הר"ש מבעלזא שהפריך סברא זו.

10

ע"י בשו"ת חתם סופר שכתב כן לגבי זיווגים דבקפידא תליא מילתא, ושורש דבר זה נמצא בגמרא לגבי זוגות (פסחים ק"ז), אך כתב ע"ז בשו"ת ערוגת הבושם (או"ח סי' ר"ז) דאיך אפשר לדמות ענין הצוואת ריה"ח לזוגות, דהא מבואר באחרונים דהרי"ח ראה ברוה"ק שאין זיווגים אלו עולים יפה א"כ לאו בקפידא תליא מילתא, אלא כתב שכונות החת"ס מזה שעיקר הצוואה לא היתה אלא לזרעו, מיהו בעניני זיווגים יש לחוש לשיחת הבריות, וע"ז כתב דמאן דלא קפיד לא קפדינן, עיי"ש.

ויש לציין שבשו"ת חתם סופר הנ"ל כתב לגבי שידוכים דבבחרו בן תורה לכו"ע אין להקפיד כי תורה מוגיט ומצלי, וכ"כ בהגהות המהרש"ם על ספר חסידים בשם הרה"ק מהר"ש מבעלזא זי"ע, ועיי' בשו"ת זכרון יהודה (ח"ב סי' קמ"ט).

נעמט אין אכט!

מיט \$ 54 שפארט איהר איין די בושה פאר די משפחות אין בני ברק

אז זייערע קינדער זאלן נישט פרעגן פארוואס פעלט פלייש אויף יו"ט?

זייט איין משתתף בגוף ובמעון

דעם קומענדיגן זונטאג הבעל"ט

אינעם "אוהל החסד" אין וויליאמסבורג

שאלה שטייט 'שני בני אדם ששמותיהן שוין לא יזדווגו יחד בילדיהן, זאגט ער - דער אבני צדק - צוויי עלטערן זאלן נישט קיין שידוך טוהן מיט די קינדער, דאס איז, אז ווען די קינדער זענען קליין זאלן זיך די עלטערן נישט משדך זיין, אבער טאמער איז מען שוין ערוואקסן איז אנדערש, ס'שטייט נישט לא ישא אדם אשה ששם אביה כשם אביו.¹²

הגרא"ד דוננער: ווער זאגט דאס?

רבינו: דער ייטב לב אין שו"ת אין אבני צדק.

והמשיך רבינו: במילא, פסק'נט ער אז מ'זאל שרייבן [בנוסף שטר התנאים] 'החתן העומד מצד עצמו, און 'הכלה העומדת מצד עצמה'.¹³

12

אגב מן הענין לציין שלאחרונה הודפס כמה גירסאות של ספר חסידים וצוואות רבי יהודה החסיד, ויש כמה וכמה שינויים בין הדפוסים השונים,

וכגון הנוסח הנ"ל 'שני בני אדם ששמותיהן שוין לא יזדווגו יחד בילדיהן', מובא בספר חסידים שהוא מדפוס ויניציאה (משנת ה' אלפים שמ"ט), ובדפוס מילאנו שבאיטליא (שהוא הגירסא העתיקה ביותר משנת ה' אלפים ק"ד) ג"כ כתוב בנוסח הנ"ל.

ובדפוס אוקספורד (משנת ה' אלפים קמ"ג) כתב בשינוי קצת בזה"ל: 'שני בני אדם ששמותיהן שוין לא יעשו נישואין' לב' ילדיהן יחד.

וכן יש ספר חסידים עתיק הנקרא דפוס ראטשילד [משנת ה' אלפים ת"ב].

13

וה"ל הייטב לב בשו"ת אבני צדק (אבה"צ סי' י'): וכל שיש איז שינוי ממה שנאמר בהצוואה הולכין להקל, ועפ"י אמרתי, דו"ל ספר חסידים, ב' בני אדם ששמותיהן שוין לא יזדווגו יחד בילדיהן, היינו בילדים קטנים שאביהם של הילדים הם מתחתנים זע"ז, אבל במדינה זו שהחתן והכלה גדולים ובעלי דעה, והם לבדם יכולים להתחתן זע"ז, לא איכפת לן במה ששמות אביהן שוין, וכו' ועפ"י אופן הנ"ל צריך לכתוב בהתנאים 'ה"ה החתן וכו' העומד מצד עצמו והכלה העומדת מצד עצמה', ואם יסכים איתי כבודו ועוד רב אחד רשאי לסמוך להקל,

דער פעטער ז"ל (מ"ן רבינו בעל דברי יואל) געהייסן צולייגן א נאמען, אפילו ביי כלה וחמותה האט ער מקיל געווען. [היינו אפילו בכלה וחמותה שאז יותר חמור כששני השמות שוים, ועיין לקמן].

הגרא"ד דוננער: ווען כ'בין געזיצן ביי רבי משה ביק ז"ל (ה"ה כ"ק הגה"צ אבד"ק מעזיבוש ב"פ), האט ער אויפגעוויבן א מעלעפאן, און נאכן הערן די שאלה האט ער געענטפערט אז ס'איז 'מותר', פרעג איך אים וואס איז געווען די שאלה, האט ער מיר געזאגט אז דאס איז געווען א בחור וואס זיין פאטער הייסט 'יוסף', און מ'טראגט אים אן א שידוך, וואס דער טאטע פון די מדוברת הייסט אויך 'יוסף', און אויף דעם האט ער געענטפערט 'מותר'. פרעג איך פאר הרב ביק, ווי אזוי וואלט געווען די תשובה ווען דער חתן הייסט 'יוסף' און דער שווער וועט הייסן 'יוסף', האט ער מיר געזאגט כ'זואלט אים געזאגט ער זאל נישט טוהן דעם שידוך, האב איך אים געפרעגט אלע ביידע זאכן זענען דאך רבי יהודה החסיד, סיי ביידע מחותנים [ששם שוה], און סיי א שווער מיט א איידעם, וואס איז דער הבדל, האט ער מיר געזאגט, ביי א שווער מיט א איידעם איז עס א מנהג ישראל, און ביי צוויי מחותנים איז עס נישט קיין מנהג ישראל.

ביים רבי'ן אליין איז אויך אזוי, דער שווער מיטן טאטן האבן דעם זעלבן נאמען (כ"ק מ"ן רבינו בעל ברך משה ויבלחט"א כ"ק האדמו"ר מוויזשניץ שליט"א).

רבינו: אבער מיינ שווער (ה"ה כ"ק אדמו"ר רבי משה יהושע שליט"א), האט נאך א נאמען (וכתב בשו"ת טוט"ד תליתאה סי' רס"ג שבאופן זה אין קפידא), אבער מיינ ברודער'ס שווער (הגה"צ רבי משה שפיטץ ז"ל אב"ד ביסטריץ) האט יא געהייסן די זעלבע ווי מיינ טאטע.

און אין אבני צדק (אבה"צ סי' י') פרעגט מען אזא שאלה, איז ער מדייק אין די לשון פון רבי יהודה החסיד, וואס דארט שטייט לא ישא אדם אשה ששמה כשם אמו, און אויף די

נעמט אין אכט!

מיט \$ 26 שפארט איהר איין די בושה פאר די משפחות אין בני ברק
אז זייערע קינדער זאלן נישט פרעגן פארוואס שפארט מען זיך אויף די וויין אינעם ל"ל הסדר ?

זייט אייך משתתף בגוף ובמעון
דעם קומענדיגן זונטאג הבעל"ט
אינעם "אוהל החסד" אין וויליאמסבורג

ר"מ ישיבה הרמה: ס'איז א געוואלדיגע חידוש.

רבינו: אזוי איז ער מדייק פונעם לשון [של רבי יהודה החסיד], דא (כשני מחותנים) איז דאס לשון 'לא יזדווגו', און דא (בכלה וחמותה) שטייט 'לא ישא', במילא זאל מען שרייבן העומד מצד עצמו, ס'איז א אנדערער נוסח התנאים, און מ'האט ביי מיין ברודער אזוי געטוהן.

הרב מטארטיקאוו: כ'האב געהערט פון רבי'ן ז"ל (מרן רבינו בעל דברי יואל) - ביי מיין תנאים - אז ביי כלל וחמותה האט מען מקפיד געווען, אבער נישט אלעס פון רבי יהודה החסיד האט מען מקפיד געווען.

רבינו: דער דברי חיים שרייבט אזוי (ה"א סי' ח'), אז ביי כלל וחמותה האט מען מער מקפיד געווען.¹⁴

הרב מטארטיקאוו: ס'איז דא וואס זאגן אז ער האט עס געשריבן 'לצאצאיו'.

רבינו: יא, אזוי זאגט דער נודע ביהודה (מהד"ת אהע"ז סי' ע"ט),¹⁵ אבער ביי 'כלל וחמותה' איז מען יא מקפיד, ווייל

עיי"ש. וכן כתב בס' ו' לגבי ששמות המחיתנים שוין, - וע"ע בזה בשו"ת דברי יואל (אהע"ז סי' קט"ז אות א').

14

ו"ל הדברי חיים: שאין לנו שום ידיעה בדברים אלו, והוא מהדברים הנסתרים ואין מבוואר לשכלנו להשיגם, ועלינו לקבל דבריו באהבה אף אם הם נראים כסתירה לדברי התלמוד, אמנם מסיים, שהדבר ספק אם לזרעו התכוון או לכל אחד, ולזה נאמר בכה"ג אם הלכה רופפת בידך צא וראה האיד העולם נוהג, והנה במדינתנו אין מודקדקים רק באשה ששמה בשם חמותה, ודבר זה מבוואר להחמיר גם בספר משנת חסידים, ובשאר הדברים אין מודקדקים במדינתנו, עכ"ל.

ועי' גם בשו"ת דברי יואל (אבע"ז סי' קט"ז וקט"ז אות ב) בענין להוסיף שם או למנוע מלקרות בשם הדומה, וגם בענין לשאול מג' רבנים גדולים ויראי ה'.

15

עיי"ש דפשיטא ליה שהחסיד ציוה רק לזרעו אחריי לדורי דורות, כי ראה ברוח קדשו שזרעו לא יצליח ביווגים אלו, ומסיים ... ותמהני על רוב העולם שליתן בתם לעם הארץ הוא פשוט אצלם ואינו חושש

ס'שטייט אין משנת חסידים אויך. [וזה ברור שאינו רק לצאצאיו כמו"כ בדברי חיים שם].

הרב מטארטיקאוו: און דער רבי ז"ל האט נאך דעמאלטס צוגעזאגט, אז עס שטייט דארטן (בצוואה אות ל"ג) אז צוויי ברודער'ס זאלן נישט וואוינען אין איין שטאט, האט מען דען געהערט אז מ'זאל אוועק שיקן א ברודער פון א שטאט - אזוי האט דער רבי געזאגט דעמאלטס - אלא מאי, אז מ'האט נישט מקפיד געווען אויף אלע זאכן פון די צוואה.

א' הנרכחים: אין בעלזא איז געווען א קפידא מ'זאל נישט וואוינען אין איין הויז.

להמנע, והוא נגד דברי חז"ל שאמרו כאילו כופתה ומניחה לפני הארי, ולהתחתן עם צורבא דרבנן ששמו כשמו הם שואלים ע"ש.

וכ"כ בשו"ת שב יעקב (אבע"ז סי' כ"ג) ששמע שיש שאין מקפידין עליהם אפילו לכתחילה, ע"ש.

אמנם בשו"ת שם ארי' (היו"ד סי' כ"ז) כתב להפריך טענת הפוסקים שרבי יהודה החסיד כתב צוואתו רק לזרעו, כי המעיין בתוך הצוואה יראה שיש הרבה מקומות שכתב שאת ציוה רק לזרעו, ומשמע מינה שהשאר הדברים ציוה גם לכל העולם כולו, ועוד הביא ראיה מדברי הרמ"א (ביו"ד סי' י"א) לענין שחיטת אווזות שמביא מדברי צוואת ריה"ח, ומשמע שהוא ציוו לכו"ע.

ואכן יש לציין שבצוואות ריה"ח (דפוס מילאנו) כתב אחר שהזהיר שלא לישא מי ששמותיהן שווים, בזה"ל: ספק אם לכל העולם או דווקא לזרעו, וכמדומה שלכל העולם ויש לזיזו.

וכן עיין בשו"ת דבר משה (סי' נ"ח) שמביא בשם הרה"ק מבעלזא זי"ע שהזהיר את המסתופפים בצילו שלא יסורו מדברי רבי יהודה החסיד כי צוואתו הוא לכל העולם כולו, וכן עיין בשו"ת דברי יואל שכתב שנוהרין במדינותינו על דברי צוואת רבי יהודה החסיד, עיי"ש.

ועיין בס' דברים נחמדים מהרה"ק הבני יששכר (אות ח"י) שמכריע שצריך לחשוש לדברי רבי יהודה החסיד, אך אפשר להתייעץ עם חכמי הדור וכלשונו הק': כי בשמים אינם פוסקים הלכה בשום פעם רק כמו שפוסקין חכמי הדור בעוה"ז כי תורה לא בשמים היא.

וה"י אחיך עמר

מיט בלוז \$ 180 האט איר די זכות צו אויפרעכטן איין משפחה אויף יו"ט פסח

זייט איין משתתף בגוף ובזמן

דעם קומענדיגן זונטאג הבעל"ט

אינעם "אוהל החסד" אין וויליאמסבורג

א' הנזכרים: וואו האט מען יא מחמיר געווען?

רבינו: אין בעלזא (עי' דברי תורה מהדורא א' אות נ"ב).

ר"מ ישיבה הרמה: חלואי זאל מען חושש זיין אויף די זאכן וואס שטייען אין שולחן ערוך, אזוי ווי מ'איז מקפיד אויף די זאכן, מ'זאל מורא האבן אויף יעדן סעיף קטן אזוי ווי מ'האט מורא פון רבי יהודה החסיד...

הגרא"ד דוננער: דער סטייפלער (הגאון ר' ישראל יעקב קיינעווסקי ז"ל מסטיפלע) פלעגט אזוי שרייען 'חלואי די עשרת הדברות ווי רבי יהודה החסיד...'. (עיין בס' טעמי המנהגים (עמ' ת"ב) שכ' שידוע מאמר העולם שאם היו כותבין העשרת הדברות בתוך צוואות רבי יהודה החסיד היו נוהרין בהם יותר).

ודיברו עוד בענין נישואין בסוף החודש שבכמה מקומות לא

הקפידו שלא להשיא בזמן זה

*

רבינו קם ללוות את הרבנים שליט"א

ובדרך צאתם נישא הגה"צ רבי נפתלי אלימלך לייזער שליט"א רב

דביהמ"ד פשעווארסק בלאנדאן בנו של כ"ק אדמו"ר

מפשעווארסק שליט"א ובתוך הדברים הזכיר שיתקיים חזון

בערב סעודת יומא דהילולא של זקינו אבי אביו הרה"ק מהר"י

מפשעווארסק ז"ל בבית מדרשו

ובירכו רבינו בברכה והצלחה וזכות אבות יגן וישפיע כט"ס

ונפרדו לשלום

אמנם אגב עיין בס' דרכי חיים ושלום' (בהשמות לאות תתמ"ז) מכתב מהדרכי תשובה שכתב לא' שהיות שמקובל מאבדו"ק להקפיד שלא לעשות נישואין בימי אג"ה וכו'.

רבינו כיבד את הרבנים הגאונים שליט"א לברך על היין ובירכבם

בברכת לחיים

ר"מ ישיבה הרמה: דער רבי איז אנגעשטרענגט...

הגרא"ד דוננער: יא, דער רבי איז זייער פארמאטערט, מיר האבן אביסל רחמנות, אבער פונדעסוועגן זענען מיר געקומען...

אמאל איז געווען א ראש ישיבה – כ'געדענק נישט ווער – האט ער אמאל געהאלטן א דרשה פאר די בחורים, האט ער זיי געזאגט בזה הלשון 'א ראש ישיבה דארף מען מעלקן...!'. *

ר"מ ישיבה הרמה: ס'איז דא זאכן וואס די וועלט איז מקפיד, אבער ס'איז ארויס געקומען א ספר מיט אלע מיני קפידות און כ'האב אריינגעקוקט אין דעם, און איך ווייס נישט וואס ער וויל...

רבינו: מ'ברענגט פארשידענע טעג ווען מ'זאל נישט חתונה מאכן.

הגרא"ד דוננער: ס'ווערט שווערער און שווערער.

ר"מ ישיבה הרמה: איך ווייס נישט ווי אזוי דער וואס האט געמאכט דעם ספר קען עקזיסטירן...

רבינו: אין אבני צדק (יו"ד סי' מ"ה) איז ער מיקל אפילו אויף אג"ה, א' ג' ה' לחודש, איז ער אויך מיקל.¹⁶

16

דבס' זכירה (ענין תפילת הודו) מובא שאין מתחילין לצאת לדרך וכדומה בימי א' ג' ה' לחודש, וע"כ היה שהקפידו לא לעשות נישואין בימים אלו, עיין בשדי חמד (מערכת חתן וכלה אות כ"ד)

אמנם עיין בשו"ת אבני צדק שכתב לגבי כניסה לדירה בימי א' ג' ה', וז"ל: אשירה לה' כי גאה גאה, ר"ל אפילו על גא"ה, דהיינו א' ג' ה' לחודש, שהרי סוס ורוכבו רמה בים, כמו כן יכול לשנות מזל אג"ה לטוב, והבוטח בה' חסד יסובבנו, עכ"ל. והדרכי תשובה (יו"ד סי' קע"ט ס"ק י"ד) ציין דברי האבני צדק גם לגבי זמן קביעות נישואין, דשניהם במזל לא תליא מילתא.

ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך

אל תקרא מה אלא מא"ה

מיט בלויז \$ 100 האט איר די זכות צו שיקן אלע ירקות פאר א משפחה אויף פסח

זייט איין משתתף בגוף ובזמן

דעם קומענדיגן זונטאג הבעל"ט

אינעם "אוהל החסד" אין וויליאמסבורג

לעדענט איין א "היימישן" אורח

צום סדר

אדאנק די שטיצע פון אנ"ש לטובת

קמחא דפסחא ידי חסד שע"י מפעל החסד ידי משה

וועלן "איינערע געסט" אנ"ש אין ארה"ק
אי"ה באקומען די צרכי החג מיט הרחבה גדולה

ביי די מלוה מלכה
די וואך קענט איר אפקויפן דעם זכות פון

פאר בלויז \$180
צרכי החג

פאר א גאנצע משפחה

אדער די טיילווייזע זכותים

דערמיט וועלן מיר האבן א
חלק פון די יו"ט פסח און די
שטיבער פון אונזער ברודער
אין ארץ ישראל ווי אנדערש
וועלן מיר זאגן ביים סדר נאכט
אין די הגדה די ווערטער:

**"כל דכפין ייתי
ויכול... לשנה
הבאה בארעא
דישראל"**

**אלקא
דמאיר
עננו**

פאר \$100
דער זכות פון די
אלע ירקות
פאר א משפחה

פאר \$54
דער זכות פון די
פלייש חלוקה
פאר א משפחה

פאר \$26
דער זכות פון א קעסטל
גרעיפ דזשוס
פאר א משפחה

זונטאג פר' טהרה אינעם "אוהל החסד" אויף 13 הופפער סט.

דברות קודש

מאת כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

סעודת רעוא דרעווין שב"ק פרשת שמיני – פרה העעל"ט

שמקיימים ישראל חקה מבלי טעם אזי המשפט הוא גם כן שיושעו מבלי טעם, עכ"ד.

ויש להוסיף ולפרש אומרו כי ח"ק לישראל הוא, דחק לישנא דמזוני (ביצה טז), והרמז בזה כי בזכות שמקיימים החוקים נשפע לבני ישראל שפע פרנסה בריוח.

ועל פי זה אמרתי לפרש מדרש פליאה (הובא בקדושת יו"ט פ' וישלח) עם לכן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי ואפילו פרה אדומה הקרבתי, וצ"ב. ולפי האמור י"ל דהנה רשיז"ל כתב עם לכן גרתי, לא נעשיתי שר וחשוב אלא גר. והכוונה יש לומר כי יעקב אבינו נתברך בעשירות גדול, וכמו שאמר ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה, ולזה שלח להתנצל לעשו שלא זכה לכל העושר והכבוד מחמת צדקתו וביושר לבבו, כי אם מחמת שהקריב פרה אדומה וקיים חוקי השי"ת, על כן מדה כנגד מדה מן השמים השפיעו לו שפע רב חק בלי טעם, אף על פי שלא היה ראוי והגון לזה.

וכ"ק מרן אאמו"ר זללה"ה בברך משה (פ' חקת עמוד קצז) הוסיף כי כדבר הזה י"ל גם לגבי ענין מחילת עוונות, כי בשלהי מס' יומא (דף פה:) מבואר בדברי חז"ל כמה חילוקי כפרה, וישנם עוונות אשר אין מועיל בהם תשובה לבדה אלא בצירוף יסורים ומיתה, וכמו כן מצינו עבירות אשר משורת הדין אין תשובה מועיל בהם כלל, וכדאיתא בזה"ק (ויחי דף ריט:) לענין פגם הברית, לית לך חובא בעלמא דלא אית ליה תשובה בר מהאי, עיי"ש. אכן בזכות שמקיימים ישראל חוקים בלא טעם, גם הקב"ה מתנהג לעומתם מדה כנגד מדה לקבל תשובתם הדלה ולמחול על כל עוונותיהם מבלי טעם. ובזה ביאר שם מאמר המשנה (יומא פה:) מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, כי ענין המקוה הוא חוק בלי טעם, כמו שכתב הרמב"ם (הלכות מקואות פ"א ה"ב) הטבילה מן הטומאות מכלל החוקים הוא, שאין הטומאה טיט או צואה שתעבור במים, אלא גזירת

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה', ודקדק באור החיים הקדוש מהו זה הדבר, על מה צוה להם כאן. ואיתא בתורת כהנים, אמר להם משה לישראל אותו יצר הרע תעבירו מלבבכם, ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום.

(ב) **זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר, ופירש"י** לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל, לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה חוקה, גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה. ויל"ד מה שהאומות שואלין טעם למצות פרה וכי יודעים הם טעם לכל מצות התורה מלבד פרה, ומה לשון אונאת דברים יש בזה, ואם הם שואלים למה לא נשיב להם הטעם של ר' משה הדרשן שהיא באה לכפר על חטא העגל.

(ג) **במדרש** (שמו"ר פ"ט ס"ב) **זאת חקת הפסח, זש"ה** (תהלים קיט פ) **יהי לבי תמים בחקך, זה חקת הפסח וחקת פרה אדומה, למה ששניהן דומין זה לזה, בזה נאמר זאת חקת הפסח ובזה נאמר זאת חקת התורה, ומי גדולה הפרה שאוכלי פסח צריכין לה שנאמר ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת.**

יתבאר על פי מה שהביא בבני יששכר (תשרי מאמר ג אות ד) בשם הרה"ק הרבי ר' זושא זללה"ה לפרש הכתוב (תהלים פא ד) תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגיגו, כי חוק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב. דהנה מלך במשפט יעמיד ארץ, וכאשר השי"ת רוצה להושיע את ישראל, שואלים המקטריגים מה טעם יש בדבר כיון שאין להם זכות חס ושלום, אזי אומר השי"ת כיון שישראל מקיימים מצות שהם חקים בלא טעם, משפט צדק הוא מדה כנגד מדה לזכותם ולהושיעם מבלי טעם. וזה שאמר תקעו בחודש שופר, לקיים מצות ה', כי חוק לישראל הוא, חקה מבלי טעם, והוא הנעשה משפט לאלהי יעקב, דכיון

שופר, אף שכבר טבלו בבוקר לפני התפלה, כי הטבילה במקוה מועלת לקבלת התשובה, שבזכות שמקיימים החוקים הקב"ה מוחל על כל עוונותינו.

והנה באמרי נועם בפרשתן הביא בשם אביו הרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב זללה"ה ו'יהי ב'יום ה'שמיני ק'רא מ'שה, ראשי תיבות במקו"ה. ויש לפרש הרמז בזה, דהנה המשכן היתה לכפר עון העגל, וכן כתב רשיז"ל בתחלת הפרשה, ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת וגו', כי העגל שהביא אהרן בא לכפר על מעשה העגל. ובדעת זקנים לבעלי התוס' כתבו, כי העגל שהביאו בני ישראל כיפר להם על מעשה העגל. אמנם מעשה העגל הוא חטא דעבודה זרה שאינו מועיל תשובה לבדו להתכפר וכמבואר במס' יומא (דף פה:) דכריתות ומיתות בית דין תשובה ויום הכיפורים תולין ויסורין מכפר, ואם כן איך נתכפר להם מעשה העגל. והנה לדורות צוה ה' על מצות פרה אדומה לכפר על מעשה העגל, כי מצות פרה אדומה הוא חק, ובקיום החוקים מבלי טעם מתכפר גם עון דעבודה זרה מבלי טעם, אמנם הרי אמרו חז"ל (גיטין ס.) שמונה פרשיות נאמרו ביום שהוקם המשכן ואחד מהם פרשת פרה אדומה, וכתב רשיז"ל בשם הירושלמי, באחד בניסן הוקם המשכן ושני לו נשרפה הפרה. ולפי זה הרי ביום שהוקם המשכן עדיין לא היה להם מצות פרה אדומה שהוא חק בלי טעם, ובכן י"ל שביום שהוקם המשכן מתכפר עון העגל בזכות טבילה במקוה שגם הוא חק בלי טעם. ולזה ו'יהי ב'יום ה'שמיני ק'רא מ'שה, ראשי תיבות במקו"ה. להורות שהלכו אז לטבול במקוה, וקבלו עליהם לשמור חקי התורה מבלי טעם, ובזה נתכפר מעשה העגל.

ובזה יתבאר הכתוב זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, רמז בזה על טבילה במקוה שנרמז בתחלת הפרשה, והזהיר להם כאן על טבילה במקוה שהוא חק בלי טעם, ועל ידי זה מדה כנגד מדה וירא אליכם כבוד ה', שיתנהג הקב"ה עם בני ישראל בחסד וברחמים ויקבל התשובה על חטא העגל תיכף ומיד בלי יסורים.

ולזה אמר להם משה רבינו אותו יצה"ר תעבירו מלבבכם, היינו היצר הרע ששואל איפוא כתיב שצריכים לטבול במקוה בכל יום, אותו תעבירו מלבבכם, ועל ידי זה תהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום.

הכתוב הוא. ובכן מה מקוה מטהר את הטמאים שבני ישראל מקיימים מצות הטהרה במקוה שהוא חוק בלי טעם, אף הקב"ה מטהר את ישראל וימחול על כל עוונותיהם מבלי טעם, עכ"ד.

ועובדא ידענא דהוה אצל הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זללה"ה, שהתאונן לפניו רב אחד שהחסידיים שבעירו מצערים אותו, שאל הרה"ק מה טענתם בפיהם, השיב שהוא אינו נזהר בטבילה בכל יום, שאל הרה"ק למה באמת אינו נזהר בזה, ענה בתמיה היכן כתוב שצריכים לילך למקוה בכל יום, השיב הרה"ק קבלה בידינו שמי שמלגלג על מנהג ישראל בשביל שאינו יודע מקור לזה, אפיקורסות נזרק בו, אך עם כל זה אפרש לך טעם טבילה זו, כי כתב במגן אברהם (או"ח סימן תר"ו סק"ח) בשם המהרי"ל, שיש לטבול במקוה בערב יום הכיפורים משום תשובה, דהוי כגר המתגייר שצריך טבילה. והזהירונו חז"ל לעשות תשובה בכל יום, כמאמרם (אבות פ"ב מ"י) שוב יום אחד לפני מיתתך, ובכן כיון שצריכין לעשות תשובה בכל יום, על כן צריכים גם לטבול בכל יום, עכ"ד.

ועל פי דרכינו נראה לומר בטעם הדבר שהתשובה צריך טבילה, דהנה איתא במדרש (ילקוט יחזקאל רמז שנח), שאלו לחכמה חוטא מה ענשו, אמרה להם (משלי יג כא) חטאים תרדוף רעה, שאלו לנבואה חוטא מה ענשו אמרה להם (יחזקאל יח כ) הנפש החוטאת היא תמות וכו' שאלו להקב"ה חוטא מה עונשו, אמר להם יעשה תשובה ויתכפר לו. ומבואר מזה כי הסברא נותנת שלא תועיל תשובה לנפש החוטאת, ורק ממדת טובו וחסדו של הקב"ה ידו פתוחה לקבל שבים, והוא כחק בלי טעם, וכן מבואר בבניה לעתים (דרוש ג' לראש השנה) שקבלת התשובה הוא מכלל החוקים שאין להם טעם, עיי"ש. והחיד"א בדבש לפי (מערכת ח אות כד) רמז על דבריו, והעלה שמטעם זה מועיל התשובה דוקא לישראל שהם מקיימים החוקים ולא לאוה"ע, עכ"ד. ולכן התשובה צריכה טבילה שגם הוא חק בלי טעם, ובזכות שמקיימים טבילה במקוה שהוא חק בלי טעם, מדה כנגד מדה גם הקב"ה מקבל התשובה כחק בלי טעם. וזהו הטעם שנהגו חסידים ואנשי מעשה לטבול בכל יום לפני התפלה, וכן המנהג לטבול ביום ראש השנה לפני תקיעת

אמנם יתפרש עוד אומרו אותו יצה"ר תעבירו מלבבכם, על פי מה דמתאמרא משמיה דהרה"ק רבי אהרן מקארלין זללה"ה אם כי הטבילה במקוה אינו מצוה, מכל מקום קדושתו נשגבה להביא את האדם למצוה יותר ממה שמצוה אחרת יוכל להביאו. אמנם יתר על כן כתב הרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע (אשר היום בערב הוא יומא דהילולא דיליה) בנועם אלימלך (פ' אחרי) דכשיטביל יקדש עצמו כל כך, שגם מהטבילה יעשה לבוש לנשמתו שלא יבא לידי טומאה חלילה, ולא יצטרך לטבול בהכרחי, עכ"ד.

ומבואר מדבריו שהטבילה במקוה הוא גם סגולה על העתיד שלא יכשל בחטא. ועובדא ידענא אצל כ"ק מרן דו"ז זללה"ה שאמר לאיש אחד שהוצרך לילך בשווקי העיר, כי בטרם צאתו לשוק יוסיף לילך במקוה אף שכבר טבל בשחרית, ויתפלל בשעת הטבילה שיזכה ליניצל מן הנסיון והרהורים רעים, עכ"ד. ויסוד דבריו מיוסדים על דברי הנועם אלימלך שהטבילה במקוה הוא סגולה נפלאה שכל היום יעבור בשלום, שיוכלו להתנהג בקדושה ובשמירה יתירה.

וזה שאמר משה רבינו, זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, רמז על המקוה שנרמז בתחלת הפרשה, כי בזכות הטבילה במקוה, וירא אליכם כבוד ה', אותו יצה"ר תעבירו מלבבכם, שיעביר היצה"ר מלבבו, שהטבילה יהיה לו שמירה על העתיד שלא יבוא לידי חטא ח"ו, ועל ידי זה תהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום, כי הוא מביא את האדם למצוה יותר ממה שמצוה אחרת יוכל להביאו, והטבילה במקוה הוא שמירה על סור מרע וסגולה על עשה טוב, להשפיע יראת שמים ועבודת ה'.

ועתה נבא לבאר מה שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, כי הם אינם מבינים טעמו של רבי משה הדרשן תבא אמו ותקנח צואת בנה, כי איך אפשר שהפרה יכפר על עון העגל, הרי על עון עבודה זרה לא סגי בתשובה בלבד, לפיכך כתב בה חוקה גזירה הוא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה, ומודיעים להם כי אנו מקיימים מצות פרה אדומה מחמת שכך גזרה חכמתו ית"ש חק בלי טעם, ובזה עצמו הרי הוא מכפר על הכל אפילו על דברים שהם כנגד השכל.

ובזה יתבאר המדרש יהי לבי תמים בחקיק, זה חקת הפסח וחקת פרה אדומה, דהנה בקרבן פסח כתיב (שמות יב מג) כל בן נכר לא יאכל בו, ופירש"י שנתנכרו מעשיו לאביו שבשמים, כי מי שהוא בעל חוטא לא היה יכול להקריב ולאכול הקרבן פסח, ועל כן כאשר פתח משה רבינו לצוות על קרבן פסח אמר (שמות יב כא) משכו ידיכם מעבודה זרה וקחו לכם צאן למצות, דבכדי שיוכלו להקריב קרבן פסח היה צורך שהאדם ישוב מקודם על עבירות שבידו ואז יקרב לעשותו, אבל אם לא עשו תשובה לא היו ראויין להקריב קרבן פסח, ולפי זה נפש החוטאת במה תתכפר ואיך היה יכול להקריב קרבן פסח אחר שנתנכרו מעשיו לאביו שבשמים ואיך יועיל התשובה, ולזה הקדימו להקריב פרה אדומה שהוא חק בלי טעם, ובזכות שקיימו חוקים בלי טעם גם הקב"ה מקבל תשובת בני ישראל חק בלי טעם אפילו על עון עבודה זרה. וזה ביאור המדרש ומי גדולה הפרה שאוכלי פסח צריכין לה, כי טרם הקרבת קרבן פסח היו צריכים לשוב ולטהר עצמו מחטאים עוונות ופשעים, ולכן חק של פרה אדומה גדולה מחק של קרבן פסח דקרבן פסח תלוי בפרשת פרה אדומה.

והשי"ת יהא בעזרינו שנזכה לעסוק בטהרה, ויהא חשוב שיח שפתותינו כאילו הקרבנו הפרה אדומה, ובימינו אלה אשר בעוה"ר אין לנו חק של פרה אדומה הנה יש לנו חק של מקוה טהרה, ודבר זה הוא בידינו לקיים, והשי"ת יטהר לבבינו לעבדו באמת, ובזכות שנעסוק בטהרה יטהר השי"ת לבבינו, מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, ויקיים הכתוב זרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, והשי"ת יטהר לבבות ישראל ויכפר עונות ישראל, עומדים אנו בין גאולה לגאולה ומתכוננים אנו לחודש ניסן ולחג הקדוש פסח, יעזור השי"ת שנזכה לקיים זאת חקת הפסח וזאת חקת התורה, ועוד יהיה לנו הזכיה שיזרקו עלינו מאפר פרה ולהקריב הקרבן פסח במועדו, ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים, ונזכה לגאולה שלימה בהתרוממות קרן התורה וישראל בהתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמנ.

נראה לי טעם נכון בעזהשית למנהג זה, כיון דנתקן לומר בכהא לחמא כל דכפין ייתי ויכול, והרי באמת אם יבוא עני ולא יתנו לו הוי כדובר שקרים לפניו יתברך, לכן נתקן ליתן לעניים מעות חטים, אם כן אחר כך כשיבוא עני ויאמרו לו, אני לא אמרתי רק כל דכפין ייתי ויכול, אבל אתה אינך כל דכפין, כי כבר נתתי לך מעות חטים, ואם אתה נתת המעות על דבר אחר, אתה גרמת בעצמך, ולא יהיה דובר שקרים לפני הקב"ה, ואתי שפיר, וזה נראה לי טעם נכון.

(חכמת שלמה או"ח סימן תכט)

צריכין ליתן צדקה ופרנסה לעניים, כי בפסח נידונים על התבואה (ר"ה טז ע"א), ואיתא בזוהר חדש פרשת בראשית (יח ע"ב) בפסח נידונים על התבואה, ופריך מאי קא משמע לן, אמר רבי יצחק על התבואה ממש, דאמר רבי יצחק בשעה שעברה נתן להם הקב"ה תבואה כדי סיפוקא לעלמא, והנה כשרואה הקב"ה שהבריות לא יצאו ידי חובתן בעשיית הצדקה נגד השפע הטוב שנתן להם הקב"ה בתבואה, והבריות לא נתנו מעשר כהוגן, ולא יהבי מיניה למסכנא כהוגן וליתמי ולא למנה עד אתיא פסח, דאין הקב"ה לכל עלמא על ההוא תבואה דיהיב להו בשתא דעברא.

על כן יתבונן האדם היטב בכל חודש ניסן, אם יצא ידי חובתו היטב במצוה של צדקה, נגד ההשפעה שקיבל מהקב"ה בשעה העברה, ועל אחת כמה וכמה מוטל על ראשי עם קודש להתבונן היטב על השנה שעברה, ומכל שכן על השנה הבאה, בפרט לצורך חג הגדול הקודש כמו חג הפסח, שצרכי העולם הן מרובים, וכל בני ישראל שוים הן בתוקף הנס, עני ועשיר יחדיו מחוייבים למצות ומרור וארבע כוסות ושאר צרכי יום טוב.

ובוא וראה מה שכתב הזוהר פרשת בשלח (סא ע"א) על התעוררות השגחת עניים ואביונים וכו', הרי לך כמה אזהרות שצריכין להזהר בעניים, ובפרט גבאי צדקה צריכים לראות לקנות חטים ולטחון ולשלוח הקמח לעניים, שאז הנאתן קרובה, ויותר שכר יש להגבאים כששולחים קמח ובשר לעניים, כדמצינו באבא חלקיה בפרק ג' דמסכת תענית (כ).

התבואה (ר"ה טז ע"א), ואיתא על זה בזוהר חדש (פרשת בראשית מאמר יהי מאורות) על התבואה מאי קא משמע לן, אמר רבי יצחק על התבואה ממש, דאמר רבי יצחק בשנה שעברה נתן להם הקב"ה תבואה סיפוקא דעלמא, והנה כשרואה הקב"ה שהבריות לא יצאו ידי חובתם נגד השפע טוב בתבואה שנתן להם הקב"ה, שלא היו מעשרין כראוי, ולא יהבי מיניה למיכל למסכני וליתמי ולא רמלתא, כדי אתי פסח דאין קודשא בריך הוא לכל עלמא על ההוא תבואה דיהיב להו בשתא דעבר.

על כן יתבונן האדם היטב בכל חודש ניסן, אם יצא ידי חובתו היטב במצות צדקות, נגד ההשפעה שקיבל מאתו יתברך ב"ה בשעה העברה, כדי שלא יהא גם הוא בתוך הנידונים בפסח על התבואה, וההפשעה שהשפיע הקב"ה לבני אדם בשתא דעברא וכנזכר. ואין צריך לומר שמוטל על רבים, כגון ראשי עדת ישורון להתבונן היטב אם יצאו ידי חובתם היטב בשתא העברה, וכן על להבא.

ובפרט לצורך חג הגדול והקדוש הזה שצרכיו מרובים, והוא לזכרון לדורות על תוקף נסים שנעשה ביציאת מצרים, ועל אי ישראל היו שוים בתוקף הנס, עני ועשיר, ואף גם שמערכת גרועה ממערכת חבריו, מבלתי יכולת אליו להמציא סיפוק צורך חג, עם כל זה הלא שבתו לא ביער ולא בארץ ציה, כי אם בתוך אחיו ורעייו בית ישראל יושב, וכבר אמר דוד המלך ע"ה (ברכות ג' ע"ב) לכו והתפרנסו זה מזה.

(יסוד יוסף)

לכן טוב ליתן צדקה מהמצות או מהקמת, לכבות במי הצדקה הדינים, לכן מצ"ה דין גמטריא צדק"ה, ולכן אברהם אבינו בישבו על פתח האוהל כחום היום, שמרמז במדרש שהיה יושב אז ל ברר לבניו מלכיות, ולא חום לוהט היום הבא, נתן צדקה והסעיד נוצצים עוגות מצות, ורץ אל הבקר זכר לשור שמקריבים גם כן בפסח, לכבות הדינים ולהגדיל החסד.

(דרשות חתם סופר ח"ב לפסח תקס"ב)

ד"ה דלתיו רסו ע"ב)

הרבים ככוכבים לעולם ועד (דניאל יב, ג) אלו הגבאי צדקה וכו', על כן צריכים כל הגבאים לעשות אסיפה, ולפקח ולעיין היטב בצרכי העניים ואביונים, ובגלל הדבר הזה יברך אותם ה' בכל מעשה ידיהם, ויזכו לראות בנין ציון וירושלים אמן כן יהי רצון.

(קב הישר פרק צא)

ע"א) וכו', הרי לך שכל כמה דנתנין לעני מעות, אין זכותו גדול כל כך כמו כשהוא נותן לעני לחם ובשר ויין, כדי שלא יהיה לעני טורח לקנות, והיה מקרב הנאתו.

על כן מנהג הטוב לחלק קמח לעניים, ואף שהטורח הוא יותר על הגבאים, בשיבל כן השכר יותר, והלא כבר אמרו רז"ל (ב"ב ח' ע"א) ומצדיקי

מדי שנה בשנה בפרוס ימי חג הפסח וימי חג הסוכות כשצרכי עמך ישראל מרובים, היה רגיל רבינו לשלוח אלי רשימה של שמות עניים ונזקקים מעניי ארץ ישראל, ובתוכם הרבה מנקיי הדעת שבירושלים, והיה מצרף שם סכום גדול, כדי שאוכל לחלק להם כפי מחסורם לצורכי החג ויום טוב, ובכל שנה ושנה נתוספו עוד ועוד נצרכים בהרשימה, ובתוך הרשימה היו נמנים גם כמה מחכמי הספרדים בעיר הקודש ירושלים, שהיו סרים למשמעתם של העדה החרדית. ובאותם המעות ששלח זכה להחיות אלפי נפשות מבני ישראל בהגיע עת מועד וחג, וסידר שיהיה הנתינה באופן של מתן בסתר ובדרך כבוד כראוי, ותהלה לה' יתברך אשר זכיתי להיות שליח מצוה שלו בזה הענין.

(המאזרני חיל פרק יח)

וכ"כ במחזור דברי יואל פסח (אות סט) עבודתו הקדושה בימים הללו בחלקות מעות קמחא דפסחא לא יצויר לכתוב אודות הסכומים הענקיים אשר חילק בימים ההם לעני העיר ומינה גבאי צדקה מיוחד שילך לקבץ מעות (ורבינו נתן לו סכום חשוב להצלחה) לענין זה לחלק חבילות מזון, שנכלל בהן יין וביצים ותפוחי אדמה ופירות ודגים חיים לכבוד החג. ורבינו עצמו ביקש מכמה בחורים מתלמידי ישיבתו, שיסייעו בזה ויטריחו עצמם בטירחא דגופא וילכו לחלק את החבילות לבתי עניים ולהביא ברכה אל תוך ביתם די מחסורם אשר יחסר להם, וכן מה שחילק לעניי א"י אשר תיכף אחר ר"ח ניסן צוה למשמשו בקודש להכין רשימת הנצרכים של נקיי הדעת שבירושלים ת"ו, והוא עצמו עבר על כל השמות והסכומים ולפעמים הוסיף והג' כפי הצורך, ובדרך כלל שלח רבינו לעניי א"י גם מהמעות שקבצו תלמידיו אנ"ש ותלמידי הישיבה בימי הפורים, והוסיף לבקש הלואות של סכומים אדורים כדי לשלוח לעניי א"י עוד קודם החג.

ומכל הנ"ל מפורש יוצא שמוטל חיוב גמור על כל אחד ואחד

להשתתף וליטול חלק לצאת יד"ח חלוקת קמחא דפסחא

ומכאן הקריאה יוצאת אל ציבור אנ"ש להשתתף בעין יפה וברוח נדיבה

וזכות המצוה ישפיע הסגולות והישועות ונזכה בהאי שעת"א לאכול מן הזבחים ומן הפסחים בב"א

צאתכם ובואכם לשלום

ברגשי הערכה והוקרה, אנו מברכים בברכה בזאת השורה, את מע"כ ידינו האברכים היקרים, תהילתם בפי ישרים, עסקנים נמרצים בפעלים ובמעשים כבירים

הר"ר יואל קלייז' הי"ו

הר"ר משה פיערזווערגער הי"ו

לרגל נסיעתם מהכא להתם

לעורר את אנ"ש אחים לדעה בעזאב"י
במגבית "קמחא דפסחא" לטובת משפחות נזקקות
של אנ"ש פה בני ברק יצ"ו

ברכת ה' תלוה אתכם, ויה"ר שתצליחו בשליחותכם, ואך טוב וחסד ירדפוכם, ותזכו להמשיך במעשי הצדקה והחסד לתפארה, מתוך רב שמחה ואורה, וכט"ס.

החותמים למען שמם בגרכת דרך צלחה
הנהלת קמחא דפסחא "ידי חסד"
דקהל יטב לב ד'סאטמאר
בני ברק יצ"ו

א היימישע ריזה

מפעל "קמחא דפסחא" שע"י קהל יטב לב ד'סאטמאר בני ברק

אויסנאם עמערדזשענסי קאמפיין

נארמאלע צרכי יו"ט, אדער ח"ו אריינצופאלן און שווערע חובות אויף צו צורישן די יו"ט בהרחבה געהעריג ווי עס פאסט.

פאר די אלע היימישע מענטשן טייל פון זיי בני תורה, מרביצי תורה, אדער פשוט בעלי בתים נכבדים וואס זענען געבענטשט מיט שטובער מיט קינדער בליעה"ר, העלפט די "מפעל קמחא דפסחא" זיי זאלן קענען צו גיין צום יו"ט מיט א שמוחה און הרחבת הדעת, עס זאל הערשטן ביי זיי און שטוב א עונג יו"ט נישט קיין צמצום און קיין דאגות פון די שווערע הוצאות.

א ספעציעלן חשיבות און שלימות צום מצוה ווערט געטוהן מיטן אכטונג געבן אויפן כבודם של בני אדם, און נישט ווי איבעראל וואס יעדער נצרך דארף זיך קומען אפנעמען זיינע צרכי החג, און טייל מאל זענען זיך מענטשן מונע פאר בושה, און מוזן זיך נעבעך אפלאגן דעם

אין די יעצטיגע טעג קומט פאר א גרויסארטיגע געלט אקציע פאר'ן מפעל כביר וחשוב "קמחא דפסחא", וואס ווערט אנגעפיהרט שוין יאהרן לאנג אינערהאלב די סאטמאר'ע קהילה נאה וחסודה אין קרית יואל - בני ברק יצ"ו, דורך היימישע און חשוב'ע עסקנים פון קהל יטב לב ד'סאטמאר.

די חשוב'ע מפעל שטעלט צו פאר די משפחות אנשי שלומינו א פעקל וועלכע אנטהאלט אין זיך אלע צרכי יום טוב וואס מייטיגן זיך אויף פסח אין יעדן אידיש'ן שטוב, אנגעהויבן מיט ירקות פון אלע מינים, אויל און וויין, און אויך פלייש א.א.וו., די אלע זאכן וואס קאסטן אפ שווערע געלטער וועלכע די צופאלענע עקענאמישע מצב אין אר"י ערלויבט נישט דאס צו קענען איינקויפן, און פיהלע פון היימישע אידן זענען געצווינגען זיך צו איינשפארן פאר זיך און פאר די קינדער פון די

שאר ירקות גרייט אוסצוטיילן לכבוד יו"ט

יו"ט אלץ נאר נישט צו ווערן פארשעמט כעני
בפתח ווארטנדיג אויפן רייע ביים אויסטיילן די
קמחא דפסחא, דא איז אבער איינגעפיהרט גאנץ
אנדערש, די חשובע עסקנים וויסנדיג ריכטיג די
אלע נצרכים וואס טייל מאל איז דאס בעלי בתים
נכבדים וואס די רעדל האט זיך ביי זיי אויסגעדרייט
ל"ע און ליגן אונטער שווערע חובות צו פונעם
שווערן מצב הפרנסה אין א"י, צו פון חתונה מאכן
די קינדער, אט די אלע מבלי יודעין באקומען
זייערע צרכי החג פארמאכט אין פעקלעך
טרעפנדיג דאס צופרי לעבן די טיהר פון זייעהר
שטוב, עס איז איבעריג צו שילדערן די גרויסע
שמחה און לעכטיגקייט וואס שפראצט אריין אין
שטוב טרעפנדיג אט די גרויסע פעקלעך וואס
אנטהאלטן אין זיך כל מיני דמיון וואס פעלן אויס
צום יו"ט אזוי ווי פירות און ירקות, פלייש, אויל,
וויין, א.א.וו. איש ומשפחתו די מחסורו אשר יחסר
לו, לויט די צאל פון די קינדער און די בני
המשפחה, און נאך אויף אזא שיינעם מכובד'יגן
אופן.

נאך א זעלטענעם חשיבות פארמאגט אט

די קמחא דפסחא באזונדער, מיטן
זיך האלטן שטרענג על מחרת

הקודש אפגעהיט פון צו
נחנה זיין משולחן איזבל
פון די ידי זדים וכופרים
ממשלת הציונים,

וואס ווי באקאנט
קומען זיי צו הילף
און זיי שטיצן
אלע אנדערע

ארגאניזאציעס

פון קמחא
דפסחא אין ארץ
ישראל, בפרט אין
בני ברק וואס איז
פיהל מיט

פרעמדע קרייזן און קהילות וועלעכע יעדער באקומט אַ ברייטע שטיצע מיט וועלעכע זיי פיהרן אן קמחא-דפסחא-ארגאניזאציעס און טיילן אויס צרכי החג מיט אַ ברייטע האנט, אן זיך צו דארפן דערביי צופיהל איבערארבעטן און זיך פלאגן, דאגעגן די דאזיגע סאטמארער קמחא דפסחא ווערט געשטיצט נאר דורך די נדבות פון אנשי שלומינו אחינו בני ישראל נדיבי עס.

אין די לעצטע יאהרן וואס ווי באוואוסט איז די מצב הכלכלה אין א"י אויפן נידעריגסטן שטאפל מענטשן געבן אויף זייער דזשאב'ס נישט האבנדיג קיין געלט דאס אויסצוהאלטן, עס פאלן אוועק פרנסות, און די פרייזן פון אלע צרכי החג הייבן זיך, זעלבסט פארשטענדליך אז דאס אלעס טוהט שווערער באלעסטיגן די אזוי אויך שווערע עול פון די הוצאות פונעם קמחא דפסחא, ווען פון איין זייט קאסטן אפ די צרכים אסאך טייערער, און פון די צווייטע זייט פארמערן זיך לידער די נצרכים וואס דארפן צוקומען צו די תמיכה פון די קמחא דפסחא.

דעריבער קוקן ארויס די מנהלים חשובים אויף די ברייט הארציגע הילף פון די אחים לדעה מעבר לים, און בעטן זיך בבקשה ותחנונים טייערע ברידער! האט רחמנות אויף די חשובע היימישע משפחות זיי זאלן

פארשטעלן פאר די צרכים פון אונזערע חסידים

קעסטלעך וויין לכבוד די "ט פסח"

אין שמוחה אלא פאר - טאנקן פאר אונזערע חסידים

די החג ביי די טיידה

קענען אפרעכטן די חג הפסח מיט פרייד און מיט אַ עונג יו"ט, העלפט אונז צו העלפן די חשובע אינגעלייט און בעה"ב נצרכים וואס האבן נישט מיט וואס יו"ט צו מאכן, שטרעקט אויס אייעהר ברייטע שטיצע בעין יפה וברוח נדיבה, און נעמט אַ חלק אין באלייכטן היימישע אידישע משפחות אויף יו"ט פסח, ווי שטארק גליקליך וועט איהר זיך שפירן בליל התקדש החג זיצנדיג ביים סדר טיש כבני חורין ביים זאגן אין די הגדה "כל דכפין ייתי ויכול, כל דצריך ייתי ויפסח"..... וויסנדיג אז נאך אפאר משפחות זיצן און רעכטן אפ דעם סדר נאכט אין אייער זכות און מיט אייעהר הילף, די זכות איז דאך זיכער געוואלדיג גרויס עד אין לשער.

דעריבער אצינד ווען עס קומט אצינד פאר די גרויסארטיגע מגבית לטובת די מפעל קמחא דפסחא, איז צו האפן אז די ציבור חשוב וועט זיך באטייליגן בגוף ובמזון און צוהעלפן במיטב היכולת צו די שווערע הוצאות פונעם חשובין מפעל, און אין דעם זכות וועט איהר זיכער זוכה זיין צו כל הברכות האמורות בתורה.

טייערע אידן רחמנים בני רחמנים !

פאר'ן סכום פון

\$ 180

רישן אייך זיך איין

די זכות פון אַ משפחה

אויף יו"ט פסח

וחי אחיך עמך !

די בכל אתר ואתר בכל מקומות מושבותיהם

בני ברק • אלעד • ירושלים • בית שמש • לאנדאן
אנטווערפן • מאנטשעסער • וויען

שמחות אנשי שלומינו קהל עדתינו שיחיו

וויליאמסבורג • בארא פארק • קרית יואל • מאנסי
לעיקוואד • מאנטריאל • אוסטראליע

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הנגנו משגרים ברכת מזל טוב חמה ולבבית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללינו הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

קרית יואל

הולדת הבנים

- הר"ר אברהם צבי זאלדאן נ"י
- ר' משה יודא (ברד"ש) גאלדבערגער נ"י
- ר' שלמה יודא גרובער נ"י
- ר' יעקב מאיר לעווי נ"י
- ר' יואל (ב"ר ישראל) פארקאש נ"י
- ר' יוסף יודא פישער נ"י

הולדת הבנות

- ר' יואל (בר"פ) גוטמאן נ"י
- ר' שמואל לייבוש וויינבערגער נ"י
- ר' ישראל אשר אנשיל ווייס נ"י
- ר' מנחם ישעי' לעווי נ"י
- ר' שמואל דוד מארקאוויטש נ"י
- ר' דוד משה ניי שטאדט נ"י
- ר' אלימלך (ברא"ל) שווארץ נ"י

הכנסת בניהם לעול התורה והמצוות

- ר' רחמים אברהם באסול נ"י
- ר' בערל גאלד נ"י
- ר' וואלף מענדלאוויטש נ"י
- ר' שלמה אלי' ווייס נ"י

מאנטריאל

הולדת הבן

- ר' מרדכי דאנציגער נ"י
- ולאביו ר' משה זאב דאנציגער נ"י, קרית יואל

ירושלים

הולדת הבת

- ר' מרדכי געלבער נ"י
- ולאביו ר' דוד שלמה געלבער נ"י, בני ברק

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

ברגשי גיל וחדוה הננו משגרים ברכת מזל טוב אל מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א ולאביו הגה"צ גאב"ד קהילתנו ב"פ שליט"א לרגל שמחת אירוסיו בנו, נכדו

בארא פארק

הולדת הבנים

- ר' יושע לייב לעווי נ"י

הולדת הבנות

- ר' ישראל מנחם ליכטענשטיין נ"י
- ר' שמואל אהרן גראסבערג נ"י
- ר' מרדכי לייב פריעדמאן נ"י
- ר' הערשל שפיצער נ"י
- ר' יואל הכהן בר"ל סאנדער נ"י

נישואי הבן

- ר' פנחס יודא ליכטענשטיין נ"י

נישואי הבנות

- ר' יצחק דוד ברוין נ"י
- ר' יעקב יצחק פריעדמאן נ"י

בני ברק

הולדת הבת

- ר' נפתלי הירצקא פרענקל נ"י
- ולאביו ר' ניסן פרענקל נ"י
- ולזקו ר' פרץ לעפקאוויטש נ"י, אנטווערפן

וויליאמסבורג

הולדת הבנים

- ר' פי של ב"ר אביגדור שלעזינגער נ"י
- ר' יחיאל צבי ב"ר ישראל מנחם אפפל נ"י
- ר' אברהם מאיר ב"ר דוד יצחק יאזשעף נ"י
- ר' יצחק אייזיק ב"ר נחמ"י שלמה ווייס נ"י

הולדת הבנות

- ר' דוד ישעי' ב"ר שלום ווייסמאן נ"י
- ר' משה ברוך ב"ר ישעי' בנימין ענגלענדער נ"י

לאנדאן

הולדת הבן

- ר' אהרן גאטליעב נ"י
- בן ר' דוד טעבל גאטליעב נ"י, מאנטריאל
- חתן ר' משה מרדכי מארקאוויטש נ"י

הולדת הבנות

- ר' צבי הכהן גלאנץ נ"י
- בן הרב ישכר דוב גלאנץ שליט"א, קרית יואל
- חתן הר"צ רבי שמואל בנימין קרויס שליט"א

ר' שמואל גראד נ"י

- בן ר' א שר אנשיל גראד נ"י
- חתן ר' יעקב יצחק גרינפעלד נ"י

ר' משה ארי' פערלמאן נ"י

- בן ר' שמואל פערלמאן נ"י
- חתן ר' בנימין וורעשנער נ"י, מאנטשעסער

אירוסים צאצאיהם

הר"ר דוד ליכטענשטיין שליט"א, קרית יואל	החתן משה אלי' נ"י	ר' חיים יחזקאל שרגא וויינגארטען נ"י, ק"י
ר' בצלאל חיים באש נ"י, קרית יואל	החתן אלימלך נ"י	ר' אהרן שאול סאנדעל נ"י, קרית יואל
ר' אברהם יעקב לאנדא נ"י, לאנדאן	החתן יודא נ"י	ר' משה יודא וועלטשער נ"י, לאנדאן
ר' שלמה פלאהר נ"י, מאנסי	החתן יוסף נ"י	ר' פנחס אליעזר פריעדמאן נ"י, מאנטריאל

נישואי צאצאיהם

ר' מרדכי מענדל גוטמאן נ"י, וויליאמסבורג	החתן משה נ"י	ר' מיכל מייזעלס נ"י, וויליאמסבורג
---	--------------	-----------------------------------

אדער קען מען שיקן דורך א פקס אדער מייל

a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:

011-972-527648437 און אין אר"י 845-662-5579